

Talousarvion Toteutuminen 1–8 2026

Osavuositarkastus

Hollolan kunta

Sisällysluettelo

Kunnanjohtajan katsaus	1
Yleinen taloudellinen kehitys	3
Väestön kehitys	4
Työttömyyden kehitys	5
Henkilöstö	9
Talousarvion toteutuminen	10
Verorahoituksen kehitys	12
Investointien toteutuminen	15
Rahoituksen toteutuminen	17
Talousarvioon tehdyt muutokset	18
Talousarvion muutospaineet ja tilinpäätösennuste	19
Hollolan kuntastrategian toteutuminen	21
Käyttötalouden toteutuminen	25
Kunnanhallituksen alaiset yksiköt	27
Päijät-Hämeen ympäristöterveys	36
Päijät-Hämeen työllisyysalue	43
Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue	47
Elinvoiman palvelualue	53
Vesihuoltolaitos	62
Konserniyhtiöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	65
Yleiset tytäryhteisöjä koskevat tavoitteet	65
Riskien hallinta, Hollolan kunnan strategiset riskit	75

Kunnanjohtajan katsaus

Vuoden 2026 tilinpäätöksen ennakoidaan osavuositarkastuksen pohjalta jäävän lähes -1,3 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Keskeisimmät selittävät tekijät ovat verotulojen heikko kasvu ja valtionosuuksien väheneminen.

Talouden kasvun on odotettu käynnistyvän jo pitkään. Ensimmäisiä julkisuudessa esillä olleita merkkejä on ollut kuitenkin ilmassa vasta kesällä 2026 muun muassa yritysten vientikauppoina ja investointeina Suomeen. Työllisyys ja kuntien verotulopohja reagoivat viiveellä, minkä vuoksi kuntataloudessa vaikutukset eivät vielä ole näkyvissä. Verotulot myös Hollolan osalta kertyvät budjetoitua heikommin.

Kunnanhallitus käsitteli vuoden 2027 talousraamia 18.5.2026, jolloin vuoden 2027 alijäämätilanne näytti -2,8 miljoonaa euroa. Kunnanhallitus käynnisti 1.6.2026 yhteistoimintamenettelyn, jolla pyrittiin edistämään tavoitteen saavuttamista. Arvio vähennystarpeesta oli neuvottelujen käynnistytessä 40 henkilötyövuotta. Elokuussa kunnanhallitus joutui asettamaan raamin tiukemmaksi, kun alijäämäennuste painui -3,4 miljoonaa euroon erityisesti joukkoliikenteen kustannusten kasvusta johtuen.

Elokuusta 2025 lähtien käynnissä ollut varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelmavalmistelu jatkui edelleen. Pitkittyneen valmistelun aikana selvitysmateriaaleja on kertynyt valtava määrä. Tavoitteena on ollut laatia valtuustokauden kattava suunnitelma sivistys- ja hyvinvoinnin palvelualueesta, joka kattaa 75,0 prosenttia kunnan toimintamenoista. Kun keskeiset toimintaa ohjaavat arvovalinnat on poliittisesti määritelty, toiminnan ohjaus ja säästöjen kohdentaminen on paremmin toteutettavissa.

Lähi-Idän kriisin pitkittyminen on näkynyt vähitellen kallistuvana polttoaineena ja inflaation kasvuna, mikä on heijastunut korkojen nousuna. Työttömyys on yleisesti pysytellyt korkealla tasolla, vaikka Hollolan työttömyysaste 9,2 prosenttia on edelleen maakunnan (14,6 prosenttia) näkökulmasta matala.

Vakituisen henkilöstön määrä on lisääntynyt 12 henkilöllä ja henkilöstön sairauspoissaolot ovat tarkasteluajankohtana yli 20 prosenttia alhaisemmalla tasolla kuin viime vuoden vastaavana ajankohtana. Vakituisen henkilöstön määrän lisäys selittyy pitkälle pätevän työvoiman saatavuuden paranemisella erityisesti varhaiskasvatuksessa, jolloin määräaikaisten sijaan on voitu palkata vakituista henkilöstöä.

Kunnan väestömäärä laskee vähitellen. Tammi-elokuun toteutuma on -61 henkilöä, mikä selittyy kuolleiden määrällä vs. syntyneet. Kuntien välinen nettomuutto oli positiivinen. Kesän aikana uutisoitiin iloisesta aiheesta: syntyvyyden kasvusta. Nähtäväksi jää, onko kysymys ohimenevästä vai pidempi aikaisesta ilmiöstä. Vuodesta 2010 jatkunut lähes pysyvä ja yhtäjaksoinen syntyvyyden aleneminen näkyy mahdollisesta kasvusta huolimatta vielä pitkään. Työvoima ei ainakaan seuraavaan kahteenkymmeneen vuoteen lisäännä ilman maahanmuuttoa.

Valtuusto hyväksyi toukokuussa kunnan toimitilaohjelman sekä totesi vastauksena kuntalaisaloitteeseen, ettei kansanäänestystä kyläkouluista järjestetä. Valtuusto hyväksyi samassa kokouksessa vuoden 2025 tilinpäätöksen +3,3 miljoonaa euroa sekä Hälvälän koulun alueen asemakaavan.

Toukokuussa K-ryhmä osti tontin Soramäestä. K-kaupan uudisrakennus valmistunee vuonna 2027. Paassillan yritysalueelta varattiin tontti Sitowise Oy:lle, joka selvittää tuotannollisen yrityksen sijoittumista tontille. Varauksen jälkeen Paassillan yritysalueella on vapaana vain kaksi tonttia.

Kesäkuussa eduskunta hyväksyi hankintalain, jonka eräs keskeisin vaatimus on 10,0 prosentin vähimmäisomistusosuus kuntien yhteisomisteisissa yrityksissä. Tämä muutos tarkoitti, että Provincia Oy:n yhdeksän pienosakasta joutuvat etsimään siirtymäaikana uuden palvelun korvaamaan talous- ja henkilöstöhallinnon nykyisiä ostopalveluja. Hollolan kunta jää Provincia Oy:n osakkaaksi niin sanottujen suurten omistajien ryhmään. Tämä ratkaisu on perusteltu vähintäänkin lisääjän ja markkinatilanteen selkiintymisen näkökulmasta, vaikka kunnan ostovolyymi poikkeaa merkittävästi suurempien kaupunkien ja hyvinvointialueiden volyyminä. Hollolan kunnanhallitus arvioi hankintalain muutoksen vaikutuksia elokuussa.

Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy:n ja Lahti Region Oy:n liiketoimintojen yhdistäminen liiketoimintakaupalla toteutui 1.7.2026. Lahden seutu-Lahti Region Oy:stä käytetään viestinnässä nimiä Visit Lahti ja Business Lahti. Valittu ammattihallitus käynnisti toimitusjohtajahaun ja strategian laadinnan. Toiminnot yhdistämällä tavoitellaan Lahden seudulle lisää kasvua yritysympäristönä, investoin -työn ja matkailun kautta yhtenä tekemisenä ja vaikuttavuutta kasvattamalla.

Taloukasvua ovat siirtäneet yleinen epävarmuus ja sotatilat Ukrainassa, Israelissa ja Iranissa. Kuluttajien luottamus on kuitenkin pikkuhiljaa elpynyt, mikä osaltaan on indikoinut talouden kohenemisestä. Kansalaisten tilanne on monin osin kuitenkin eriytynyt. Tähän ovat vaikuttaneet muun muassa erilaisiin etuuksiin kohdennetut vähennykset, heikko työllisyystilanne ja inflaation kiihtyminen bensiinin kalliistumisen myötä.

Kunnassa on vuoden 2026 alusta lähtien käyty läpi systemaattisesti eri toimintoja ja kuluja toimintamenojen kasvun hillitsemiseksi. Vakuutusten ja puhelin- ja tietoliikenteen kilpailutuksilla on saavutettu merkittäviä säästöjä. Menojen läpivalaisu on katsottu tarpeelliseksi tilanteessa, missä myös henkilöstöön kohdentuvia säästöjä on jouduttu arvioimaan. Tarkastelu on kohdennettu ensisijaisesti toimintoihin, jotka eivät kohdennut suoraan asiakaspintaan tai vaikuta kuntalaisten arkeen ja palvelujen laatuun näkyvällä tavalla. Vuoden 2026 tarkastelun jälkeen ollaan kuitenkin siinä tilanteessa, että uutta sopeutettavaa ja säästettävää ei enää ole juurikaan löydettävissä ilman, että vaikutukset kohdentuvat suoraan palvelun laatuun ja näkyvät asiakkaille palvelutason heikkenemisenä. Talouden tasapainottamista on pidetty tärkeänä ennakoiden ensi vuoden eduskuntavaaleja ja ns. velkajarrun aiheuttamia kiristyksiä, joista kunnat varmasti saavat osansa kannettavakseen.

Hollolassa 5. lokakuuta 2026

Päivi Rahkonen
Kunnanjohtaja

Yleinen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriö julkaisi syksyn taloudellisen katsauksen 21.9.2026.

Kuntahallinnon rahoitusasema pysyy alijäämäisenä koko ennustejakson ajan. Alijäämä on 0,3 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2026 ja syvenee 0,4 prosenttiin vuonna 2027. Ennustejakson lopulla alijäämä supistuu takaisin noin 0,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen.

Alijäämän syvenemisen taustalla ovat erityisesti valtionosuuksiin kohdistuvat leikkaukset sekä kulutusmenojen voimistuva kasvu. Kulutusmenot kasvavat 3,6 prosenttia vuonna 2027 pääosin hintojen nousun vuoksi. Kunta-alalle sovitut palkkaratkaisut kasvattavat henkilöstövaltaisen sektorin työvoimakustannuksia. Palkankorotukset ovat suurimmillaan vuosina 2027–2028, ja kuntasektorin ansiotason ennakoidaan nousevan yleistä ansiotasoa nopeammin lähivuosina.

TE-palvelu-uudistuksen myötä kuntien vastuu työttömyysetuuksien rahoituksesta on kasvanut, mikä tekee kuntataloudesta suhdanneherkemmän, sillä tulojen lisäksi myös menot reagoivat työllisyyskehitykseen. Kuntien työttömyysmenot aiheutuvat pääosin yli vuoden työttömyysjaksoista, sillä kunnan rahoitusosuus kasvaa työttömyyden keston mukaan. Työttömyysetuuksien rahoitusmenot pysyvät ennustejaksolla korkealla tasolla.

Kuntien peruspalvelujen painopiste säilyy sivistys- ja kulttuuripalveluissa, joiden yhteenlaskettu palvelutarve alenee. Tarpeen supistuminen välittyy menoihin kuitenkin vain osittain, sillä palveluverkon, henkilöstörakenteen ja lainsäädännöllisten veloitteiden jäykkyydet hidastavat menojen sopeutumista palvelutarpeen mukana. Lisäksi varhaiskasvatuksen osallistumisaste ja erityisen tuen tarve ovat viime vuosina kasvaneet. Näistä syistä palvelutarpeen pienenemisen menoja laskevaa vaikutusta on ennusteessa hieman loivennettu.

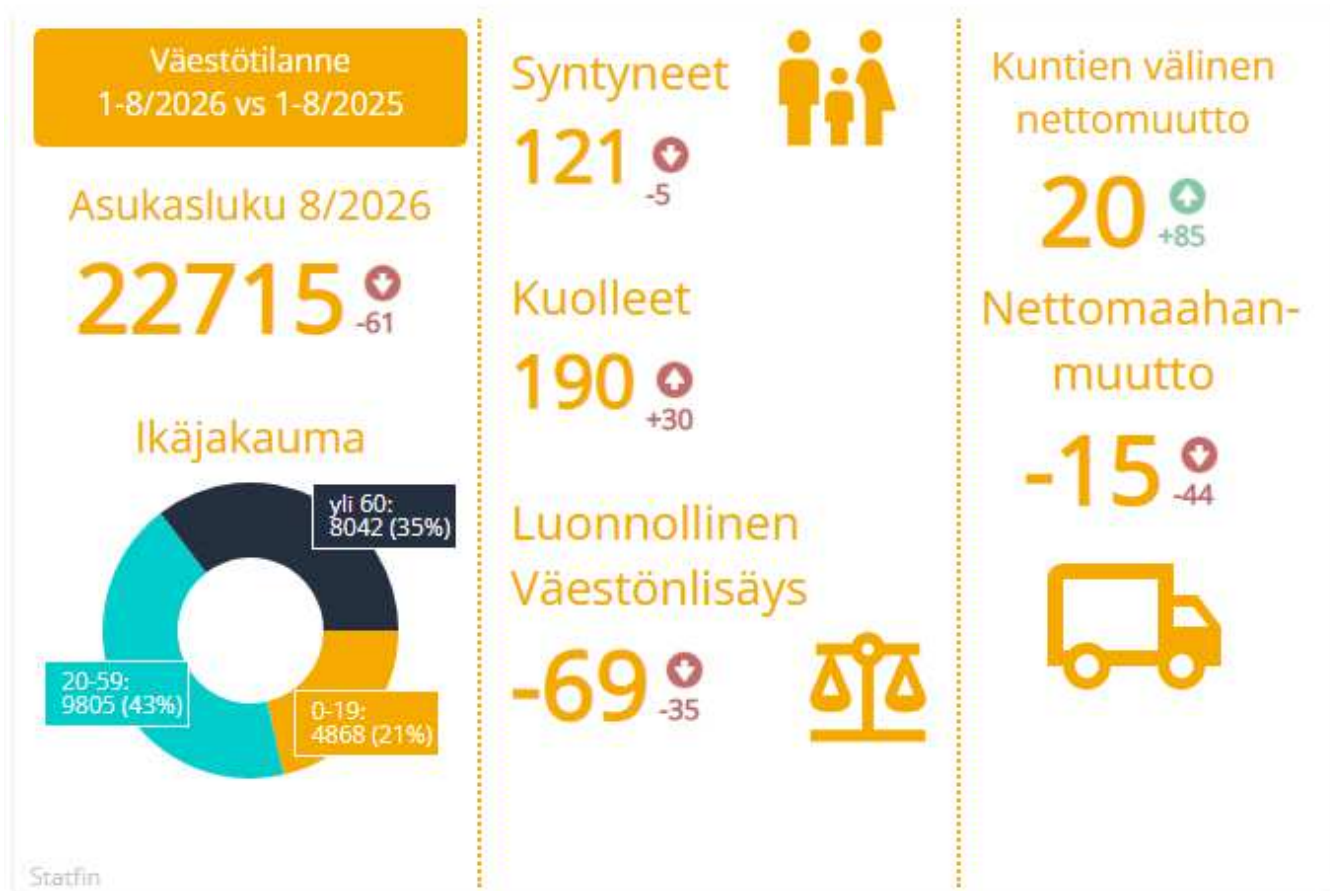
Väestökehitys eriyttää kuntia toisistaan. Syntyvyyden lasku ja maan sisäinen muuttoliike heikentävät muuttotappiokuntien tulopohjaa ja vähentävät niiden työikäistä väestöä, kun taas kasvukeskuksissa väestön lisääntyminen ylläpitää voimakkaita investointitarpeita. Kokonaisuutena kuntahallinnon investoinnit pysyvät ennustejaksolla korkealla tasolla, vaikka investointinäkyvät ovat osassa kuntia laskevia. Valtaosa panostuksista kohdistuu välttämättömään perusinfrastruktuuriin, kuten rakennuksiin ja teihin, ja tasoa ylläpitävät osaltaan myös vihreän siirtymän investoinnit.

Verotulot kattavat edelleen suurimman osan kuntien tuloista, ja ne koostuvat kunnallis-, kiinteistö-, yhteisö- ja kaivosmineraaliverosta. Verotulojen kasvu kiihtyy 5,0 prosenttiin vuonna 2026 erityisesti kunnallis- ja yhteisöverotulojen kasvun ansiosta, minkä jälkeen kasvu tasoittuu keskimäärin 3,7 prosenttiin vuosina 2027–2030.

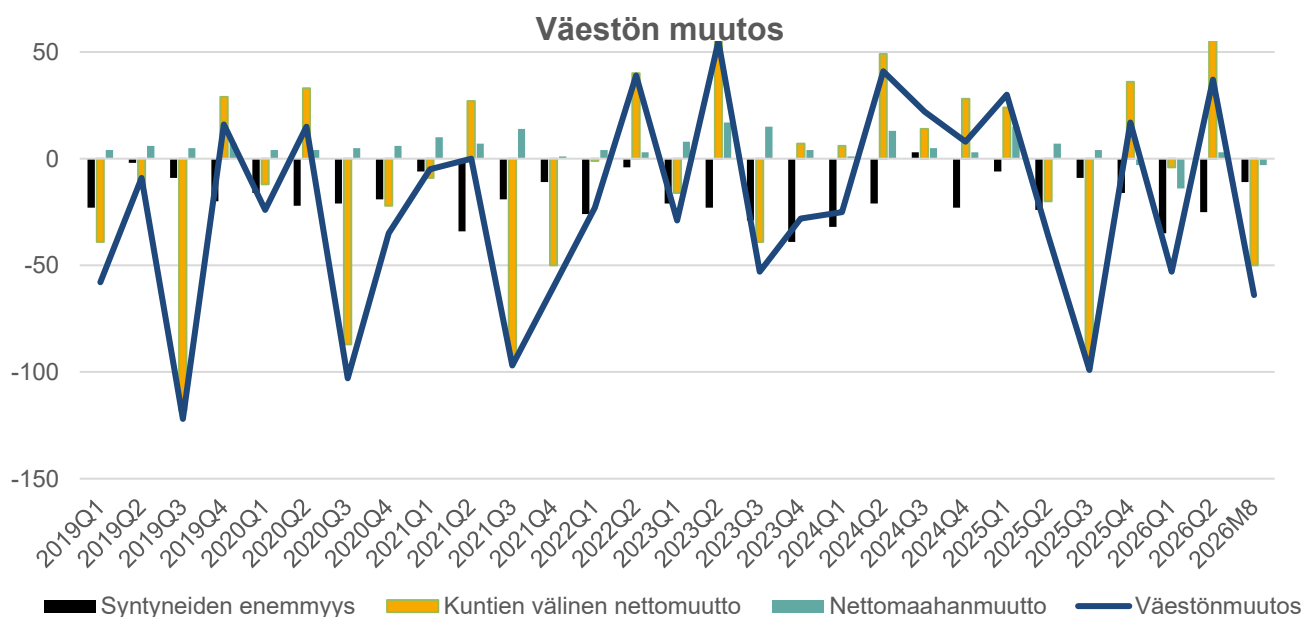
Vuonna 2027 tulonsiirtojen kasvua hidastavat hallituksen päättämät toimet, kuten valtionosuuksien indeksijarru sekä kehysriihessä päätetty kertaluonteinen indeksijarrun tason korotus. Näiden lisäksi valtionosuuksia pienentää vuosina 2027–2030 kustannustenjaon tarkistus. Osa määräaikaisista valtionosuusleikkauksista päättyy, mikä kasvattaa tulonsiirtoja vuodesta 2028 lähtien. Lisäksi ennusteessa on oletettu, että vuodesta 2029 alkaen perustoimeentulotuen rahoitusosuutta ei enää vähennetä kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta, vaan rahoitusosuus laskutetaan kunnilta suoraan, mikä kasvattaa sekä valtion tulonsiirtoja kunnille että kuntien tulonsiirtoja sosiaaliturvarahastoille.

Ennusteeseen liittyy riskejä molempiin suuntiin. Suhdannevaihtelut välittyvät kuntatalouteen aiempaa voimakkaammin erityisesti verotulojen ja työttömyyskustannusten kautta. Kuntien omat sopeutustoimet voivat vahvistaa rahoitusasemaa ennakoitua enemmän, jos palveluverkon ja henkilöstömenojen sopeuttamisessa onnistutaan odotettua paremmin. Toisaalta sopeutustoimien epäonnistuminen, työllisyystilanteen heikentyminen tai geopoliittisen tilanteen kiristymisen voivat kasvattaa menoja ja heikentää tuloja ennustettua nopeammin.

Väestön kehitys

Hollolassa oli elokuun lopussa 22 715 asukasta, väkiluku on vähentynyt vuoden vaihteesta 60 henkilöllä. Vuonna 2025 väkiluku pieneni 89 henkilöä edellisestä vuodesta. Väestön määrän kehityksen trendi on ollut laskeva vuodesta 2012 alkaen, jolloin Hollolassa asui 24 150 henkilöä. Kuolleisuus on ollut syntyvyyttä suurempaa vuoden 2016 syksystä alkaen. Vuonna 2026 kuntienvälinen muuttoliike on kasvattanut väkilukua 20 henkilöllä. Luonnollinen väestön muutos on heikentänyt väkilukua 69 henkilöllä. Nettomaahanmuutto on heikentänyt väkilukua 15 henkilöllä.

Työttömyyden kehitys

Työttömyyden kehitys Hollola

Vuosi 2026 on käynnistynyt työllisyys- ja kotoutumispalveluissa aktiivisen kehittämisen, palveluiden vakiinnuttamisen sekä yritys- ja kumppanuusyhteistyön vahvistamisen merkeissä. Työllisyyspalveluiden toiminta on kiinnittynyt osaksi Päijät-Hämeen työvoimapolkujen palvelukokonaisuutta, ja yhteistyössä toteutetut valmennuspalvelut ovat osoittaneet hyvää vaikuttavuutta. Erityisesti yli 30-vuotiaiden työnhakijoiden ohjautuminen valmennuksiin on kasvanut merkittävästi alkuvuoden aikana.

Nuorten palveluissa Ohjaamo on vakiinnuttanut asemansa matalan kynnyksen monialaisena palveluna. Ohjaamon palveluiden käyttö on kasvanut erityisesti paljon tukea tarvitsevien nuorten osalta, ja palveluverkostoa on laajennettu yhteistyössä kunnan, hyvinvointialueen, oppilaitosten ja järjestöjen kanssa. Yhteistyö vapaa-aikapalveluiden kanssa on mahdollistanut uusia työelämäpolkuja nuorille muun muassa uimahallin kahvila- ja lipunmyyntitehtävissä oppisopimusjärjestelyjen kautta.

Yritysyhteistyötä on vahvistettu osana kunnan elinvoimatyötä. Työnantajille on tarjottu rekrytoinnin tukea, CV-päivystyksiä, JobHunter-ryhmätoimintaa sekä neuvontaa työvoiman saatavuuteen liittyvissä kysymyksissä. Lisäksi työllisyyspalveluiden ja elinkeinopalveluiden yhteistyötä on kehitetty tavoitteena rakentaa yritysälähtöisiä ratkaisuja työvoiman saatavuuden parantamiseksi ja työllisyyden edistämiseksi. Työnhakijoita on tuettu työllistämisen Hollola-lisällä, jota on saanut tänä vuonna viisi henkilöä.

Osaamisen kehittäminen on integroitunut osaksi työvalmennuspalveluja suunnitellusti. Kunnontiimin, Osumatyöpaikan ja oppisopimuspolkujen kautta asiakkailta on mahdollisuus suorittaa tutkinnon osia sekä vahvistaa työelämävalmiuksiaan yhteistyössä Koulutuskeskus Salpauksen ja Hyrian kanssa. Uimahalliyhteistyö on

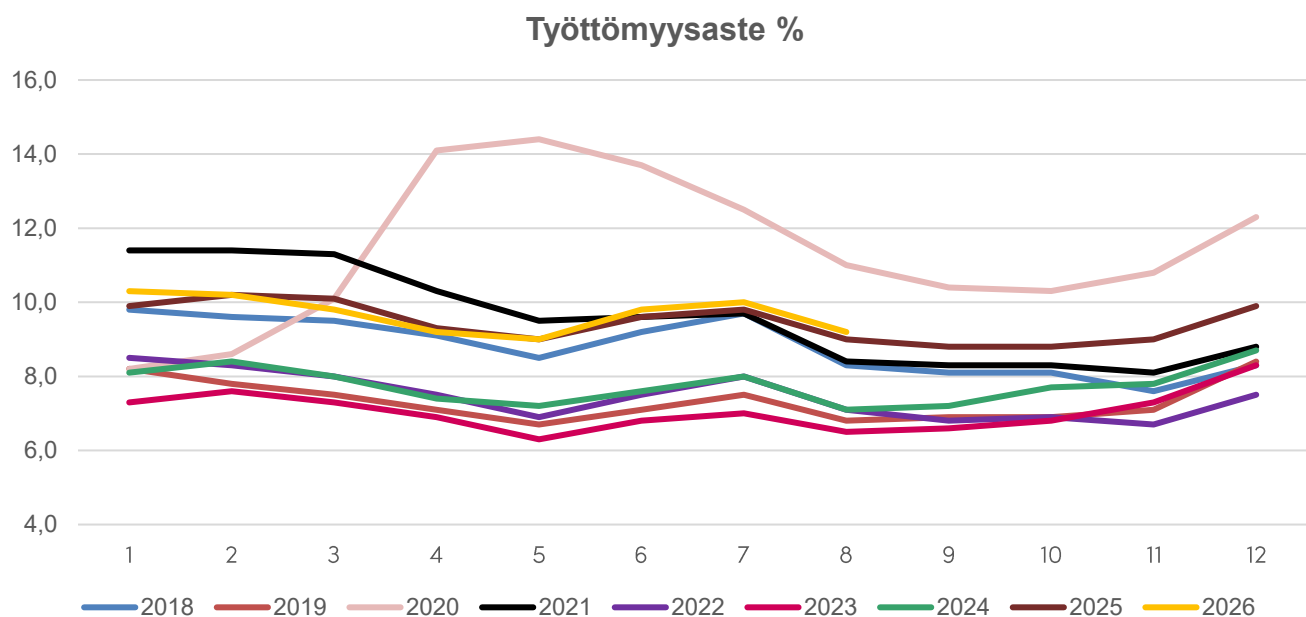
laajentanut osaamisen kehittämisen mahdollisuuksia erityisesti ravitsemis- ja asiakaspalvelualan tutkinnon osien suorittamisessa. Työpaja Osuma on saanut 42 000 euron valtionavustuksen vuodelle 2026, mikä tukee työpajatoiminnan kehittämistä ja palveluiden jatkuvuutta.

Työkykypalvelut ovat tukeneet asiakkaiden oikea-aikaista ohjautumista kuntoutukseen, työelämään tai eläkearviointiin. Palvelun vaikuttavuudesta kertovat alkuvuoden aikana saadut myönteiset eläkeratkaisut sekä asiakkaiden tilanteiden selkiytyminen. Työkykypalvelujen mahdollinen laajentaminen ympäristökuntien käyttöön on edelleen tunnistettu tulevaisuuden kehittämismahdollisuudeksi.

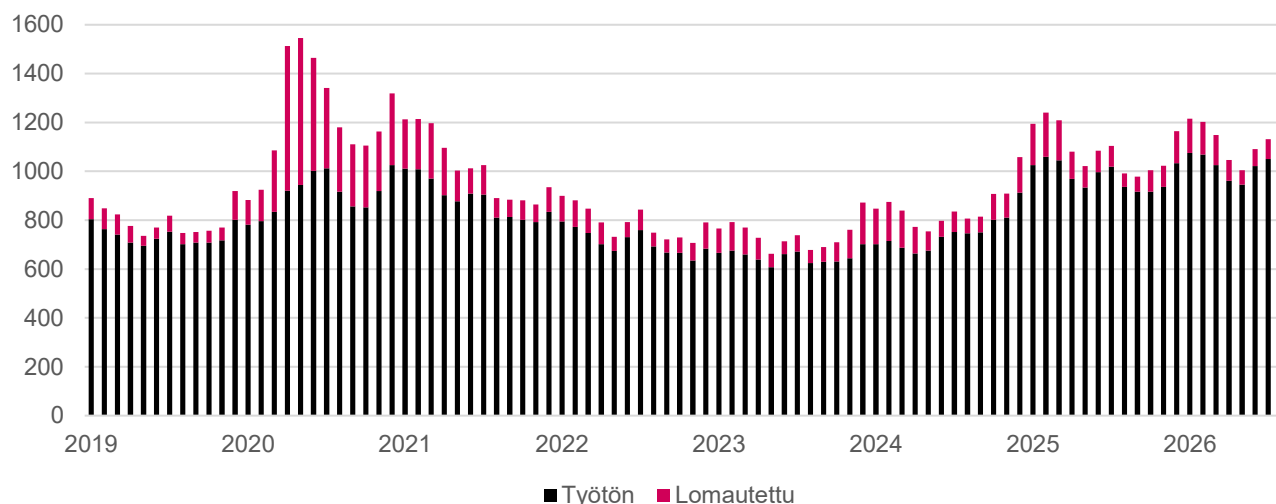
Kotoutuspalveluissa on keskitytty palveluiden saavutettavuuden parantamiseen, kotoutuslain toimeenpanoon sekä verkostoyhteistyön vahvistamiseen. Koto-palveluohjauksen päivystystoiminta on vakiintunut osaksi palvelukokonaisuutta, ja yhteistyötä on jatkettu aktiivisesti alueen oppilaitosten, yhdistysten, työnantajien ja muiden kotoutumistoimijoiden kanssa. Kotoutumisen kehittämisessä korostuu elinvoimalähtöinen näkökulma, jossa maahan muuttaneiden nopea siirtyminen koulutukseen ja työelämään nähdään keskeisenä tavoitteena.

Kokonaisuutena palvelusuunnitelman toteutuminen on edennyt tavoitteiden mukaisesti. Työelämään suuntaavat palvelut, nuorten palvelut, osaamisen kehittäminen, työkyvyn tukeminen sekä kotoutuspalvelut ovat kehittyneet suunnitellusti, ja useilla osa-alueilla palvelujen kysyntä on kasvanut ennakoitua enemmän. Alkuvuoden tulokset osoittavat, että palveluiden vaikuttavuus, monialainen yhteistyö sekä elinvoimalähtöinen toimintatapa tukevat onnistuneesti kuntalaisten työllistymistä, osallisuutta ja hyvinvointia.

Loppuvuoden painopisteinä ovat vieraskielisten työpolut -hankkeen käynnistäminen, yritysyhteistyön edelleen vahvistaminen, rekrytoinnin tuen toimintamallien kehittäminen sekä palveluiden vaikuttavuuden seurannan parantaminen.

Työttömien määrä yhteensä

Työttömyyden kehitys seutukunnittain

Päijät-Hämeessä oli elokuun lopussa 13 643 työtöntä työnhakijaa, mikä on 619 henkilöä enemmän (+5 prosenttia) kuin vuotta aikaisemmin, mutta 1 132 henkilöä vähemmän (-8 prosenttia) kuin edellisvuonna. Työttömistä työnhakijoista oli kokoaikaisesti lomautettuna 575 henkilöä. Lomautettujen määrä on vähentynyt vuodentakaisesta 71 henkilöllä (-11 prosenttia).

Nuoria alle 25-vuotiaita oli elokuun lopussa työttömänä 1 571 henkilöä. Kasvua vuodentakaisesta on 103 henkilöä (+7 prosenttia). Pitkäaikaistyöttömiä eli yhtäjaksoisesti vähintään vuoden työttömänä työnhakijana olleita oli 6 458, mikä on 715 henkilöä enemmän (+12 prosenttia) kuin vuosi sitten. Ulkomaalaisten työttömien määrä (1 622 henkilöä) on kasvanut edellisvuodesta 129 henkilöllä (+9 prosenttia).

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Päijät-Hämeessä elokuun lopussa 14,6 prosenttia, mikä on 0,6 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Päijät-Hämeen kunnista työttömyys kasvoi vuodentakaisesta suhteellisesti eniten Orimattilassa (+11 prosenttia) sekä Lahdessa ja Hartolassa (+7 prosenttia). Laskua oli eniten Padasjoella (-24 prosenttia) ja Sysmässä (-15 prosenttia). Kokoaikaisesti lomautettujen määrä väheni Päijät-Hämeen maakunnan kunnissa edellisvuodesta 71 henkilöllä ja myös edellisvuohen verrattuna 180 henkilöllä. Eniten kokoaikaisesti lomautettuja oli Lahdessa (365 henkilöä), Hollolassa (62 henkilöä) sekä Orimattilassa (55 henkilöä).

Päijät-Hämeessä työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli elokuun lopussa 14,6 prosenttia. Päijät-Hämeen maakunnan korkeimmat työttömyysasteet olivat Lahdessa (16,8 prosenttia), Heinolassa (14,5 prosenttia) ja Kärkölässä (12,4 prosenttia). Koko maan kunnista Lahdessa oli elokuun lopussa kolmanneksi korkein työttömyysaste heti Outokummun (18,5 prosenttia) ja Rääkkylän (17 prosenttia) jälkeen.

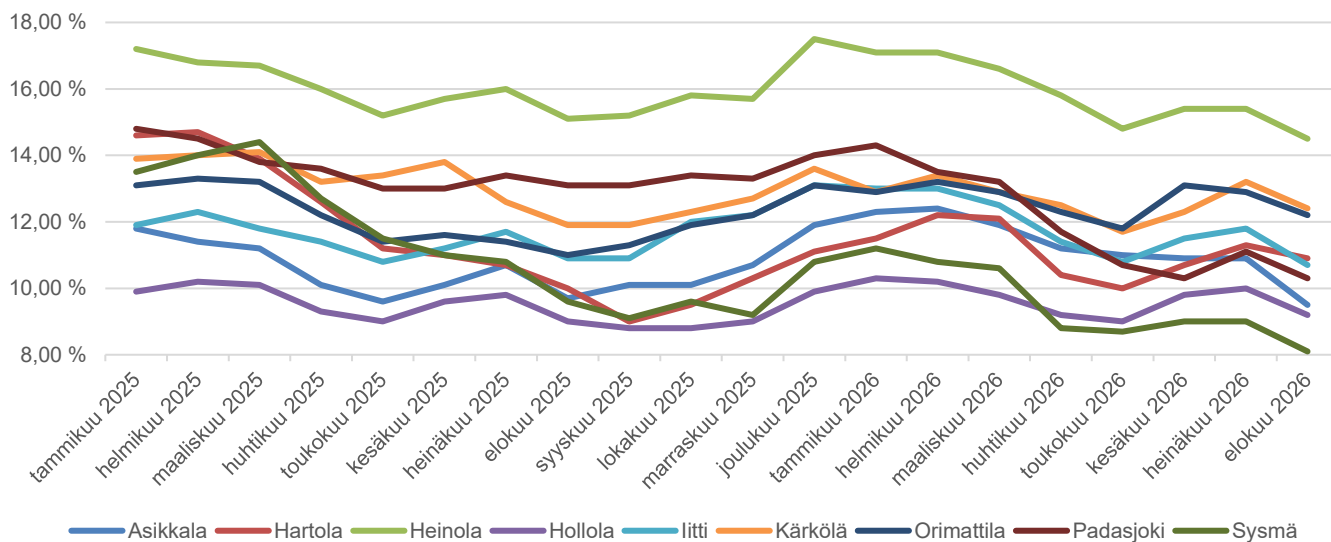
Työpaikkoja oli elokuun lopussa työllisyyspalveluihin ilmoitettuna 481 kappaletta, mikä on 33 työpaikkaa vähemmän kuin viime vuonna samaan aikaan. Suurin osa työpaikoista (87 prosenttia) oli avoinna Lahdessa (417).

Tiedot ilmenevät elokuun 2026 työllisyyskatsauksesta.

Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat kunnittain

	Elo 2026	Heinä 2026	Elo 2025	Muutos Elo 2026 Elo 2025		Työttömistä työnhakijoist a lomautetut	Työttömien työn- hakijoiden osuus työvoimasta	Elo 2026	Heinä 2026	Elo 2025	Muutos Elo 2026 Elo 2025		
Kunta	Työttömät työnhakijat					%	%	Avoimet työpaikat					%
Asikkala	299	345	311	-12	-4	14	9,5	...	...	13	...	...	
Hartola	103	106	96	7	7	11	10,9	...	0	...	...	...	
Heinola	1 059	1 126	1 117	-58	-5	40	14,5	17	28	44	-27	-61	
Hollola	965	1 050	937	28	3	62	9,2	12	17	26	-14	-54	
Iitti	289	320	296	-7	-2	17	10,7	...	...	...	...	...	
Kärkölä	235	250	226	9	4	6	12,4	...	...	10	...	...	
Lahti	9 599	10 413	8 985	614	7	365	16,8	417	356	395	22	6	
Orimattila	889	942	801	88	11	55	12,2	19	22	12	7	58	
Padasjoki	101	108	133	-32	-24	...	10,3	5	...	7	-2	-29	
Sysmä	104	115	122	-18	-15	...	8,1	...	...	...	...	...	
Päijät-Häme	13 643	14 775	13 024	619	5	575	14,6	481	433	507	-33	-6	

Työttömyysaste kuukausittain 2025-2026

Henkilöstö

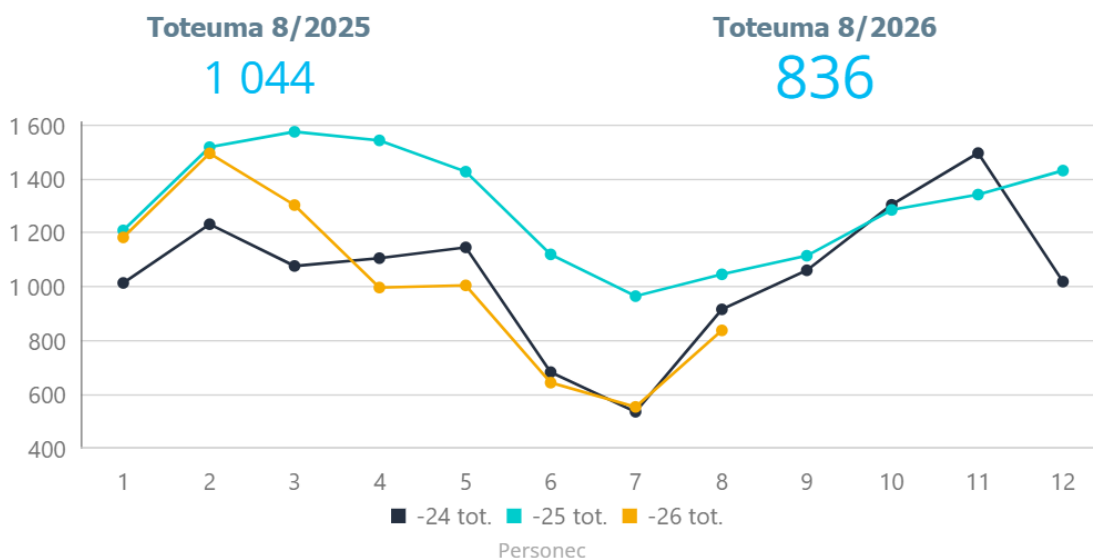
Vakinaisten määrä on lisääntynyt 12 henkilöllä viime vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden. Konsernipalvelujen vakituisen henkilöstön määrä on lisääntynyt yhdellä henkilöllä viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueella vakituisen henkilöstön määrä on lisääntynyt 10 henkilöllä ja elinvoiman palvelualueella vakituisen henkilöstön määrä on vähentynyt yhdellä henkilöllä. Päijät-Hämeen ympäristöterveyden vakituisen henkilöstön määrä on pysynyt samana viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna ja Päijät-Hämeen työllisyysalueen vakituinen henkilöstön määrä on lisääntynyt yhdellä henkilöllä viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Määräaikaisten määrä on vähentynyt 11 henkilöllä, josta Konsernipalveluissa vähentynyt yksi henkilö, Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueella vähentynyt kahdeksan henkilöä, elinvoiman palvelualueella vähentynyt kuusi henkilöä, Päijät-Hämeen ympäristöterveyden lisääntynyt yksi henkilö ja Päijät-Hämeen työllisyysalueella lisääntynyt kolme henkilöä.

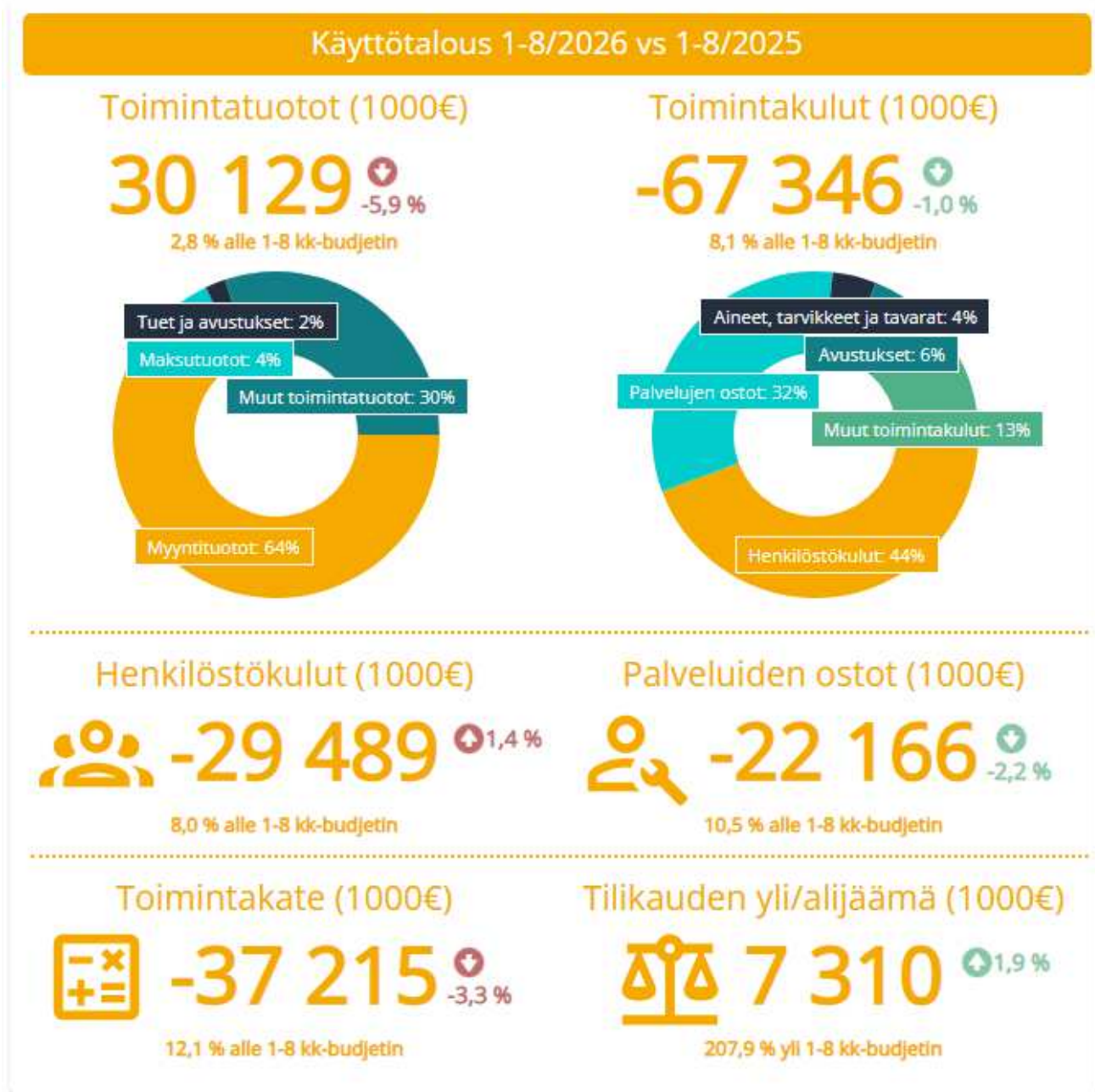
	Tilinpäätös 2025	31.8.2025	Talousarvio 2026	31.8.2026	Muutos
Vakinaiset	730	729	799	741	12
Määräaikaiset	112	119	38	109	-10
Yhteensä	842	848	837	850	2
Toteutunut HTV	812,10	813,79		787,16	-27
Konsernipalvelut	39	39	38	38	-1
Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue	576	581	578	585	4
Elinvoiman palvelualue	122	126	116	119	-7
Päijät-Hämeen ympäristöterveys	33	32	33	33	1
Päijät-Hämeen työllisyysalue	72	70	72	75	5
Henkilöstömäärä yhteensä	842	848	837	850	2

Sairauspoissaolot ovat vähentyneet viime vuoden vastaavasta ajankohdasta 208 päivää.

Sairauspoissaolot (kpv)

Talousarvion toteutuminen

Tuloslaskelma

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1–8/2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1–8/2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä
Toimintatuotot	48 496 274	32 005 754	45 146 000	30 129 053	66,74 %	15 016 947
Myyntituotot	27 584 219	18 815 301	28 653 600	19 502 813	68,06 %	9 150 787
Tuet ja avustukset	2 402 678	1 918 002	1 098 500	636 395	57,93 %	462 105
Muut toimintatuotot	16 958 223	10 197 992	13 487 600	8 788 554	65,16 %	4 699 046
Valmistus omaan käyttöön	75 427	0	50 000	2 223	4,45 %	47 777
Toimintakulut	-108 382 017	-68 002 227	-112 179 600	-67 346 153	60,03 %	-44 833 447
Henkilöstökulut	-44 810 909	-29 117 662	-47 216 600	-29 488 726	62,45 %	-17 727 874
Palvelujen ostot	-37 640 529	-22 581 937	-38 612 600	-22 166 380	57,41 %	-16 446 220
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 358 569	-2 788 933	-5 086 100	-3 056 096	60,09 %	-2 030 004
Avustukset	-7 823 051	-4 711 584	-6 754 200	-3 907 614	57,85 %	-2 846 586
Muut toimintakulut	-13 748 959	-8 802 112	-14 510 100	-8 727 338	60,15 %	-5 782 762
Toimintakate	-59 810 315	-35 996 473	-66 983 600	-37 214 877	55,56 %	-29 768 723
Verotulot	52 847 630	35 275 859	54 682 000	36 852 595	67,39 %	17 829 405
Kunnan tulovero	43 809 032	30 278 132	45 486 000	31 848 145	70,02 %	13 637 855
Kiinteistövero	6 556 406	3 230 948	6 422 000	3 006 654	46,82 %	3 415 346
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 482 192	1 766 779	2 774 000	1 997 797	72,02 %	776 203
Valtionosuudet	18 410 971	12 286 976	17 743 000	11 436 906	64,46 %	6 306 094
Kunnan peruspalv.valt.osuus	15 478 907	10 302 400	14 906 200	9 911 642	66,49 %	4 994 558
Verotul.perust.valt.os.tasaus	6 279 040	4 186 024	6 172 100	4 047 613	65,58 %	2 124 487
Opet.-ja kult.toim.muut valt.o	-5 239 857	-3 463 368	-5 195 000	-3 690 543	71,04 %	-1 504 457
Verotulomenetysten korvaus	1 892 881	1 261 920	1 859 700	1 168 194	62,82 %	691 506
Rahoitustuotot ja -kulut	678 225	781 829	939 000	933 948	99,46 %	5 052
Korkotuotot	0	0	220 000	95 220	43,28 %	124 780
Muut rahoitustuotot	1 141 755	984 980	1 195 700	1 092 206	91,34 %	103 494
Korkokulut	-156 475	-48 715	-164 000	-95 642	58,32 %	-68 358
Muut rahoituskulut	-307 055	-154 436	-312 700	-157 836	50,48 %	-154 864
Vuosikate	12 126 511	12 348 192	6 380 400	12 008 572	188,21 %	-5 628 172
Poistot ja arvonalentumiset	-8 775 856	-5 563 851	-8 339 100	-5 534 754	66,37 %	-2 804 346
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 729 195	-5 563 851	-8 339 100	-5 534 754	66,37 %	-2 804 346
Arvonalentumiset	-46 661	0	0	0	0,00 %	0
Varausten ja rahastojen muutos	-2 838 512	427 703	1 209 000	836 393	69,18 %	372 607
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	512 143	7 212 044	-749 700	7 310 211	-975,08 %	-8 059 911

Verorahoituksen kehitys

Hollolan verotuloennusteissa nojataan pitkälti kuntaliiton laatimaan kuntakohtaiseen veroennustekehikkoon. Kuntaliitto on elokuussa päivittänyt ennustettaan kuluvalle vuodelle sekä tuleville vuosille.

Veroennustekehikon päivitys perustuu osin Valtiovarainministeriön kesällä julkaistuun Taloudelliseen katsaukseen. Ennusteessa on huomioitu verontilitykset elokuuhun 2026 asti sekä Verohallinnon 17.8. julkaisemat kuntakohtaiset ennakkotiedot verovuoden 2025 valmistuvista kunnallis- ja yhteisöverotuksista.

Elokuun veroennustekehikko pohjautuu pääosin samaan ennustepohjaan kuin kesäkuun päivitys. Muutokset perustuvat kesä-elokuun toteutuneisiin verontilityksiin sekä Verohallinnon päivitettyihin ennakkotietoihin verovuoden 2025 verotuksesta.

Veroennustekehikko sisältää ensimmäisen arvion verovuoden 2026 kunnallisveron ryhmäoikaisusta. Viimeisimpien arvioiden mukaan kunnallisveroon kohdistuisi joulukuussa noin 60 miljoonan euron negatiivinen ryhmäoikaisu. Lisäksi kuntakohtaisissa laskelmissa on tarkennettu arvioita loppuvuoden kuntakohtaisista oikaisuksista, jotka perustuvat verovuoden 2025 valmistuvan verotuksen ennakkotietoihin. Samoja tietoja on hyödynnetty myös vuoden 2027 verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen kuntakohtaisissa laskelmissa.

Kunnallisveroennuste

Kuluvan vuoden kunnallisveroennuste on muuttunut kesäkuun arvioon verrattuna vain vähän edellä kuvatuista muutoksista huolimatta. Vuosien 2027–2030 kunnallisveroennuste on tarkentunut hieman aiempaa positiivisemmaksi. Veropohjaan, erityisesti palkkatuloihin, on tehty pieniä ylöspäin suuntautuvia tarkistuksia. Palkkatulojen arvioidaan kasvavan noin 3,3 prosenttia vuonna 2026. Suomen talouden elpymisen odotetaan tukevan työllisyyden kehitystä ensi vuodesta alkaen, ja palkkatulojen ennustetaan kasvavan ennustejaksolla keskimäärin lähes neljä prosenttia vuodessa.

Yhteisö- ja kiinteistöveroennuste

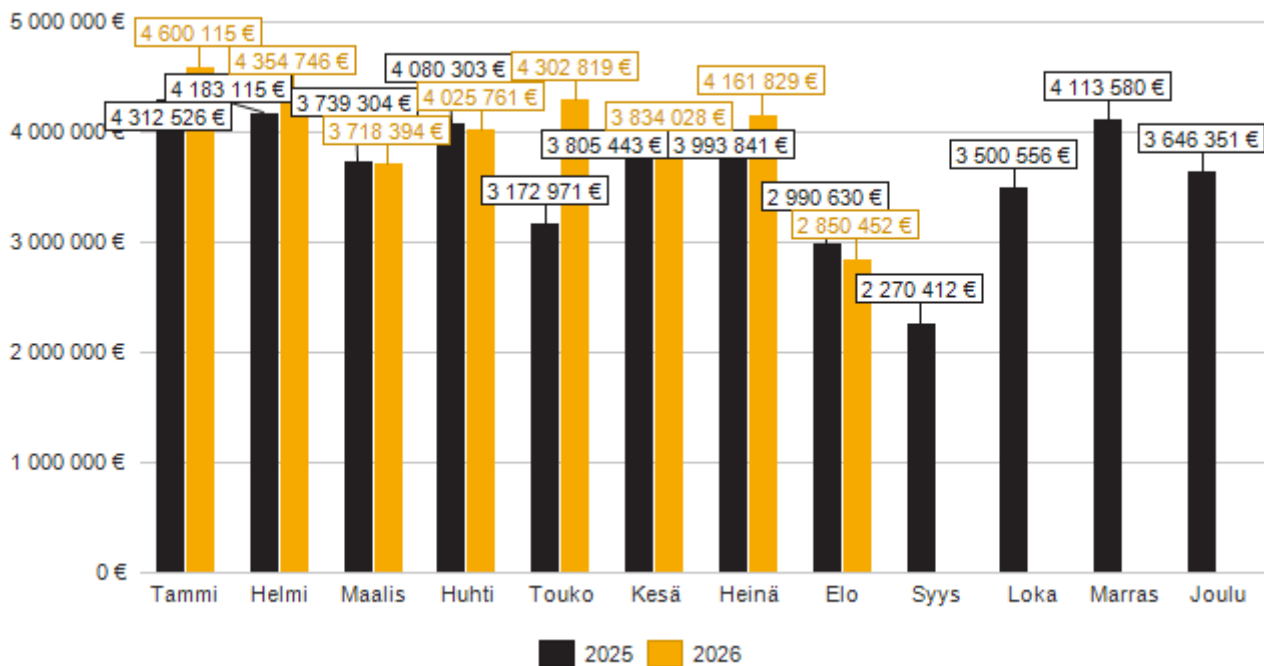
Yhteisöveroennuste on parantunut selvästi kesäkuun arviosta. Yhteisöjen maksamat ennakkoerot ovat heinä- ja elokuussa kertyneet ennakoitua suurempina, mikä viittaa suhdannetilanteen kohentumiseen. Kehityksen arvioidaan nostavan kuluvan vuoden yhteisöverokertymää, mikä heijastuu myönteisesti myös tulevien vuosien ennusteisiin. Vuosien 2027–2030 yhteisöveroennusteet ovat nyt pääosin kevään kuntatalousohjelman arvioiden mukaiset.

Kiinteistöveroennuste ei ole muuttunut edellisestä päivityksestä. Seuraavassa veroennustekehikon päivityksessä syyskuun lopussa tarkistetaan jälleen vanhoihin verovuosiin liittyvät kuntakohtaiset kiinteistöveron oikaisut. Veroennusteisiin voi tulla muutoksia syksyn aikana, kun Valtiovarainministeriön päivitetty talousennusteet sekä mahdolliset hallituksen veroperustemuutokset otetaan huomioon.

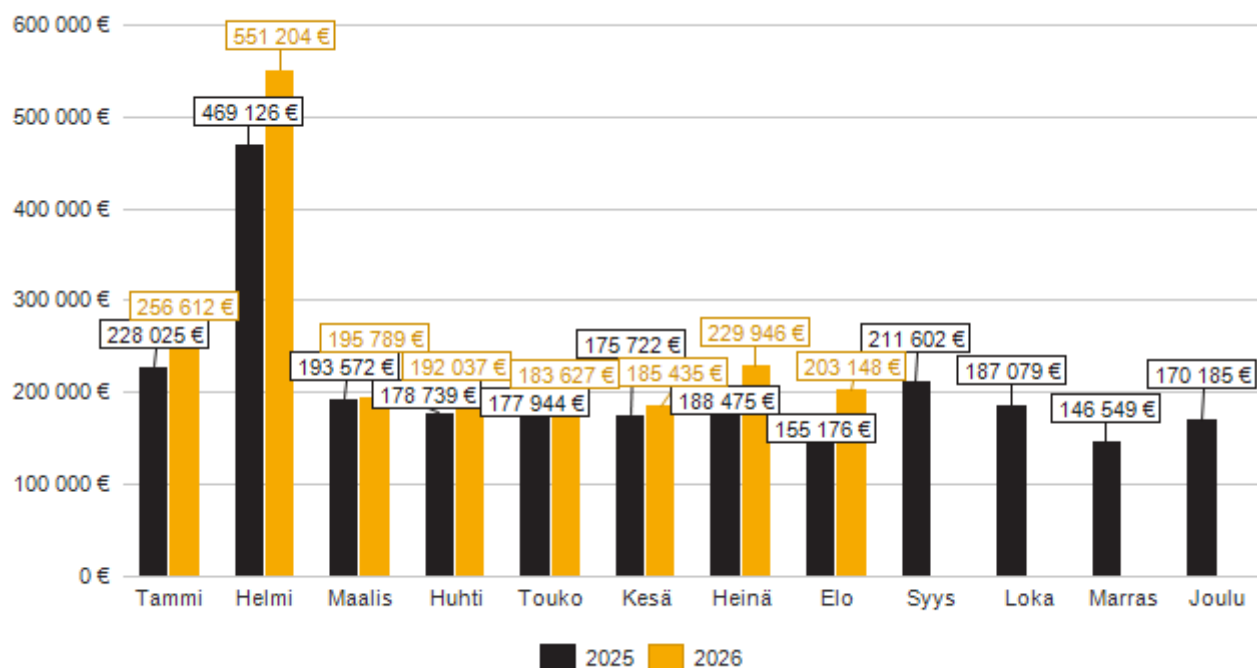
Verorahoitus ja valtionosuudet 2025–2026

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1–8/2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1–8/2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Verotulot	52 847 630	35 275 859	54 682 000	36 852 595	67,4 %	17 829 405	54 532 000
Kunnan tulovero	43 809 032	30 278 132	45 486 000	31 848 145	70,0 %	13 637 855	45 324 000
Kiinteistövero	6 556 406	3 230 948	6 422 000	3 006 654	46,8 %	3 415 346	6 387 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 482 192	1 766 779	2 774 000	1 997 797	72,0 %	776 203	2 821 000
Valtionosuudet	18 410 971	12 286 976	17 743 000	11 436 906	64,5 %	6 306 094	17 142 000
Kunnan peruspalv.valt.osuus	15 478 907	10 302 400	14 906 200	9 911 642	66,5 %	4 994 558	14 646 200
Verotul.perust.valt.os.tasaus	6 279 040	4 186 024	6 172 100	4 047 613	65,6 %	2 124 487	6 172 100
Opet.-ja kult.toim.muut valt.o	-5 239 857	-3 463 368	-5 195 000	-3 690 543	71,0 %	-1 504 457	-5 536 000
Verotulomenetyksen korvaus	1 892 881	1 261 920	1 859 700	1 168 194	62,8 %	691 506	1 859 700

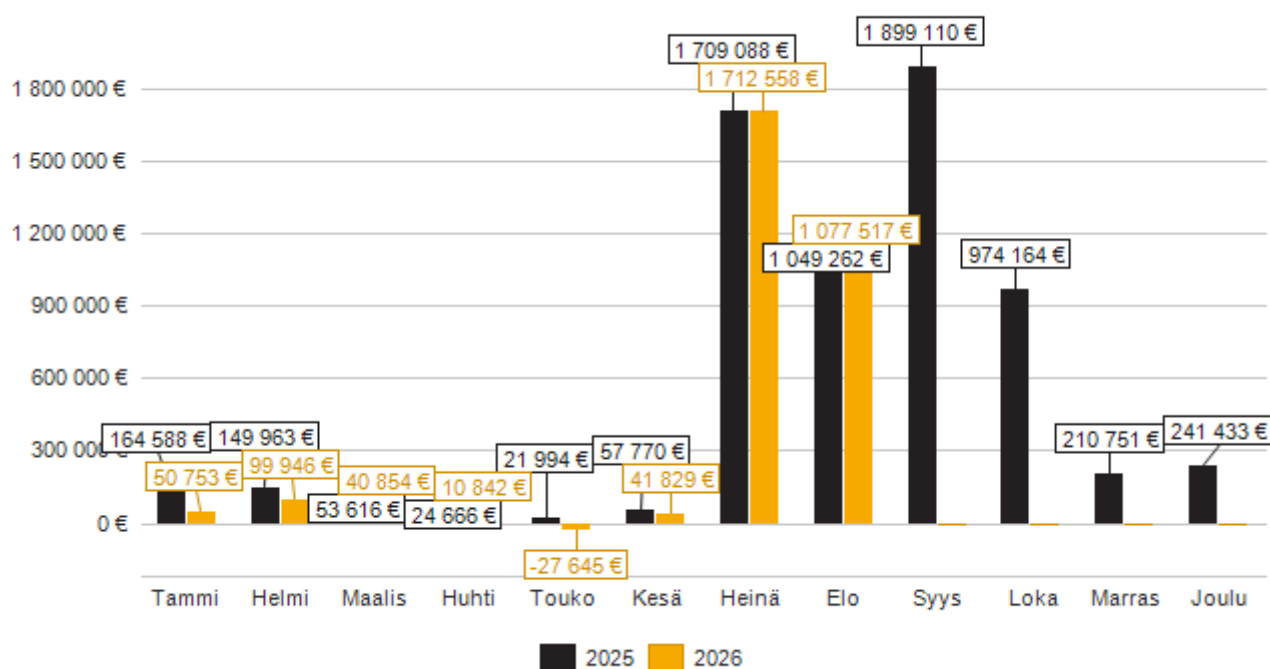
Kunnan tulovero: Kunnan tulovero

Osuus yhteisöveron tuotosta: Osuus yhteisöveron tuotosta

Kiinteistövero: Kiinteistövero

Investointien toteutuminen

Arvopaperit ja osakkeet

Arvopapereihin ja osuuksiin varattu Pysyvien vastaavien luovutustuloihin yhteensä 13,6 miljoonaa euroa, joka toteutui 31.3.2026, kun kunta myi omistuksensa Hollolan Terveystie 2:n (Hollolan sote-keskus) Hemsö Suomi Oy:lle.

Maa - alueiden hankinta

Maa-alueiden hankintaan on varattu 1,1 miljoonaa euroa, josta on toteutunut noin 16 tuhatta euroa. Kunta ei ole ostanut maata vuoden 2026 aikana elokuun loppuun mennessä. Maanostoa valmistellaan Nostavalla ja neuvotteluja maan ostamiseksi on käyty Nostavan eritasoliittymän pohjoispuolelta sekä Paassillan ja Hopeakallion alueilla.

Kadunrakennus ja muut yleiset alueet

Kadunrakennuksen investointeihin on varattu noin 3,0 miljoonaa euroa, joista on toteutunut noin 1,4 miljoonaa euroa. Investoinneista on valmistuneet Notkolantien, Rinnetien ja Rinnepolun saneeraukset. Koskikaran sillan uusiminen on käynnissä. Katusaneerausten on tarkoitus valmistua elokuun loppuun mennessä ja sillan uusimisen lokakuun loppuun mennessä. Ystävyyskuntaraitin vesihuollon saneeraus on valmistunut ja työ jatkuu Terveystiellä. Samassa urakassa Ystävyyskuntaraitti on päällystetty ja valaistus uusittu. Terveystielle valmistuu korotettu suojatie. Keskuskadun rakentamissuunnittelu on käynnissä. Keskuskorttelien kehittämisen investoinnit siirtyvät vuodelle 2027. Samoin Laguksen sillan uusiminen siirtyy vuodelle 2027. Heinsuon urheilualueen uudistamisen rakennussuunnittelu on aloitettu. Rantatien jalankulku- ja pyöräilyväylän rakentaminen on alkanut syyskuussa ja jatkuu syyskuulle 2027.

Elinkeinopoliittiset investoinnit

Elinkeinopoliittiset investoinnit eivät toteudu suunnitellusti vuonna 2026, joten investointimääräraha on poistettu lisätalousarviossa.

Talonrakennus

Talonrakennuksen investointeihin on varattu yhteensä noin 8,0 miljoonaa euroa, josta toteutunut noin 6,2 miljoonaa euroa. Kankaan koulun rakentaminen on edennyt ja koulu otetaan käyttöön syyskuussa. Hollola-talon urakkasopimus on allekirjoitettu ja suunnittelukokouksia on pidetty kesäkuusta lähtien. Hankkeen arvioitu valmistumisajankohta on helmikuu 2028.

Irtain omaisuus

Irtaimen omaisuuden investointeihin on varattu yhteensä 0,8 miljoonaa euroa, josta on toteutunut yhteensä noin 0,3 miljoonaa euroa.

Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitoksen investointeihin on varattu 2,0 miljoonaa euroa, joista toteutunut noin 0,9 miljoonaa euroa. Elokuun 2026 loppuun mennessä on saatu valmiiksi pienempiä urakoita, kuten Aleksintien vesihuollon tonttiliittymän, Notkolantien sekä Rinnepolun ja -tien hulevesiviemäreiden rakentaminen sekä saneerattu Kalakujan, Rekolanraitin ja Alankotien jätevesipumppaamot. Ystävyyskuntaraitin ja Terveystien alun vesihuollon ja kadun sekä Herralan siirtoviemärin Hakosillan ja Nostavan jätevesipumppaamoiden saneeraukset ovat käynnissä. Salpakankaan entisen puhdistamon vesihuollon ja purku-urakka on alkamassa.

Investoinnit yhteensä

Hollolan kunta investoinnit	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1–8/2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1–8/2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä €
Menot	-31 511 495 €	-9 602 340 €	-16 340 000 €	-9 659 343 €	59 %	-6 680 657 €
Tulot	13 307 275 €	155 476 €	20 480 000 €	17 591 133 €	86 %	2 888 867 €
Netto	-18 204 220 €	-9 446 864 €	4 140 000 €	7 931 790 €	192 %	-3 791 790 €

Investoinnit ryhmittäin yhteensä	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1–8/2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1–8/2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä €
Arvopaperit ja osuudet						
Menot	-13 600 000 €	0 €	0 €	0 €	0 %	0 €
Tulot	0 €	0 €	13 600 000 €	13 600 000 €	100 %	0 €
Netto	-13 600 000 €	0 €	13 600 000 €	13 600 000 €	100 %	0 €
Elinkeinopoliittiset investoinnit						
Menot	-74 915 €	-21 855 €	0 €	0 €	0 %	0 €
Tulot	0 €	0 €	0 €	0 €	0 %	0 €
Netto	-74 915 €	-21 855 €	0 €	0 €	0 %	0 €
Irtain omaisuus						
Menot	-416 453 €	-312 558 €	-810 000 €	-349 217 €	43 %	-460 783 €
Tulot	0 €	0 €	0 €	255 904 €	0 %	-255 904 €
Netto	-416 453 €	-312 558 €	-810 000 €	-93 313 €	12 %	-716 687 €
Kadunrakennus ja muut yleiset alueet						
Menot	-3 647 783 €	-2 259 714 €	-2 955 000 €	-1 432 344 €	48 %	-1 522 656 €
Tulot	852 518 €	0 €	0 €	30 300 €	0 %	-30 300 €
Netto	-2 795 265 €	-2 259 714 €	-2 955 000 €	-1 402 044 €	47 %	-1 552 956 €
Maa-alueet						
Menot	-680 275 €	-649 225 €	-1 100 000 €	-15 643 €	1 %	-1 084 357 €
Tulot	606 605 €	155 476 €	180 000 €	14 345 €	8 %	165 656 €
Netto	-73 670 €	-493 749 €	-920 000 €	-1 298 €	0 %	-918 702 €
Talonrakennus, korvaus- ja uusinvestoinnit						
Menot	-8 531 869 €	-4 032 982 €	-7 950 000 €	-6 221 513 €	78 %	-1 728 487 €
Tulot	11 848 152 €	0 €	6 700 000 €	3 690 584 €	55 %	3 009 416 €
Netto	3 316 283 €	-4 032 982 €	-1 250 000 €	-2 530 928 €	202 %	1 280 928 €
Talonrakennus, perusparannukset						
Menot	-1 568 543 €	-972 774 €	-1 525 000 €	-747 464 €	49 %	-777 536 €
Tulot	0 €	0 €	0 €	0 €	0 %	0 €
Netto	-1 568 543 €	-972 774 €	-1 525 000 €	-747 464 €	49 %	-777 536 €
Vesihuoltolaitos						
Menot	-2 991 657 €	-1 353 232 €	-2 000 000 €	-893 164 €	45 %	-1 106 836 €
Tulot	0 €	0 €	0 €	0 €	0 %	0 €
Netto	-2 991 657 €	-1 353 232 €	-2 000 000 €	-893 164 €	45 %	-1 106 836 €

Rahoituksen toteutuminen

Maksuvalmius ja lainat

Talousarviossa on varauduttu lyhentämään vanhoja lainoja yhteensä noin 1,7 miljoonaa euroa.

Tammi - elokuun aikana pitkäaikaisia lainoja on lyhennetty noin 0,9 miljoonaa euroa.

Lainasalkun (mukaan lukien kiinteistöleasing) avoinna oleva saldo elokuun lopussa oli 43,0 miljoonaa euroa, josta pitkäaikaisten lainojen osuus noin 16,3 miljoonaa euroa. Lainasalkun keskikorko viimeisen 12 kuukauden aikana on ollut 2,09 prosenttia. Lainojen keskimääräinen takaisinmaksuaika on 7,8 vuotta.

Pitkäaikaisista lainoista 82,0 prosenttia on sidottu kiinteään korkoon, kun tehdyt suojaukset otetaan huomioon. Kiinteistöleasingit huomioon ottaen suojausaste on huhtikuun lopussa ollut 91,8 prosenttia (sisältää johdannaiset). Leasingkohteet on sidottu 6 kuukauden euriboriin. Viime vuoden vastaavalla tarkastelujaksolla 6 kuukauden euribor oli 2,07 prosenttia ja 2,77 prosenttia elokuussa 2026.

Rahoituslaskelman toteutuminen

Rahoituslaskelma	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1–8/2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteutuma 1–8/2026	Tot-%
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	12 039 589	12 307 271	6 380 400	12 008 572	188,20 %
Tulorahoituksen korjauserät	-2 895 641	-931 040	-517 000	-315 210	61,00 %
	9 143 948	11 376 231	5 863 400	11 693 362	199 %
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-31 511 495	-9 602 340	-16 340 000	-9 659 343	59,10 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 310 318	0	6 700 000	3 976 789	59,40 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	14 892 598	1 086 516	14 297 000	13 929 554	97,40 %
	-15 308 579	-8 515 824	4 657 000	8 246 999	177,10 %
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 164 631	2 860 407	10 520 400	19 940 362	189,50 %
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	0	0	-200 000	0	0 %
Antolainasaamisten vähennys	135 000	135 000	100 000	0	0 %
	135 000	135 000	-100 000	0	0 %
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	-
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 708 333	-1 354 167	-1 708 300	-854 167	50 %
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 444 401	-4 818 589	0	-6 262 990	-
	-1 263 933	-6 172 756	-1 708 300	-7 117 157	416,60 %
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	20 884	15 824	0	-4 956	-
Saamisten muutos	-1 488 877	7 354 397	0	9 158 292	-
Korottomien velkojen muutos	503 901	-5 215 768	0	-4 770 799	-
	-964 092	2 154 453	0	4 382 536	-
Rahoituksen rahavirta	-2 093 025	-3 883 303	-1 808 300	-2 734 620	151,20 %
Rahavarojen muutos	-8 257 656	-1 022 895	8 712 100	17 205 741	197,50 %

Talousarvioon tehdyt muutokset

Valtuusto on 9.3.2026 § 10 hyväksynyt seuraavan muutoksen kuluvaan vuoden talousarvioon:

Investointiosa:

- Irtain, Päijät-Hämeen työllisyysalue investointimäärärahaa lisätty 80 000 euroa

Valtuusto on 11.5.2026 § 22 hyväksynyt seuraavan muutoksen kuluvaan vuoden talousarvioon:

Käyttötalousosa:

- Konsernipalvelujen tuloarvioon lisätty 100 000 euroa
- Elinvoiman palvelualueen tuloarviota vähennetty -1 240 000 euroa
- Konsernipalvelujen määrärahaan lisätty 57 000 euroa
- Kunnanhallituksen määrarahasta vähennetty -200 000 euroa
- Elinvoiman palvelualueen määrärahaa vähennetty -163 000 euroa

Tuloslaskelmaosa:

- Osinkotuottojen tuloarvioon lisätty 533 000 euroa
- Korkotuottoja lisätty 151 000 euroa
- Suunnitelman mukaisia poistoja pienennetty -713 900 euroa
- Poistoeron muutosta pienennetty -250 000 euroa

Investointiosa:

- Arvopaperit ja osuudet investointien luovutustuloja lisätty 13 600 000 euroa

Rahoitusosa

- Pitkääikaisten lainojen lisäystä vähennetty -10 000 000 euroa

Valtuusto on 21.9.2026 § 56 ja §57 hyväksynyt seuraavat muutokset kuluvaan vuoden talousarvioon:

Käyttötalousosa:

- Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot määrärahaa lisätty 217 000 euroa

Tuloslaskelmaosa:

- Kunnallisveron tuottoarviota vähennetty -1 115 000 euroa
- Kiinteistöveron tuottoarviota vähennetty -410 000 euroa
- Yhteisöveron tuottoarviota lisätty 244 000 euroa

Investointiosa:

- Talonrakennus määrärahaa vähennetty 2 000 000 euroa
- Kadunrakennus ja muut yleiset alueet investointimäärärahaa vähennetty 2 000 000 euroa
- Elinkeinopoliittiset investoinnit investointimäärärahaa vähennetty 1 200 000 euroa

Talousarvion muutospainheet ja tilinpäätösennuste

Käyttötalousosa

- Vuodelle 2026 strategisten hankkeiden määrärahojen kokonaisvaraus talousarviossa on 485 000 euroa. Kunnanhallituksen 31.8. tekemien strategisten hankkeiden kohdennusten jälkeen, määrärahaa voidaan alentaa 250 000 euroa.

Tuloslaskelmaosa

- Kuntaliiton viimeisimmän ennustekehikon mukaan kunnan verotulojen ennakoidaan jäävän talousarviota pienemmiksi. Kunnallisveron kertymä alittaa talousarvion 162 000 eurolla ja kiinteistöveron tuotto 35 000 eurolla. Sen sijaan yhteisöveron tuoton arvioidaan ylittävän talousarvion 47 000 eurolla.
- Kuluvan vuoden ennusteen mukaan peruspalvelujen valtionosuus toteutuu 260 000 euroa talousarviota pienempänä. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus täsmennetään virallisen valtionosuuslaskelman mukaiseksi, minkä perusteella se toteutuu 341 000 euroa talousarviota suurempana. Valtionosuudet jäävät kokonaisuutena 601 000 euroa talousarviota pienemmiksi.

Talousarvion muutospainheet tuodaan hallituksen ja edelleen valtuuston päätettäväksi erillisessä pykälässä

Tuloslaskelma muutospaineet ja tilinpäätösennuste

Tuloslaskelma	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1–8/2025	Talousarvio 2026	Toteuma 1–8/2026	Muutos- paineet	Ennuste 2026
Toimintatuotot						
Myyntituotot	27 584 219	18 815 301	28 653 600	19 502 813		28 653 600
Maksutuotot	1 551 154	1 074 460	1 906 300	1 201 291		1 906 300
Tuet ja avustukset	2 402 678	1 918 002	1 098 500	636 395		1 098 500
Muut toimintatuotot	16 958 223	10 197 992	13 487 600	8 788 554		13 487 600
Toimintatuotot yhteensä	48 496 274	32 005 754	45 146 000	30 129 053	0	45 146 000
Valmistus omaan käyttöön	75 427	0	50 000	2 223		50 000
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-44 810 934	-29 071 684	-47 216 600	-29 488 726		-47 216 600
Palkat ja palkkiot	-36 257 850	-23 496 793	-38 208 300	-23 786 316		-38 208 300
Henkilösivukulut	-8 553 084	-5 574 891	-9 008 300	-5 702 409		-9 008 300
Eläkekulut	-7 347 267	-4 773 773	-7 575 700	-4 819 322		-7 575 700
Muut henkilösivukulut	-1 205 817	-801 118	-1 432 600	-883 087		-1 432 600
Palvelujen ostot	-37 726 957	-22 668 365	-38 612 600	-22 166 380	250 000	-38 362 600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 359 039	-2 789 403	-5 086 100	-3 056 096		-5 086 100
Avustukset	-7 823 051	-4 711 584	-6 754 200	-3 907 614		-6 754 200
Muut toimintakulut	-13 748 959	-8 802 112	-14 510 100	-8 727 338		-14 510 100
Toimintakulut yhteensä	-108 468 940	-68 043 147	-112 179 600	-67 346 153	250 000	-111 929 600
TOIMINTAKATE	-59 897 239	-36 037 393	-66 983 600	-37 214 877	250 000	-66 733 600
Verotulot	52 847 630	35 275 859	54 682 000	36 852 595	-150 000	54 532 000
Valtionosuudet	18 410 971	12 286 976	17 743 000	11 436 906	-601 000	17 142 000
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	0	0	220 000	95 220		220 000
Muut rahoitustuotot	1 141 755	984 980	1 195 700	1 092 206		1 195 700
Korkokulut	-156 475	-48 715	-164 000	-95 642		-164 000
Muut rahoituskulut	-307 055	-154 436	-312 700	-157 836		-312 700
Rahoitustuotot ja -kulut	678 225	781 829	939 000	933 948	0	939 000
VUOSIKATE	12 039 587	12 307 271	6 380 400	12 008 572	-501 000	5 879 400
Poistot ja arvonalentumiset	-8 775 856	-5 563 851	-8 339 100	-5 534 754		-8 339 100
TILIKAUDEN TULOS	3 263 731	6 743 421	-1 958 700	6 473 818	-501 000	-2 459 700
Poistoeron muutos	-17 200 318	427 703	1 209 000	836 393		1 209 000
Varausten muutos	14 361 807	0	0	0		0
TILIKAUDEN YLI- ALIJÄÄMÄ	425 220	7 171 124	-749 700	7 310 211	-501 000	-1 250 700

Hollolan kuntastrategian toteutuminen

Hollolan valtuusto hyväksyi 8.12.2025 §95 kuntastrategian vuosille 2025–2029. Strategia määrittää kunnan arvot ja niiden pohjalta tehdyt visiot toiminnan kehittämisen painopistealueista. Valtuusto on päätöksellään 8.6.2026 §44 päättänyt strategisista hankkeista kuntastrategin täytäntöönpanon edistämiseksi.

Kunnanhallitus on 31.8.2026 §231 päätöksellään kohdentanut strategisten hankkeiden määrärahoista yhteensä 70 000 euroa. Kohdentamatonta määrärahaa jäi 415 000 euroa.

Strateginen hanke	Kohtaamisten Hollola
Strategiakirjaus	Hyvinvoiva Hollola
Hankkeen tavoite	Hankkeen tavoitteena on vahvistaa hollolalaisten hyvinvointia ja osallisuutta kaikissa ikäryhmissä kokoamalla ennaltaehkäiseviä ja matalan kynnyksen palveluja yhtenäiseksi, saavutettavaksi ja monitoimijaiseksi kokonaisuudeksi. Tavoitteena on kehittää palvelurakenne ja fyysinen tila, joka mahdollistaa oikea-aikaisen tuen saamisen, sujuvat palvelupolut sekä kokonaistaloudellisesti kestävä toiminnan. Hankkeen myötä kunnan, hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin yhteistyö vahvistuu, palvelujen tunnistettavuus ja saavutettavuus paranevat, ja kuntalaisille syntyy mahdollisuus saada arjen tukea sekä osallistua yhteisölliseen toimintaan. Fyysinen kohtaamispaikka toimii palvelukokonaisuuden koordinoivana ja kokoavana ympäristönä, joka tukee varhaista tukea, yhteisöllisyyttä ja sujuvaa moniammatillista yhteistyötä.
Hankkeen kuvaus	Hyvinvoiva Hollola -hanke kehittää ja laajentaa Hollolan kohtaamispaikkatoimintaa siten, että se vastaa kaikkien ikäryhmien tarpeisiin ja kokoaa ennaltaehkäiseviä, matalan kynnyksen palveluita yhteen saavutettavaan toimintaympäristöön. Fyysinen kohtaamispaikka toimii palvelujen kokoavana ja koordinoivana rakenteena, jossa kunta, hyvinvointialue ja kolmas sektori toteuttavat suunnitelmallista ja tavoitteellista yhteistyötä. Kohtaamispaikka mahdollistaa saman katon alla toteutettavat tapahtumat, vertaisryhmät, ohjauksen ja neuvonnan sekä ammattilaisten moniammatillisen yhteistyön, mikä vahvistaa asukkaiden yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja oikea-aikaisen tuen saatavuutta. Kokonaisuus vähentää palvelujen hajanaisuutta, lyhentää avunsaannin viiveitä ja edistää varhaista tukea sekä vaikuttavaa, kokonaistaloudellista palvelutuotantoa. Hanke perustuu monitoimijaiseen verkostoyhteistyöhön hyödyntäen alueellista sekä kansallista yhteiskehittämistä sekä suunnitelmia ja toimijoiden resursseja. Toteutuessaan kohtaamispaikka tarjoaa joustavasti eri ikäryhmille soveltuvia tiloja, tukee arkea, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä vahvistaa kunnan ekosysteemistä palveluyhteistyötä.
Lähtötilanne	Hollolassa ei ole riittävästi kaikille ikäryhmille soveltuvia matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja ja yhteisöllisiä tiloja, mikä heikentää kuntalaisten mahdollisuuksia saada oikea-aikaista tukea, osallistua toimintaan ja kohdata toisiaan. Palveluiden hajanaisuus ja toimijoiden välinen yhteistyön pirstaleisuus vaikeuttavat ennaltaehkäisevien palvelujen saatavuutta sekä kokonaisuusyhteensovittamista. Eri ikäryhmien hyvinvointiin, arjen tukeen ja osallisuuteen liittyvät tarpeet eivät nykyisellään kohtaa palvelurakenteen kanssa, mikä korostaa tarvetta kokoavalle, saavutettavalle ja monitoimijaiselle toimintaympäristölle (fyysinen kohtaamispaikka).

Hankkeen tavoite vuodelle 2026	Käynnistys ja määrittely. Yhteinen tahtotila, rakenteellinen perusta ja päätöksenteon edellytykset. • Koordinaattorit palkattu (K/E) • Hankkeen ohjaus- ja johtamismalli määritelty ja hyväksytty (K/E) • Keskeiset yhteistyötahot (kunta, hyvinvointialue, kolmas sektori) sitoutettu (K/E) • Fyysisen kohtaamispaikan toiminnallista konseptia on benchmarkattu (K/E) • Palvelukokonaisuuden alustava sisältö ja kohderyhmät määritelty (K/E) • Tilatarvesuunnitelma laadittu (K/E)
Hankkeen tulostulokset	Erilaiset hyvinvointia ja osallisuutta mittaavat indikaattorit paranevat (Vuosittaisen hyvinvointiraportin tulokset). Hollolan kunnan hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet tarkastetaan ja arvioidaan sekä tarvittaessa päivitetään vuosittain hyvinvoinnin edistämistoiminnan tuloksien raportoinnin yhteydessä (hyvinvointiraportti). Osallisuusohjelman tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointiraportin yhteydessä.
Omistaja	Kim Strömmer, sivistys- ja hyvinvointijohtaja
Määräraha vuodelle 2026	30.000,00 euroa
Tilannearvio	Valmistelussa
Määrärahan toteutuminen 31.08.2026	0,00 euroa

Strateginen hanke	Liikunnallisen elämäntavan edistäminen
Strategiakirjaus	Hyvinvoiva Hollola
Hankkeen tavoite	Hankkeella edistetään lasten ja nuorten liikkumisen mahdollisuuksia ja liikunnallista elämäntapaa esi- ja perusopetuksen aikana. Tavoitteena on kunnan tarjoaman liikuntaneuvontaresurssin merkittävä lisäys ja kohdentaminen esi- ja perusopetusikäisiin kuntalaisiin. Lisäksi hankkeen resurssien turvin tuetaan ja parannetaan kaikenikäisten kokonaisvaltaista hyvinvointia. Monialaisella yhteistyöllä tuetaan kuntalaisten arkea ja vahvistetaan yhteistä tekemistä.
Hankkeen kuvaus	Hankkeessa koordinoitaan olemassa olevien lasten ja nuorten liikuttamiseen keskitettyjen palveluiden toteuttamista ja edelleen kehittämistä kunnassa. Hankkeella palkattavien liikunnanohjaajien resurssilla lisätään ensisijaisesti lasten ja nuorten liikuntaneuvontaa, mutta lisäksi kasvatetaan kaikenikäisille kuntalaisille suunnattujen liikuntaryhmien ja tuettujen liikuntaryhmien volyymiä.
Lähtötilanne	MOVE-mittausten, kouluterveyskyselyn sekä perusopetuksen oppilaille suunnatun harrastuskyselyn tuloksien perusteella lasten ja nuorten liikkumattomuus, harrastamattomuus ja älylaitteilla vietetty aika kasvaa vuosittain. Hanke vastaa perusopetuslain uudistukseen liikunnallisesta elämäntavasta.
Hankkeen tavoite vuodelle 2026	Käynnistys Olemassa olevien palveluiden kartoitus ja tilannekuvan luonti. Tehtävänkuvien ja tavoitteiden määrittely. Liikunnanohjaajien rekrytointi ja perehdytyspolku.
Hankkeen tulostulokset	Vuosittain toteutettavat MOVE-mittaus, kouluterveyskysely sekä perusopetusikäisten lasten vuosittainen harrastuskysely
Omistaja	Kim Strömmer, sivistys- ja hyvinvointijohtaja
Määräraha vuodelle 2026	20.000,00 euroa
Tilannearvio	Valmistelussa
Määrärahan toteutuminen 31.08.2026	0,00 euroa

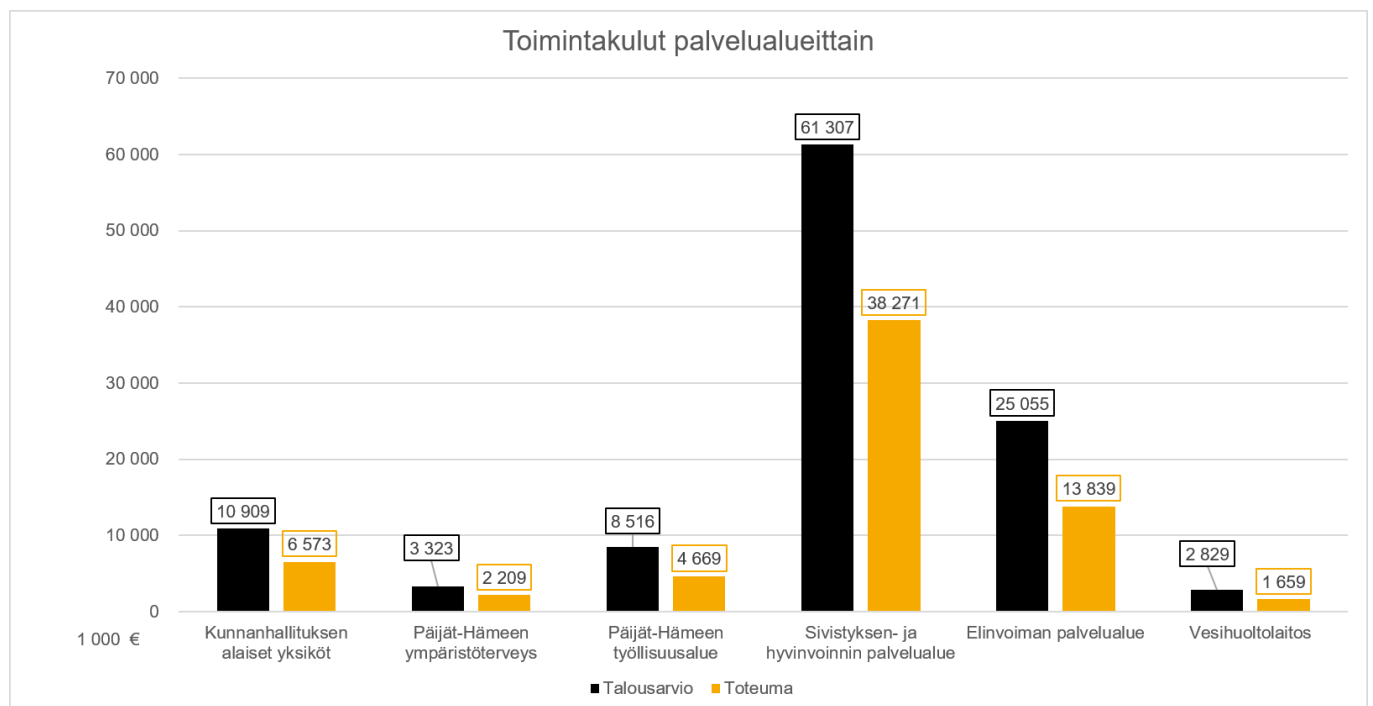
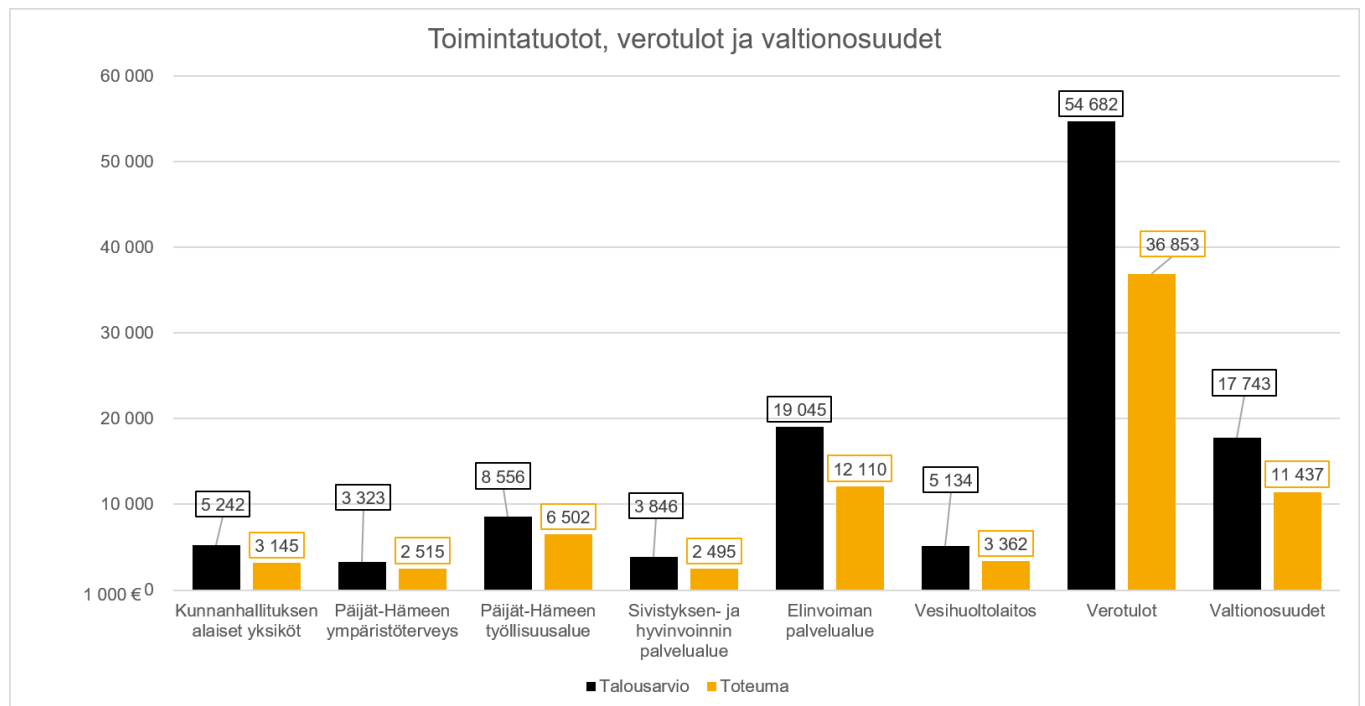
Strateginen hanke	Työllisyys kasvuun - yritykset keskiössä
Strategiakirjaus	Työllisyys kasvuun yritykset keskiössä; Houkutteleva Hollola ja Hyvinvoiva Hollola, työpaikkoja, työnantajia, talous, kotoutuminen
Hankkeen tavoite	Hankkeen tavoitteena on, että kunta vaikuttaa omalta osaltaan siihen, että yrityksillä on mahdollisimman hyvä toimintaympäristö toteuttaa liiketoimintaansa ja sen seurauksena luoda työpaikkoja.
Hankkeen kuvaus	Hankkeen tavoitteena on, että kunta vaikuttaa omalta osaltaan siihen, että yrityksillä on mahdollisimman hyvä toimintaympäristö toteuttaa liiketoimintaansa ja sen seurauksena luoda työpaikkoja.
Lähtötilanne	Työllisyyden ja yritystoiminnan kentällä on viimeisten vuosien aikana tehty kehittämis- ja muutostyötä. Kehittämisen keskiöön ovat nousseet mm seuraavat asiat: työllisyyden parantaminen (iso suhdannehaaste), yritysten houkuttelemiseen ja sijoittumiseen Hollolaan tarvitaan uusi malleja, yritysten ja työnhakijoiden kohtaanto-ongelmaan tarvitaan uusia keinoja. Tavoitteena kunnan työpaikkaomavaraisuuden kasvattaminen.
Hankkeen tavoite vuodelle 2026	Elinvoimaohjelman valmistelun aloitus syksy 2026
Hankkeen tulostittarit	Mittarit: 1. Kuntabarometrin keskiarvon XXX (taso määritetään, kun saadaan 2024–2025 vastaukset), 2. Työpaikkaomavaraisuusasteen nosto (2023 61,9 %) suhteessa työvoimaan, 3. Kunnan elinvoimaindeksi sijoitus paranee (WSP 2024 sijoitus 56.)
Omistaja	Heli Randell, elinvoimajohtaja; Eemeli Salomäki, työllisyys- ja kotoutumispalveluiden päällikkö
Määräraha vuodelle 2026	20.000,00 euroa
Tilannearvio	Valmistelussa
Määrärahan toteutuminen 31.08.2026	0,00 euroa

Strateginen hanke	Maa ja mahdollisuudet -hanke
Strategiakirjaus	Houkutteleva Hollola; kasvua, elinvoimaa, investointikykyä, työtä ja yrittämistä
Hankkeen tavoite	Hankkeen tavoitteena on kehittää strategisen yleiskaavan mukaisia painopistealueita, myös seudun muiden kuntien kanssa yhteistyössä.
Hankkeen kuvaus	Arvioidaan kunnan maapoliittisen ohjelman päivitystarpeet ja tehdään benchmarking muiden kuntien maapoliittikaan. Maapoliittisen ohjelman uudistaminen tarvittavin osin, huomioiden vireillä olevat lakimuutokset. Tehdään priorisointisuunnitelma maanhankinnan edistämiseksi strategisen yleiskaavan mukaisilla kasvusuunnilla. Selvitetään HATin asuntotarpeet sekä omat toteutusmahdollisuudet ja osallistumismahdollisuudet yksityisten rakennuttajien hankkeisiin. Edistetään seudullista teollisuuspuistohanketta Hollolan osalta.
Lähtötilanne	Kunnalla ei ole riittävästi kaavoittamiseen ja tonttituotantoon tarvittavaa maaomaisuutta asiakaskysyntää vastaavilla sijainneilla ja strategisen yleiskaavan mukaisilla kasvusuunnilla. Maaomaisuutta tarvitaan asuin- ja yritysalueiden kehittämiseksi asiakkaita kiinnostavalla sijainnilla, toimivilla logistisilla yhteyksillä ja rakennettavuudeltaan hyvillä olosuhteilla. Kuntastrategian pitkän tähtäimen tavoite on asukasluvun kasvattaminen, mikä edellyttää asukkaita ja yrityksiä houkuttelevia ratkaisuja maankäytössä.
Hankkeen tavoite vuodelle 2026	Maanhankinnan priorisointisuunnitelma jatkotoimenpiteineen 12/2026 mennessä
Hankkeen tulostittarit	Maanhankinnan määrän kasvu 10 %/2027–2035. (Alueiden kaavoituksen ja rakentumisen tavoite vuosien/vuosikymmenten päässä. Maanhankintaan vaikuttaa raakamaan saatavuus rakennettavalla maapohjalla.)
Omistaja	Heli Randell, elinvoimajohtaja; Pekka Laitinen, kehityspäällikkö
Määräraha vuodelle 2026	0,00 euroa
Tilannearvio	Valmistelussa
Määrärahan toteutuminen 31.08.2026	0,00 euroa

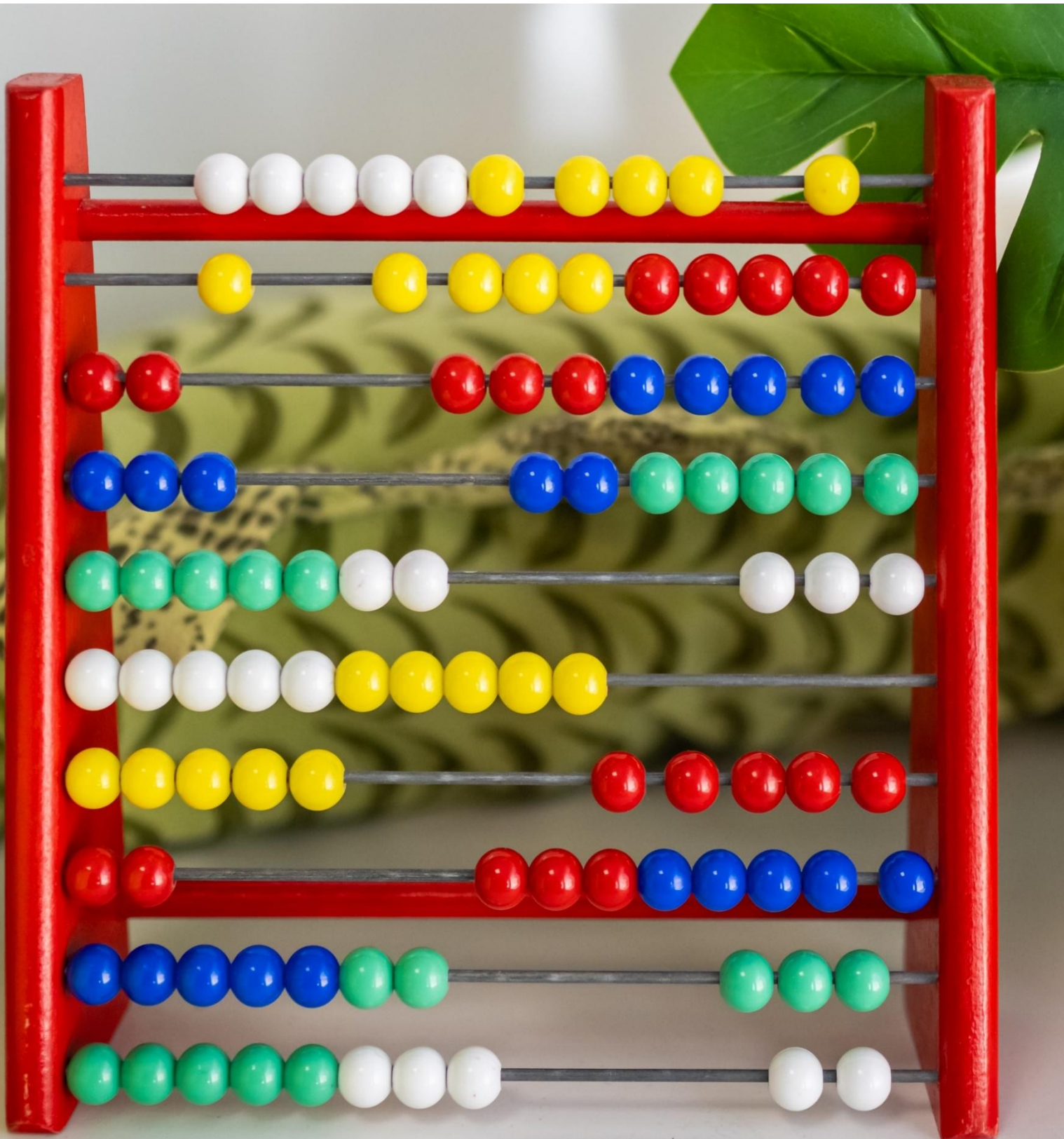
Strateginen hanke	Teemme vastuullisia päätöksiä, joilla mahdollistamme arvostavia kohtaamisia, sujuvan arjen, palvelut ja toimivan yhteistyön
Strategiakirjaus	Vahvistamme onnistumisen kokemuksia ja edistämme mahdollisuuksia työhön.
Hankkeen tavoite	Hollolan kunnalla on kokonaisvaltainen keskeisten henkilöstömittarien kokonaisuus, joka antaa kuvaa henkilöstön tilasta. Käytössä on keskeiset mittarit ja niille on asetettu tavoitteet. Henkilöstöjohtamisella on selkeät tavoitteet ja henkilöstöasioiden kehittäminen muuttuu kokonaisvaltaiseksi.
Hankkeen kuvaus	Kunnalla määritellään henkilöstöön liittyvä tahtotila, keskeiset tavoitteet, niille laaditaan HR-mittaristo ja mittareille asetetaan tavoitteet. Tavoitteet kytketään osaksi HR-järjestelmiä, siten että järjestelmät tukevat raportointia.
Lähtötilanne	Ymmärtääksemme ja kehittääksemme henkilöstöön liittyviä ilmiöitä, toiminta edellyttää muutostarpeiden arviointia, tavoitteellista muutostyötä ja seurantaa. Kunnan henkilöstöjohtamiseen ja henkilöstön tilaan liittyvien keskeisten asioiden arviointi ja seuranta on tällä hetkellä hajanaista, eikä mahdollista kokonaiskuvan luomista tai tavoitteen asetantaa.
Hankkeen tavoite vuodelle 2026	Hankkeen määrittely 2027
Hankkeen tulostittarit	Tavoitteet ja mittarit määriteltä. Tavoitteiden seurantaa tukevat järjestelmämuutokset toteutettu ja raportointi otettu käyttöön.
Omistaja	Armi Marttila, henkilöstöpäällikkö
Määräraha vuodelle 2026	0,00 euroa
Tilannearvio	Valmistelussa
Määrärahan toteutuminen 31.08.2026	0,00 euroa

Strateginen hanke	Taloudestaan tarkka Hollola
Strategiakirjaus	"Tasapainoisella taloudella vahvistamme onnistumisen kokemuksia ja edistämme mahdollisuuksia." Tulevaisuustaitoinen: " Teemme päätöksiä ... ja taloudellisen kestävyys näkökulmasta."
Hankkeen tavoite	Pyrkiessään tasapainoiseen talouteen, päätöksenteon yhtenä kulmakivenä on selkeä ja tarkkamääritteinen operatiivinen laskenta. Operatiivinen laskenta tuottaa toimintayksiköittäin määritettyä yksikkökustannus tietoa, päätöksenteon taustaksi ja tueksi. hanke tuottaa kunnan tuottavuuteen parannusta, tukeutuen esim. SITRAn ja Kuntaliiton kuntasektorin tuottavuusohjelmiin. Hanke tuottaa merkittävää tietosisältöä tukemaan kunnan tiedolla johtamisen edistämistä. Hankkeen kautta mahdollistetaan kunnan optimaalinen allokatiivinen tehokkuus: panosten kohdentaminen niin, että tuotokset tuottavat korkeimman arvon.
Hankkeen kuvaus	Luodaan talouden seurannan täsmennetty viitekehys ja sisäisen laskennan peruseräkkeet, joiden pohjalta tuotetaan materiaalia päätöksenteon tueksi.
Lähtötilanne	Talouden tasapainoa uhkaa raskas kustannusrakenne ja edessä hämmäyttävä valtionosuusuudistus. Valtuustoseminaarin linjauksen mukaisesti Hollolan kunnan talouden tulee olla tasapainossa. Tasapainoinen talous edellyttää tarkkasisältöistä operatiivista laskentaa, päätöksenteon tueksi. Nykytilanteessa esimerkiksi koulukohtaista laskentaa tehdään käsiteltävään asiaan kytkeytyen, eikä laaja-alainen sekä jatkuva yksikkökustannusten seuranta ole mahdollista. Alenevan kustannusten kantokyvyn tilanteessa, kunnan tulee huolehtia niukkojen resurssien allokoinnista.
Hankkeen tavoite vuodelle 2026	Aloitut 2026
Hankkeen tulostittarit	Operatiivisen laskennan vuosikirja osaksi kunnan tiedolla johtamisen materiaalia, 2029 alkaen.
Omistaja	Turkka Rantanen, hallinto- ja talousjohtaja
Määräraha vuodelle 2026	0,00 euroa
Tilannearvio	Valmistelussa
Määrärahan toteutuminen 31.08.2026	0,00 euroa

Käyttötalouden toteutuminen

Kunnanhallituksen alaiset yksiköt

Kunnanhallituksen alaiset yksiköt

Kunnanhallituksen alaiseen toimintaan kuuluvat konsernipalvelut, Hollolan kunnan osuus ympäristöterveydenhuollon sekä työllisyysalueen kustannuksista ja strategian toteuttamiseen varattu erillinen määrärahavaraus. Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot on esitetty arviona kunnanhallituksen alaisena määräraha- ja tuloarviovarauksena. Tarkastuslautakunnan talousarvio on sisällytetty omana sitovana määrärahakokonaisuutena kunnanhallituksen alaisten yksiköiden talousarvioesitykseen.

Tuloslaskelma

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	19 434 506	13 316 039	17 121 300	12 162 215	71,0 %	4 959 085	17 252 330
Myyntituotot	14 526 177	10 828 117	15 712 100	11 397 597	72,5 %	4 314 503	15 743 094
Maksutuotot	487 477	360 847	477 700	414 214	86,7 %	63 486	536 459
Tuet ja avustukset	1 408 114	1 165 320	400 000	24 138	6,0 %	375 862	365 804
Muut toimintatuotot	3 012 739	961 755	531 500	326 266	61,4 %	205 234	606 973
Toimintakulut	-22 289 976	-14 184 127	-22 747 700	-13 451 494	59,1 %	-9 296 206	-21 744 276
Henkilöstökulut	-9 134 156	-5 938 152	-9 586 400	-5 941 344	62,0 %	-3 645 056	-9 040 821
Palkat ja palkkiot	-7 355 351	-4 774 671	-7 758 000	-4 744 905	61,2 %	-3 013 095	-7 239 439
Henkilösivukulut	-1 778 806	-1 163 482	-1 828 400	-1 196 440	65,4 %	-631 960	-1 801 381
Palvelujen ostot	-8 502 979	-5 552 624	-9 533 700	-5 583 933	58,6 %	-3 949 767	-8 688 098
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-119 601	-54 561	-115 800	-77 821	67,2 %	-37 979	-139 092
Avustukset	-4 096 631	-2 337 437	-2 983 800	-1 377 029	46,2 %	-1 606 771	-3 230 795
Muut toimintakulut	-436 609	-301 352	-528 000	-471 367	89,3 %	-56 633	-645 471
Toimintakate	-2 855 470	-868 087	-5 626 400	-1 289 279	22,9 %	-4 337 121	-4 491 946
Rahoitustuotot ja -kulut	234	241	0	-570	0,0 %	570	-570
Vuosikate	-2 855 235	-867 846	-5 626 400	-1 289 849	22,9 %	-4 336 551	-4 492 516
Poistot ja arvonalentumiset	-422 359	-275 814	-530 400	-310 855	58,6 %	-219 545	-487 655
Tilikauden tulos	-3 277 594	-1 143 661	-6 156 800	-1 600 704	26,0 %	-4 556 096	-4 980 171
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 277 594	-1 143 661	-6 156 800	-1 600 704	26,0 %	-4 556 096	-4 980 171

Sisäiset erät	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	4 209 179	2 359 218	4 110 300	2 720 626	66,2 %	1 389 674	4 098 027
Toimintakulut	-944 879	-599 908	-991 200	-636 038	64,2 %	-355 162	-971 971
Toimintakate	3 264 300	1 759 310	3 119 100	2 084 588	66,8 %	1 034 512	3 126 056

Päijät-Hämeen ympäristöterveyden sekä Päijät-Hämeen työllisyysalueen kustannusten vaikutus Kunnanhallituksen alaisten yksiköiden vuoden 2026 tuloslaskelmassa

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Päijät-Hämeen ympäristöterveys							
Toimintatuotot	3 325 599	2 482 715	3 322 900	2 514 907	75,7 %	807 993	3 429 066
Toimintakulut	-3 325 892	-2 106 031	-3 322 900	-2 208 677	66,5 %	-1 114 223	-3 305 862
Toimintakate	-293	376 684	0	306 231	0,0 %	-306 231	123 204
Päijät-Hämeen työllisyysalue							
Toimintatuotot	8 620 868	7 492 314	8 556 200	6 501 809	76,0 %	2 054 391	8 640 859
Toimintakulut	-8 620 868	-5 333 001	-8 556 200	-4 679 540	54,7 %	-3 876 660	-8 317 430
Toimintakate	0	2 159 313	0	1 822 269	0,0 %	-1 822 269	323 429

Konsernipalvelut

Vastuuhenkilö: Turkka Rantanen, hallinto - ja talousjohtaja

Palvelualuejohtajan katsaus

Konsernipalvelut tuottavat palveluita sisäisille ja ulkoisille asiakkaille yksikkökohtaisten palvelusuunnitelmien pohjalta. Konsernipalveluiden toiminnassa on pitkään rasitteena ollut pitkäaikainen hallinnollinen korjausvelka ja kuntaorganisaation toistuvat muutostilanteet, joihin on kiinnitetty enenevässä määrin huomiota ja resurssiohjausta. Ollakseen osa ratkaisua konsernipalvelut ovat kehittäneet yhteydenpitoa palvelualueajat ylittävään yhteistyöhön, ja tätä työtä jatketaan. Kuntastrategiasta johdettavien strategisten ohjelmien laadinta ja täytäntöönpano vaikuttavat konsernipalveluiden työskentelyyn keskeisesti vuonna 2026. Toinen suuri valmistelussa oleva kokonaisuus on varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelma, erityisesti sen hallinnollisen läpiviennin, henkilöstökysymysten ja taloustarkastelun osalta.

Konsernipalvelut toteuttavat palveluissaan kunnan arvoja: tulevaisuustaitoisuus, rohkeus, arvostus ja ketteryys.

Palvelukuvaus

Konsernipalveluiden palvelualueen tehtävänä on tarjota keskitetysti talouspalveluiden, kehittämis- ja viestintäpalveluiden, henkilöstöpalveluiden, tietohallintopalveluiden sekä hallintopalveluiden tukipalveluja palvelualueiden johtamisen tueksi muille palvelualueille. Lisäksi konsernipalveluiden palvelualueen tehtäviin kuuluu tukea, ohjata, koordinoita ja seurata kunnan taloutta, hallintoa, henkilöstöpalveluita ja tietohallintoa keskitetysti. Konsernipalveluiden palvelualue huolehtii tietyistä koko kuntaa koskevista asiantuntijatehtävistä kuten vaalit, luottamushenkilöhallinto, kunnan talous, konserniohjaus, työnantajatehtävät, tietohallinnon kokonaisuus, laadunhallinta ja kehittäminen, markkinointi jne. Konsernipalveluiden palvelualue sisältää 2026 seuraavat vastualueet: hallintopalvelut, talouspalvelut, kehittämis- ja viestintäpalvelut, henkilöstöpalvelut ja tietohallintopalvelut. Menoihin sisältyvät myös valtuuston ja keskusvaalilautakunnan alainen toiminta sekä maaseutupalvelut. Palvelualueetta johtaa hallinto- ja talousjohtaja.

Palvelusuunnitelma 2026

Turvataksien tulevaisuuden tehokkaat palvelut, konsernipalvelut käy jatkossakin palveluissa havaittujen hallinnollisten korjausvelkakuormien kimppuun ja samanaikaisesti edistää tulevaisuuden ratkaisujen käyttöönottoa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET		
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet		
Tavoite: Uuden kuntastrategian mukaisten hankkeiden käynnistys ja tuki		
Mittarit		
Hankkeiden suunnitelman mukainen käynnistäminen		
Arvio	Kuntastrategian mukaiset hankkeet hyväksytty valtuustossa 8.6.2026 §44. Hankkeiden toteutussuunnitelmia täsmennetty ja strategisten hankkeiden käyttövarat 2026 kohdennettu kunnanhallituksessa 31.8.2026 §231.	
Vastuu	Turkka Rantanen, hallinto- ja talousjohtaja	

Aloittamatta
 Käynnissä
 Valmis

Tuloarviot ja määrärahat

Sitova TOIMINTAKATE

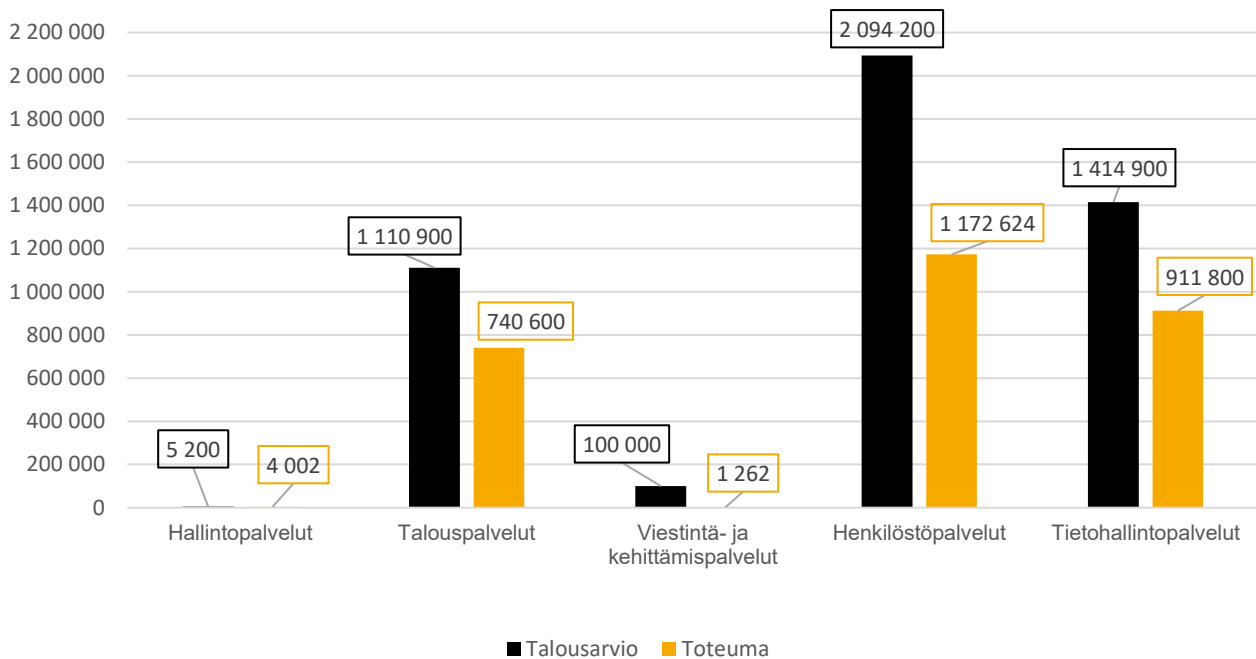
	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	4 572 193	2 389 765	4 725 200	2 830 289	59,9 %	1 894 911	4 591 322
Myyntituotot	4 344 359	2 448 096	4 310 700	2 795 095	64,8 %	1 515 605	4 209 628
Tuet ja avustukset	175 900	-66 894	400 000	24 138	6,0 %	375 862	365 804
Muut toimintatuotot	51 934	8 563	14 500	11 056	76,3 %	3 444	15 890
Toimintakulut	-7 704 002	-4 613 124	-8 072 300	-4 840 728	60,0 %	-3 231 572	-7 812 753
Henkilöstökulut	-2 624 110	-1 644 908	-2 905 300	-1 800 821	62,0 %	-1 104 479	-2 763 219
Palkat ja palkkiot	-2 160 988	-1 352 311	-2 347 800	-1 476 328	62,9 %	-871 472	-2 254 274
Henkilösivukulut	-463 121	-292 597	-557 500	-324 493	58,2 %	-233 007	-508 945
Palvelujen ostot	-4 508 708	-2 769 155	-4 772 700	-2 704 613	56,7 %	-2 068 087	-4 512 366
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-60 867	-21 846	-48 700	-42 333	86,9 %	-6 367	-75 788
Avustukset	-364 156	-68 812	-117 300	-10 230	8,7 %	-107 070	-100 508
Muut toimintakulut	-146 162	-108 402	-228 300	-282 732	123,8 %	54 432	-360 873
Toimintakate	-3 131 809	-2 223 359	-3 347 100	-2 010 439	60,1 %	-1 336 661	-3 221 432
Rahoitustuotot ja -kulut	-58	-14	0	-6	0,0 %	6	-6
Vuosikate	-3 131 867	-2 223 373	-3 347 100	-2 010 444	60,1 %	-1 336 656	-3 221 437
Poistot ja arvonalentumiset	-422 359	-275 814	-490 400	-300 773	61,3 %	-189 627	-464 239
Tilikauden tulos	-3 554 226	-2 499 187	-3 837 500	-2 311 217	60,2 %	-1 526 283	-3 685 677
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 554 226	-2 499 187	-3 837 500	-2 311 217	60,2 %	-1 526 283	-3 685 677

Konsernipalveluiden talous noudattaa talousarvion kehitystä ja poikkeamat selittyvät ajallisilla jaksotuseroilla.

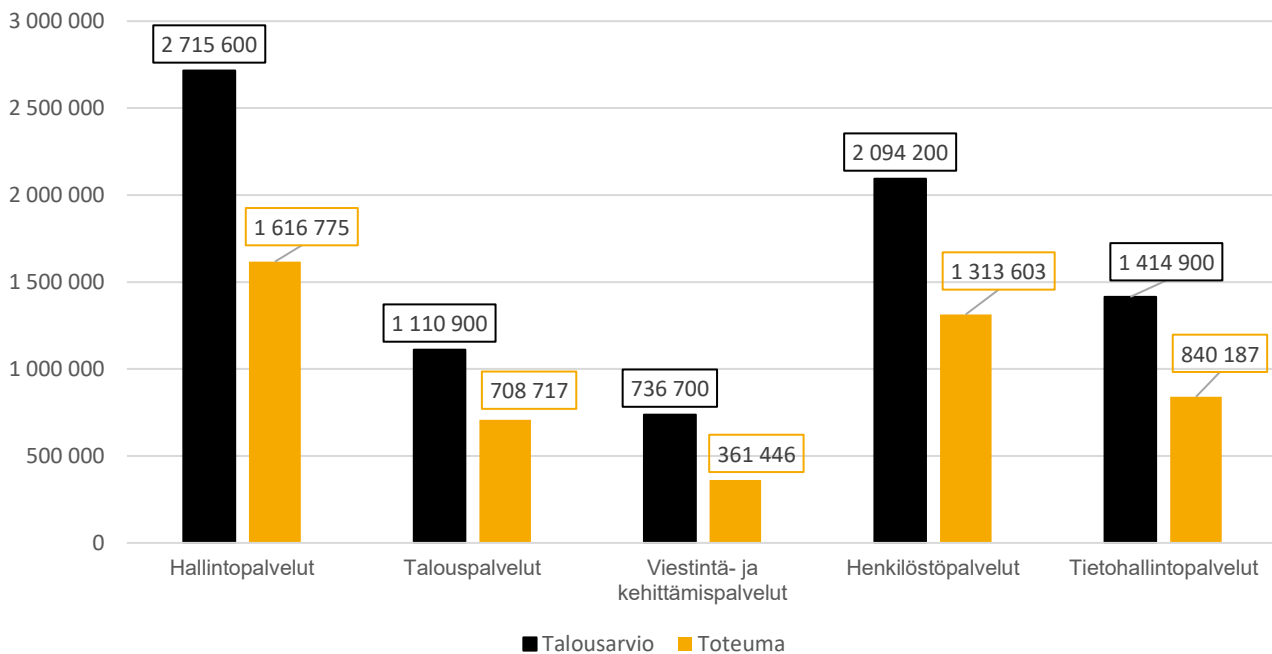
Sisäiset erät	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	3 914 617	2 174 796	3 785 600	2 523 918	66,7 %	1 261 682	3 785 784
Toimintakulut	-649 708	-415 067	-666 100	-438 946	65,9 %	-227 154	-660 979
Toimintakate	3 264 909	1 759 729	3 119 500	2 084 972	66,8 %	1 034 528	3 124 805

Määrärahojen toteutuminen vastuualueittain

Toimintatuotot vastuualueittain

Toimintakulut vastuualueittain

Hollolan kunnan osuus Päijät-Hämeen ympäristö-terveyden ja Päijät-Hämeen työllisyysalueen kustannuksiin

Vastuuhenkilö: Päivi Rahkonen, kunnanjohtaja

Palvelukuvaus

Kunnanhallituksen alaisiin määrärahoihin kuuluu Hollolan kunnan osuus seudullisen ympäristöterveydenhuollon kustannuksista sekä vuoden 2025 alusta alkaen myös Hollolan kunnan osuus Päijät-Hämeen työllisyysalueen kustannuksista.

Talousarvioesitykseen on täten varattu omana sitovana määrärahana Hollolan kunnan osuudet seudullisen ympäristöterveydenhuollon ja lakisääteisten työllisyyspalvelujen kustannuksista.

Tuloarviot ja määrärahat

Sitova TOIMINTAKATE

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	0	0	0	0	0,0 %	0	0
Toimintakulut	-1 979 263	-1 678 650	-2 295 100	-1 680 437	73,2 %	-614 663	-2 254 212
Toimintakate	-1 979 263	-1 678 650	-2 295 100	-1 680 437	73,2 %	-614 663	-2 254 212

Strategian toteuttaminen

Vastuuhenkilö: Päivi Rahkonen, kunnanjohtaja

Palvelukuvaus

Vastuualueelle on budjetoitu määräraha kuntastrategian mukaisten toimenpiteiden ja ohjelmien toteuttamiseen sekä strategian jalkauttamiseen. Määrärahan hankekohtainen jako määritellään kunnanhallituksessa, kuntastrategian 2026–2029 käyttösuunnitelman kautta.

Tuloarviot ja määrärahat

Sitova TOIMINTAKATE

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	20 000	20 000	0	0	0,0 %	0	0
Toimintakulut	-593 491	-411 667	-485 000	-15 160	3,1 %	-469 840	-15 160
Toimintakate	-573 491	-391 667	-485 000	-15 160	3,1 %	-469 840	-15 160

Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot

Vastuuhenkilö: Turkka Rantanen, hallinto- ja talousjohtaja

Palvelukuvaus

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden eli käyttöomaisuuden myynneistä ja luovutuksista syntyvät voitot ja tappiot on budjetoitu erillään muusta palvelutuotannosta. Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot vaihtelevat vuosittain suuresti, minkä johdosta on perusteltua esittää ne omana ei valtuustoon nähden sitovana määräraha- ja tuloarviovarauksena talousarviossa.

Tuloarviot ja määrärahat

Ei sitova

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	2 895 846	931 245	517 000	315 210	61,0 %	201 791	591 083
Toimintakulut	0	0	0	0	0,0 %	0	0
Toimintakate	2 895 846	931 245	517 000	315 210	61,0 %	201 791	591 083

Tarkastuslautakunta

Vastuuhenkilö: Aada Söyriä, tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Puheenjohtajan katsaus

Tarkastuslautakunta on tammi-huhtikuun välisenä aikana kokoustanut neljä kertaa. Kokouksissa on käsitelty säännöllisiä kuulemisia, vuoden 2025 arviointikertomuksen suunnittelua sekä muita lautakunnalle kuuluvia tehtäviä.

Merkittävänä tapahtumana voidaan pitää vastuualaisen tilintarkastajan vaihtumista. Uuden tilintarkastajan lisäksi lautakunta sai myös uuden sihteerin. Yhteistyö on sujunut hyvin ja rakentavasti.

Lautakunta jatkaa kevään 2026 aikana arviointikertomuksen laadintaa.

Palvelukuvaus

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 §: n mukaan

- valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat
- arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
- arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää
- huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
- valvoa sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjänä 84 §: ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi vähintään kerran vuodessa
- valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi Kuntalain 125 §: n mukaan tarkastuslautakunnan on hankittava tilintarkastuskertomuksessa tehdystä muistutuksesta asianomaisen selitys sekä kunnanhallituksen lausunto.

Sen lisäksi mitä kuntalain 121 ja 125 §: ssä säädetään, tarkastuslautakunnan on

- seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi
- huolehdittava, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa sekä
- tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla
- kilpailutettava tilintarkastusyhteisön valinta ja tehdä valtuustolle ehdotus valittavasta tilintarkastusyhteisöstä
- valvottava tilintarkastussopimuksen noudattamista

Palvelusuunnitelma 2026

Uusi kuntastrategia päätettiin vuonna 2021 ja strategiset ohjelmat kesällä 2022. Uutta strategiaa sovellettiin ensimmäisen kerran täysimääräisesti vuoden 2023 talousarvion laadinnassa ja siten myös seurannassa. Strategisten tavoitteiden arviointia jatketaan tarkastelemalla vuoden 2025 tilinpäätöksestä tehtävän arviointikertomuksen yhteydessä keväällä 2026.

Tarkastuslautakunnan arviointiprosessia edistetään erillisen arviointisuunnitelman pohjalta.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET	
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	
Tavoite: Lakisääteiset tehtävät kuntalain mukaisesti	
Mittarit	
Täytetään lakisääteiset vaatimukset, säännölliset kuulemiset ja ajallaan tehty arviointikertomus.	
Vastuu	Aada Söyriä, puheenjohtaja

Aloittamatta
 Käynnissä
 Valmis

Tuloarviot ja määrärahat

Sitova toimintakate

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintakulut	-66 459	-41 653	-56 200	-37 034	65,9 %	-19 166	-62 274
Henkilöstökulut	-14 876	-8 852	-18 200	-12 586	69,2 %	-5 614	-20 941
Palkat ja palkkiot	-14 477	-8 837	-15 100	-12 191	80,7 %	-2 909	-19 522
Henkilösivukulut	-398	-14	-3 100	-395	12,7 %	-2 705	-1 419
Palvelujen ostot	-51 584	-32 801	-38 000	-24 448	64,3 %	-13 552	-41 332
Toimintakate	-66 459	-41 653	-56 200	-37 034	65,9 %	-19 166	-62 274
Vuosikate	-66 459	-41 653	-56 200	-37 034	65,9 %	-19 166	-62 274
Tilikauden tulos	-66 459	-41 653	-56 200	-37 034	65,9 %	-19 166	-62 274
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-66 459	-41 653	-56 200	-37 034	65,9 %	-19 166	-62 274

Sisäiset erät	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	0	0	0	0	0,0 %	0	0
Toimintakulut	-609	-420	0	-384	0,0 %	384	-384
Toimintakate	-609	-420	0	-384	0,0 %	384	-384

Päijät-Hämeen ympäristöterveys, taseyksikkö

Päijät-Hämeen ympäristöterveys

Vastuuhenkilö: Silja Mäkelä, ympäristöterveysjohtaja

Ympäristöterveysjohtajan katsaus

Seudullinen ympäristöterveydenhuolto, Päijät-Hämeen ympäristöterveys, tuottaa kuntien vastuulla olevat lakisääteiset ympäristöterveydenhuollon tehtävät Asikkalan, Hartolan, Hollolan, Iitin, Kärkölan, Padasjoen ja Sysmän kunnille sekä Heinolan ja Orimattilan kaupungeille. Vastuukuntana toimii Hollola. Tavoitteena on ympäristöterveydenhuollon valvonnan ja palvelujen toteuttaminen suunnitellusti ja yhdenvertaisesti koko toiminta-alueella.

Toiminnallisesti alkuvuosi 2026 on toteutunut varsin odotetusti. Suoritetoteuma on molemmilla vastuualueilla samaa suuruusluokkaa kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2025. Kuntakohtaisia eroja suoritteiden kertymisessä on jonkin verran. Toiminta voi kuitenkin painottua vuoden aikana eri tavalla eri kuntiin, joten mahdollisia muutoksia talousarvion kuntakohtaisiin tunnuslukuihin ei voida ennustaa.

Päijät-Hämeen ympäristöterveyden talous näyttää toteutuvan talousarvion mukaisesti. Yhteistyösopimuksen mukaisesti osakaskunnille on ennakkolaskutuksena lähetetty kolme maksuerää.

Uusi eläinlääkintähuoltolaki tuli voimaan vuoden 2026 alusta. Ympäristöterveyslautakunta on 27.5.2025 päättänyt tuotettavien kunnaneläinlääkäripalvelujen järjestämisen laajuudesta Päijät-Hämeen ympäristöterveyden toiminta-alueella 1.1.2026 alkaen. Eläinlääkintähuollon toiminta on jatkunut vuonna 2026 pääpiirteissään edellisten vuosien kaltaisena.

Lain toimeenpanosta johtuen eläinlääkintähuollon toimintatuottoihin liittyi talousarviota laadittaessa jonkin verran epävarmuutta. Niin sanottujen täydentävien eläinlääkäripalvelujen hinnoittelu, joka on tehtävä markkinaperusteisesti, oli talousarvion valmistuessa vielä tekemättä. Tässä yhteydessä myös klinikkamaksujen suuruutta muutettiin. Uuden päivystys sopimuksen myötä Päijät-Hämeen ympäristöterveyden järjestettäväksi jäi ainoastaan suurelänpäivystys. Maksutaksan muutos ja päivystysaikaisten maksutuottojen väheneminen pieneläinpotilaiden osalta eivät kuitenkaan ole vaikuttaneet klinikkamaksujen kertymään alentavasti. Järjestettävistä palveluista yli 95 prosenttia on ollut peruspalveluja, joten täydentävien palvelujen osuus maksukertymästä on vähäinen.

Kunnaneläinlääkäripäivystyksen järjestäminen Päijät-Hämeessä muuttui 1.1.2026 alkaen. Päijät-Hämeen ympäristöterveys vastaa päivystyksestä pitopaikassa hoidettavien eläinten osalta ja Lahden kaupunki vastaanotolla hoidettavien eläinten osalta. Alkuvuoden kokemusten perusteella päivystys on toiminut hyvin, eikä asiakkailta ole saatu sitä koskevaa negatiivista palautetta. Uusi päivystysjärjestelmä vähentää merkittävästi päivystyksestä aiheutuvaa kuormitusta päivystäville kunnaneläinlääkäreille, ja henkilöstö on ollut järjestelyyn tyytyväinen.

Ympäristöterveydenhuollon talousarvio pitää sisällään määräaikaisen valvontaeläinlääkärin virkasuhteen jatkamisen vuodelle 2026. Hollolan kunnanhallitus on perustanut määräaikaisen valvontaeläinlääkärin viran vuodelle 2025 valvonnan työruuhkan purkamiseksi. Suoritteiden valossa valvontaeläinlääkärien suorittamia virkatehtäviä on tehty merkittävästi enemmän kuin vuonna 2024, jolloin valvontaeläinlääkäreitä oli kaksi. Lisäresurssin osoittaminen valvontaan on myös henkilöstön jaksamisen kannalta tärkeää. Eläinsuojeluvalvonnassa on vuoden aikana ollut useampia vaikeita ja henkilöstöä kuormittavia valvontatehtäviä.

Vuodelta 1994 olevan terveydensuojelulain kokonaisuudistus on valmistelussa. Sosiaali- ja terveysministeriön mukaan uuden lain valmistelu viivästyy suunnitellusta ja tulee voimaan vasta seuraavan hallituksen toimikaudella.

Palvelukuvaus

Ympäristöterveydenhuollon tarkoituksena on ehkäistä ennakolta elinympäristöstä ihmiseen kohdistuvia terveysvaaroja ja -haittoja, poistaa olemassa olevia terveyshaittoja sekä edistää eläinten terveyttä ja hyvinvointia. Elinympäristön terveellisyys koetaan merkittävänä arvona, samoin lähellä tuotettu puhdas ruoka. Osana toimintaa tehdään kiinteää yhteistyötä muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa ja tuodaan aktiivisesti ympäristöterveydenhuollon näkökulma toimialueen kaavoitus-, ympäristölupa ja rakennuslupaprosesseihin päätöksenteon pohjaksi. Keskeiset toimintaperiaatteet ovat joustavuus, tehokkuus sekä asiakkaiden ja kuntien yhdenvertaisuus. Terveystensuojelulla on toimipisteet Hollolassa ja Heinolassa. Viranomaisvalvontaa tehdään vuosille 2025–2028 laaditun valvontasuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmaan tehdään vuosittain tarvittavat päivitykset. Valvonnan lisäksi varataan riittävästi resursseja niin sanottuun ennaltaehkäisevään ympäristöterveydenhuoltoon. Tällä tarkoitetaan kuntalaisten ja toimijoiden neuvomista ja ohjaamista sekä asiantuntijana ja lausunnonantajana toimimista sopimuskunnille ja muille yhteistyökumppaneille.

Kunnaneläinlääkäripalvelut tuotetaan lähipalveluna seitsemällä vastaanotolla. Valvontaeläinlääkäreillä on toimipiste Orimattilan vastaanoton yhteydessä. Eläinlääkäripäivystys on järjestetty maakunnallisesti yhdessä Lahden kaupungin kanssa siten, että Päijät-Hämeen ympäristöterveys vastaa päivystyksestä pitopaikassa hoidettavien eläinten osalta ja Lahden kaupunki vastaanotolla hoidettavien eläinten osalta. Päivystyksen ruuhkatilanteita varten Päijät-Hämeen ympäristöterveydessä on käytössä hälytysraha, joka maksetaan päivystäjän avuksi hälytettävälle eläinlääkärille. Helsingin yliopiston tuotantoeläinsairaala vastaa Orimattilan länsiosien tuotantoeläinpraktiikasta sekä päivystyksestä koko Orimattilan kaupungin alueella. Ympäristöterveydenhuolto varautuu mahdollisten häiriötilanteiden hoitamiseen ja häiriötilannetoiminnan osaamista ylläpidetään jatkuvasti. Seudullisen ympäristöterveydenhuollon visiona on olla hirveen haluttu yhteistyökumppani alueen kunnille, toimijoille sekä kuntalaisille. Lisäksi ympäristöterveydenhuolto pyrkii olemaan hirveen hyvä esimerkki muuttuvassa toimintaympäristössä toimivasta ympäristöterveydenhuollon yksiköstä. Laadukkaat palvelut ovat helposti saavutettavissa toimintakentässä tapahtuvista muutoksista huolimatta ja henkilöstöllä on vahva osaaminen vastuualueellaan.

Palvelusuunnitelma 2026

Terveystensuojelun vastuualueella valtakunnallinen valvontaohjelmakausi kattaa vuodet 2025–2028. Päijät-Hämeen ympäristöterveyden valvontasuunnitelma on laadittu valvontaohjelmakaudelle ja siihen tehdään vuosittain tarvittavat päivitykset. Valvontaa toteutetaan valvontasuunnitelman mukaisesti. Lisäksi varataan resursseja akuuttien valvontatapausten hoitamiseen ja valvontaa tukevaan työhön, kuten neuvontaan ja ohjaukseen sekä sidosryhmätyöskentelyyn. Tiedottamista toiminnasta ja elinympäristöterveydestä toteutetaan aktiivisesti käyttäen monipuolisesti eri tiedotuskanavia.

Eläinlääkintähuollosta eläinlääkäripalvelut ja eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta pyritään toteuttamaan lainsäädännön vaatimalla ja valtakunnallisen eläinlääkintähuollon ohjelman mukaisella tavalla. Eläinlääkintähuoltolain toimeenpanoon on valmistauduttu mahdollisimman hyvin mutta lainsäädännön toimeenpanoon liittyy edelleen jonkin verran epävarmuutta. Siihen liittyvää viranomaisohjeistusta ja viranomaisten välistä viestintää eri kanavissa seurataan ja tarvittaessa mukautetaan toimintaa säädöksiä vastaavaksi.

Ympäristöterveydenhuollon palveluverkkoa ei ole tarkoitus talousarviovuonna muuttaa. Kunnaneläinlääkäreiden saatavuuden varmistamiseksi käytetään mahdollisuuksien mukaan erilaisia työajan joustoja, joilla voidaan lisätä työn houkuttelevuutta ja tukea työssä jaksamista. Terveystensuojelun vastuualueella on hybridityön tekeminen laajasti käytössä. Kuntien maksuosuuksien perusteena käytettävistä suoritteista on tehty kuntakohtaiset suoritearviot. Arviot perustuvat historiatietoon kuntien palvelutarpeesta sekä arvioon mahdollisten toimintaympäristön muutosten vaikutuksesta palvelutarpeeseen. Palvelutarpeessa voi vuoden aikana kuitenkin tulla odottamattomia muutoksia esimerkiksi häiriötilanteissa. Lopulliset kuntien maksuosuudet määräytyvät vuoden aikana toteutuneiden suoritteiden perusteella.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET		
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet		
Tavoite: Ympäristöterveydenhuollon laatukäsikirja käytössä		
Mittarit		
Laatutiimi koordinoi laadun jatkuvaa kehittämistä laatumittareiden sekä ulkoisten ja sisäisten auditointien havaintojen perusteella. Raportti laadun toteutumisesta valmistellaan vuosittain.		
Arvio	Laatutiimi on kokoontunut kerran ja käynyt läpi laatumittareiden toteutumisen vuonna 2025. Laatumittarit vuodelle 2026 on sovittu ja niiden toteutumista seurataan valvontatiimeissä. Vertaisarviointien suorittaminen vuonna 2026 on käynnissä. Ympäristöterveyslautakunta on käsitellyt helmikuussa laatumittareiden toteumaraportin vuodelta 2025.	
Vastuu	Silja Mäkelä Ympäristöterveysjohtaja, Hanna Lindholm eläinlääkintähuollon päällikkö	
Tavoite: Valvontatyön ja raportoinnin tekeminen keskusviranomaisten ohjeiden mukaan		
Mittarit		
Valvontatyön raportoinnissa noudatetaan VATloheja. Keskusviranomaisten AJO-raporteissa ei merkittäviä puutteita.		
Arvio	Ympäristöterveyslautakunta käsiteli vuoden 2025 valvontasuunnitelman toteumaraportin kokouksessaan 17.2.2026. Toteumaraportit toimitettiin keskusviranomaisille Ruokavirastoon sekä vastaamalla lähetettyyn webropol-kyselyyn. Raportit laadittiin ohjeistuksen mukaan. Etelä-Suomen aluehallintoviraston raportissa elintarvikevalvonnan toteutumisesta vuonna 2025 ei nostettu erikseen esiin Päijät-Hämeen ympäristöterveyttä koskevia havaintoja.	
Vastuu	Silja Mäkelä ympäristöterveysjohtaja, Hanna Lindholm eläinlääkintähuollon päällikkö	
Tavoite: Esimerkillinen toimintakulttuuri		
Mittarit		
Hollolan kunnan toimintakulttuurin noudattaminen ja ohjeiden soveltaminen omaan toimintaan.		
Arvio	Toiminnassa noudatetaan Hollolan kunnan ohjeita. Ympäristöterveysjohtaja on elinvoiman palvelualueen johtoryhmässä ja saa sitä kautta tietoa ajankohtaisista asioista. Elinvoiman henkilöstölle on järjestetty yhteinen Teams-tapaaminen, jossa käydään yhteisiä asioita läpi ja tutustutaan toisten vastuuyksiköiden työtehtäviin. Syksyllä on suunniteltu toinen tapaaminen. Kunnan strategia ja arvot jalkautetaan ympäristöterveydenhuoltoon.	
Vastuu	Silja Mäkelä ympäristöterveysjohtaja, Hanna Lindholm eläinlääkintähuollon päällikkö	
Tavoite: Säännöllinen viestintä		
Mittarit		
Suunnitelmallista (viestinnän vuosikello) ja ajankohtaista (some-kanavat) viestintää kuntalaisille ja toimijoille		
Arvio	Viestintää on toteutettu viestinnän vuosikellon mukaisesti. Viestintää on suunnattu eri kanavien kautta toimijoille ja yhteistyötahoille. Tammi-elokuussa on tehty 42 julkaisua sosiaalisen median kanaviin.	
Vastuu	Silja Mäkelä ympäristöterveysjohtaja, Hanna Lindholm eläinlääkintähuollon päällikkö	

Tavoite: Varautuminen		
Mittarit		
Oman varautumisen kehittäminen ja ylläpito varautumistiimin laatiman harjoitussuunnitelman mukaisesti: muun muassa varautumisen päivä sekä varautumiskoulutukset. Alueellisiin työryhmiin osallistuminen.		
Arvio	Päijät-Hämeen ympäristöterveydestä on osallistuttu RescEU-hankkeen koulutustilaisuuteen, Huoltovarmuuskuskuksen järjestämään vesihuollon häiriötilanneharjoitukseen sekä elinvoiman palvelualueen häiriötilanneharjoitukseen. Valmiuseläinlääkärit ovat osallistuneet Ruokaviraston järjestämään koulutukseen. Virve-puhelinten käyttöä harjoitellaan säännöllisesti. Elintarvike- ja talousvesivälitteisten epidemioiden selvitystyöryhmä on kokoontunut suunnitelman mukaisesti huhtikuussa ja ryhmän kutsuharjoitus on toteutettu.	
Vastuu	Silja Mäkelä ympäristöterveysjohtaja, Hanna Lindholm eläinlääkintähuollon päällikkö	
Tavoite: Sujuva yhteistyö muiden viranomaisten kanssa		
Mittarit		
Kuntatapaamiset viranomaisyhteistyön kehittämiseksi ja tiedon välittämiseksi sekä yhteistyö lähialueen muiden valvontayksiköiden kanssa.		
Arvio	Tammi-elokuussa on järjestetty kuntatapaamisia Heinolan kaupungin ja Iitin kunnan viranhaltijoiden kanssa. Lisäksi ajankohta Hartolan kunnan viranhaltijoiden tapaamiselle on sovittu. Yhteistyötä Hämeen alueen valvontayksiköiden kanssa kehitetään. Ympäristöterveydenhuollon johtajat ovat kokoontuneet yhden kerran, samoin valvontayksiköiden tiimivetoajat. Lisäksi tiimivetoajat pitävät yhteyttä omalla Teams-kanavallaan. Lahden kaupungin elintarvikevalvonnan kanssa järjestettiin yhteistyötapaaminen alkuvuodesta.	
Vastuu	Silja Mäkelä ympäristöterveysjohtaja, Hanna Lindholm eläinlääkintähuollon päällikkö	

Aloittamatta

Käynnissä

Valmis

Tuloarviot ja määrärahat

Tuloslaskelmaosa

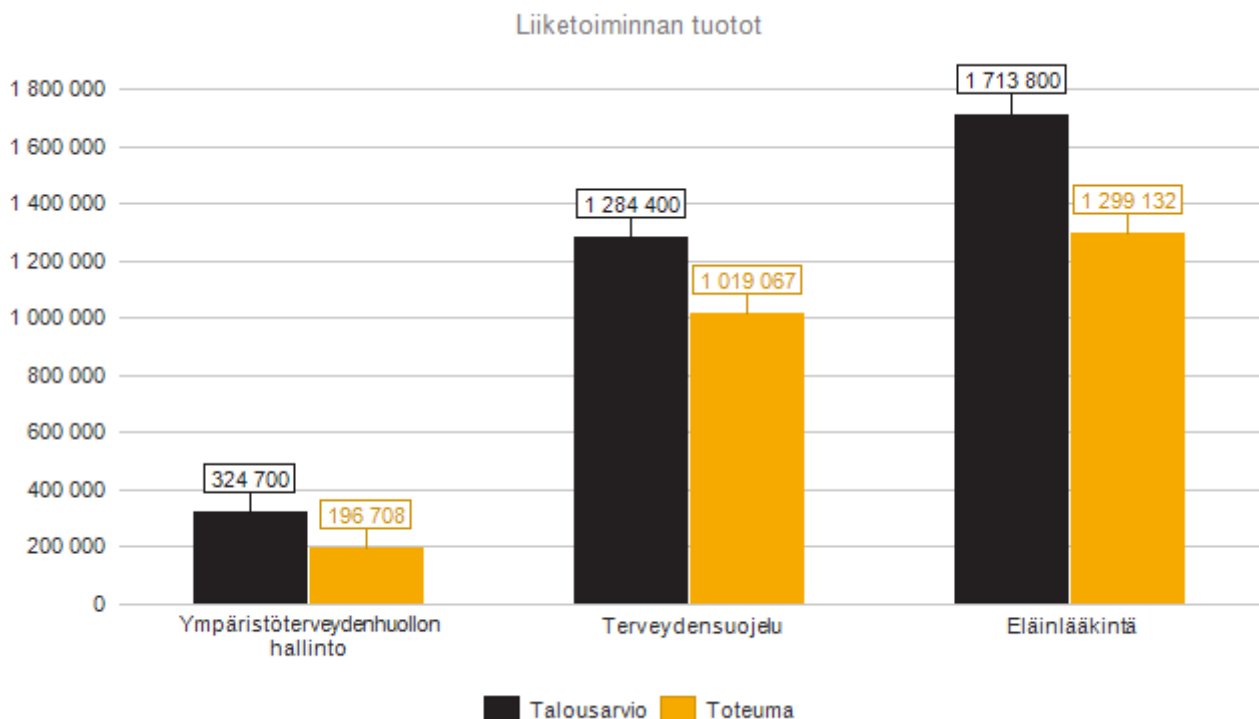
Sitova TILIKAUDEN ylijäämä (alijäämä)

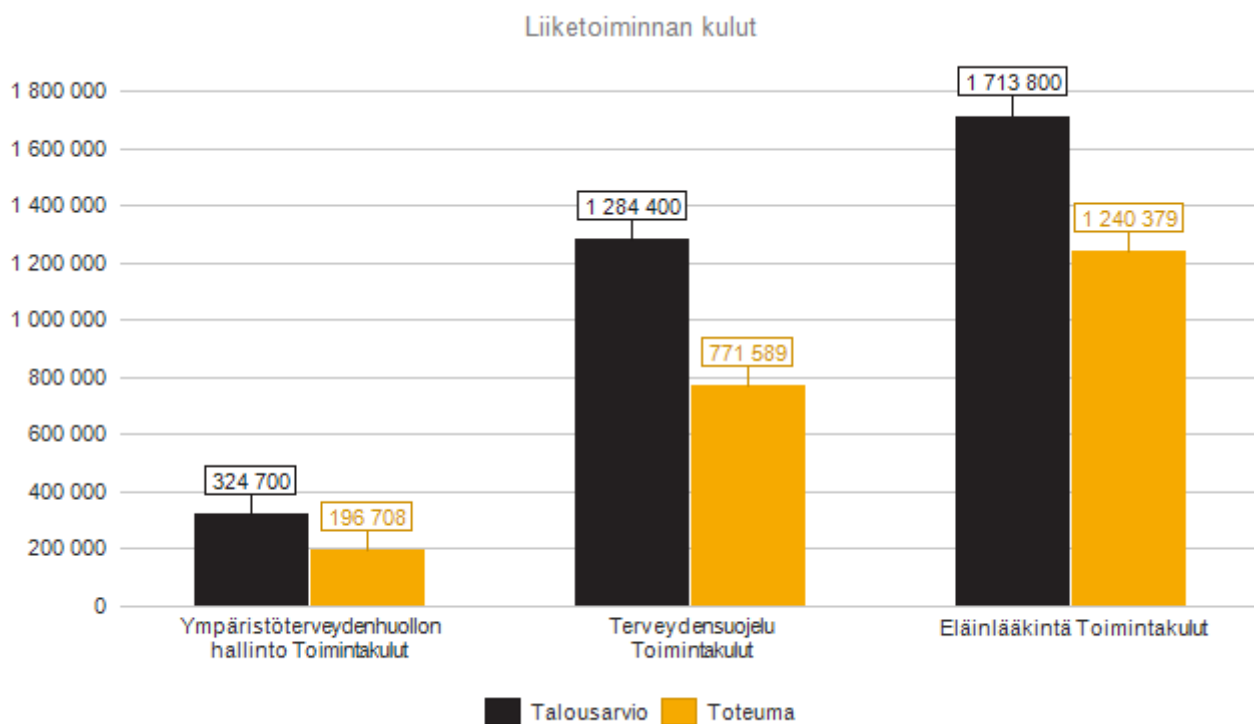
	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Liikevaihto	3 325 023	2 482 139	3 322 900	2 514 907	75,7 %	807 993	3 429 066
Liiketoiminnan muut tuotot	577	577	0	0	0,0 %	0	0
Materiaalit ja palvelut	-871 331	-537 923	-819 100	-478 347	58,4 %	-340 753	-778 619
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-37 327	-19 542	-46 800	-28 536	61,0 %	-18 264	-49 481
Palvelujen ostot	-834 004	-518 381	-772 300	-449 811	58,2 %	-322 489	-729 138
Henkilöstökulut	-2 235 133	-1 426 856	-2 275 900	-1 584 835	69,6 %	-691 065	-2 304 794
Palkat ja palkkiot	-1 727 895	-1 097 978	-1 837 300	-1 191 451	64,8 %	-645 849	-1 766 303
Henkilösivukulut	-507 237	-328 877	-438 600	-393 384	89,7 %	-45 216	-538 490
Eläkekulut	-441 738	-285 447	-369 100	-298 776	80,9 %	-70 324	-421 809
Muut henkilösivukulut	-65 499	-43 430	-69 500	-94 608	136,1 %	25 108	-116 681
Liiketoiminnan muut kulut	-219 428	-141 253	-227 900	-145 495	63,8 %	-82 405	-222 450
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-293	376 684	0	306 231	0,0 %	-306 231	123 204
yhteensä							
Rahoitustuotot ja -kulut	293	255	0	-564	0,0 %	564	-564

Seudullisen ympäristöterveydenhuollon talous on kokonaisuudessaan toteutunut varsin odotetusti sekä toimintatuottojen että toimintakulujen osalta. Henkilöstösivukulut ovat kokonaisuutena suunniteltua korkeampia johtuen edellisvuosien virheellisen laskutuksen oikaisusta. Kaikkia vuodelle 2026 suunniteltuja hankintoja ei ole vielä toteutettu. Myöskään asiantuntijapalveluihin varattua määrärahaa ei ole vielä käytetty.

Toimintatuottojen kertymä on ajankohtaan nähden korkea. Ulkoisia toimintatuottoja kertyy ennakoitua paremmin sekä eläinlääkintähuollossa että terveydensuojelussa. Terveydensuojelussa kaikkien lakialojen mukaiset perus- ja vuosimaksut on peritty lainsäädännön mukaisesti alkuvuodesta. Eläinlääkintähuollossa klinikkamaksuja on kertynyt ennakoitua enemmän. Osakaskunnille on yhteistyösopimuksen mukaisesti lähetetty kolme neljästä ennakkolaskutettavasta erästä.

Vastuualuekohtainen määrärahan jakautuminen

Toimintatuotot ovat sekä terveydensuojelun että eläinlääkintähuollon vastuualueilla kertyneet ajankohtaan nähden arvioitua suurempina. Terveystoiminnan osalta tähän vaikuttaa se, että eri lakialojen lakisääteiset vuosimaksut peritään alkuvuodesta. Eläinlääkintähuollossa kunnalle tuloutettavat klinikka- ja laitemaksut ovat kertyneet edellisen vuoden tapaan vaikka talousarviossa ennustettiin niiden laskevan. Eläinlääkintähuoltolain toimeenpanon vaikutuksia ja sen myötä klinikkamaksujen kertymistä oli haastavaa arvioida talousarviota valmisteltaessa, kun lain toimeenpano oli vielä kesken. Lisäksi klinikkamaksujen ennakoitiin jossain määrin vähenevän pieneläinpäivystyksen siirtyessä kokonaan Lahden kaupungin järjestettäväksi.

Toimintakuluja on kertynyt kaikilla vastuualueilla ennakkoidusti.

Päijät-Hämeen työllisyysalue, taseyksikkö

Päijät-Hämeen työllisyysalue

Vastuuhenkilö: Anne Tapaila, työllisyysaluejohtaja

Työllisyysaluejohtajan katsaus

Päijät-Hämeen työllisyysalueella on jatkettu perustoiminnan vakiinnuttamista toisen toimintavuoden aikana. Asiakassegmentointi pääsegmentteihin on saatettu loppuun, ja kehittämistyö kohdentuu nyt vahvasti henkilöasiakkaiden työllistymisen edistämiseen työvoimaviranomaisen toimintatapoja selkeyttämällä. Toinen tärkeä osa-alue on työnhakija-asiakkaiden osaamisen kehittämiseen tähtäävät toimenpiteet sekä näihin liittyvien hankintojen suunnittelun aloittaminen.

Päijät-Hämeeseen on myönnetty äkillisen rakennemuutoksen rahoituksen ja Euroopan globalisaatiorahaston hakumahdollisuus. Molempiin on valmisteltu hakemukset yhdessä Lahden kaupungin työllisyyspalvelujen kanssa, kohdentuen erityisesti erilaisiin koulutuskokonaisuuksiin.

Työnantajapalveluiden yhteistyö on entisestään tiivistynyt Business Lahden sekä Lahden kaupungin työnantajapalveluiden kanssa. Tästä hyvänä esimerkkinä oli yhteistyössä järjestetty yrityksille suunnattu tapahtuma elokuussa, jonka tavoitteena oli selvittää yritysten tulevaisuuden osaamistarpeita. Ehdokasesittelyjen määrä yrityksissä on edelleen kasvanut viime vuoteen verrattuna, ollen 146 paikkaa elokuun lopussa.

Valtion rahoittaman nuorten rekrytointituen hakuehdot helpottuivat heinäkuussa, ja sitä on myönnetty nyt Päijät-Hämeen työllisyysalueella 20 kappaletta yhteensä 122 tuhannen euron edestä. Rahoitusta on vielä jäljellä noin 149 tuhatta euroa. Työttömyystilanne on tilastojen perusteella rauhoittunut, eikä viime kuukausina ole enää ollut merkittävää työttömyyden kasvua verrattuna viime vuoteen. Toimintaa on edelleen toteutettu käyttösuunnitelman mukaisesti.

Palvelukuvaus

Päijät-Hämeen työllisyysalue toimii Asikkalan, Hartolan, Heinolan, Hollolan, Iitin, Kärkölän, Orimattilan, Padasjoen ja Sysmän kuntien edustajista koostuvan työllisyyslautakunnan ohjauksessa tuottaen lakisääteisiä työvoimapalveluja yhdeksän kunnan työnhakija-asiakkaille ja yritysasiakkaille. Työvoimapalvelujen henkilöstö on keskitetty kolmeen aluetoimistoon; Heinola, Hollola ja Orimattila. Aluetoimistoista käsin tuodaan asiakaspalvelut kaikkiin kuntiin, tarjoten asiakaspalvelua myös kasvokkain. Kuntakohtaiset palvelusopimukset tukevat viranomaispalveluja tuottaen asiakkaan työllistymistä edistäviä tekijöitä ja/tai työllistymisen esteitä.

Palvelusuunnitelma 2026

Tavoitteena on rakentaa jo syksyn 2025 aikana selkeä ja tehokas palvelumalli, joka tukee asiakkaiden nopeaa työllistymistä ja varmistaa, että palvelut kohdentuvat oikein. Palvelumalli on käytössä kokonaisuudessa vuonna 2026. Asiakkaat jaetaan kahteen pääsegmenttiin: suoraan työmarkkinoille meneviin sekä työllistymisen tukea tarvitseviin. Molemmissa segmenteissä keskeisenä periaatteena on asiakkaan työllistymisen näkymän arviointi. Erityisesti niiden asiakkaiden kohdalla, joilla ei ole selkeää työllistymisen näkymää, korostetaan sosiaali- ja terveydenhuollon verkostotyötä ja myös kuntien palveluita.

Suoraan työmarkkinoille menevät ovat asiakkaita, joilla on valmius työllistyä heti tai vähäisellä tuella. Heille tarjotaan laadukas ja yhtenäinen alkukartoitus, jonka tavoitteena on kerätä työnhakijoiden kannalta olennaiset tiedot kuten työkokemus, osaaminen, koulutus, taidot ja pätevyyydet sekä myös oma motivaatio ja ajatukset työllistymisestä sekä sen vaihtoehtoista. Näitä tietoja pidetään aktiivisesti ajan tasalla, jotta työnhakijoiden työllistyminen voi toimia tehokkaasti. Asiakkaiden työllistymistä tuetaan vahvoilla työnantajapalveluilla sekä osaamisen kehittämisen palveluilla, jotka vastaavat alueellisiin tarpeisiin. Tämän segmentin tavoitteena on kehittää toimivia ja vahvoja prosesseja työnantajien ja työnhakijoiden välille, tuottaa ajankohtaista työmarkkinatietoa ja varmistaa osaamisen kehittämispalveluiden kohdentuminen oikein. Yhteistyötä kuntien ja elinvoimayhtiön kanssa vahvistetaan ja monipuolistetaan, jotta voidaan luoda nopeita toimintamalleja sekä negatiivisiin että positiivisiin muutoksiin.

Negatiivisissa muutoksissa painopiste on nopeissa uudelleentyöllistymisen malleissa (muutosturva) ja työllistävien toimialojen kartoittamisessa, kun taas positiivisissa muutoksissa varmistetaan, että osaavaa työvoimaa on saatavilla vastaamaan kasvavaan tarpeeseen (sijoittumispalvelut).

Työllistymisen tukea tarvitsevat asiakkaat ovat niitä, joilla ei ole selkeää näkymää työmarkkinoille tai jotka tarvitsevat merkittävää tukea ennen työllistymistä. Tämän segmentin palveluissa painotetaan sosiaali- ja terveydenhuollon verkostotyötä. Asiakkaille tehdään työllistymisen näkymän arviointi ja heidän työkykyään sekä työllistymisvalmiuksiaan vahvistetaan tukipalveluiden avulla. Näin varmistetaan, että heille syntyy realistinen ja toimiva polku työmarkkinoille.

Kaikkien asiakkaiden palvelupolku käynnistyy Vahva alkua -tiimissä, joka tarjoaa alkupalvelut. Näihin sisältyvät työttömyysturvan tarkistus, tietojen ajantasaisuuden varmistaminen, alkuhaastattelu valmiin rungon mukaisesti sekä ensiohjaus tarpeen mukaan työllistymiseen, palveluihin, sosiaali- ja terveyspalveluihin tai tarkempaan palvelutarpeen arviointiin esimerkiksi TYM-palvelussa (Lakisääteinen työllistymistä edistävä monialaisen tuen yhteistoimintamalli). Lopuksi asiakas segmentoidaan. Suoraan työmarkkinoille menevät jatkavat Vahva alkua -tiimin asiakkuudessa ja etenevät alueellisiin työllistymisen ja osaamisen kehittämisen palveluihin, kun taas työllistymisen tukea tarvitsevat ohjautuvat verkostotyön ja tukipalveluiden piiriin.

Toimintamallin vaikutukset ovat monitasoisia. Asiakkaiden näkökulmasta palvelupolku on selkeä, tiedot pidetään ajantasaisina ja ohjautuminen oikeaan palveluun tapahtuu nopeasti. Työnantajien näkökulmasta vahvat työnantajapalvelut, ajankohtainen työmarkkinatieto ja osaavan työvoiman saatavuus vahvistavat alueellista kilpailukykyä. Yhteistyön näkökulmasta toimintamalli perustuu tiiviiseen yhteistyöhön kuntien, elinvoimayhtiön ja sosiaali- ja terveydenhuollon verkoston kanssa. Tämä mahdollistaa nopeat reagoinnit sekä negatiivisiin että positiivisiin työmarkkinamuutoksiin.

Osaamisen kehittämiseksi asiakkailla on käytössä työllisyyspoliittisina koulutuksina omaehtoinen koulutus työttömyystuella, oppilaitoksille valtionosuusrahoitteinen ammatillinen tutkintotavoitteinen koulutus ja lisä- ja täydennyskoulutus hankintoina. Koulutusten suuntaamispäätökset ja opiskelijavalinnat suunnataan työmarkkinoiden mukaisesti. Työssäkäyntialue ja työvoiman kysyntä ylittää kuntarajat, joten päätöksiä ja organisointia tehdään yhteistyössä Lahden työllisyyspalveluiden kanssa yhteistyösopimuksen mukaisesti. Rekrytointikoulutusta voidaan järjestää työnantajan tarpeeseen, ja ensisijaisesti tulosperusteisena. Koulutuspalveluiden toteuttamisessa Salpaus on vahva kumppani.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET		
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet		
Tavoite: Päijät-Hämeen työllisyysalueen toiminta toteutetaan talousarvion mukaan.		
Mittarit		
Työllisyysalueen tulos päättyy nollaan.		
Arvio	Talouden kaikki luvut ovat suunnitelman mukaisia. Vaikeasti arvioitavien myönnettävien tukien toteutumisessa seurataan nyt sidontojen sijaan, kirjanpidon toteumaa, jotta työllisyysalueen kokonaistulos olisi lähempänä nollaa.	
Vastuu	Anne Tapaila, työllisyysaluejohtaja	

Aloittamatta
 Käynnissä
 Valmis

Tuloarviot ja määrärahat

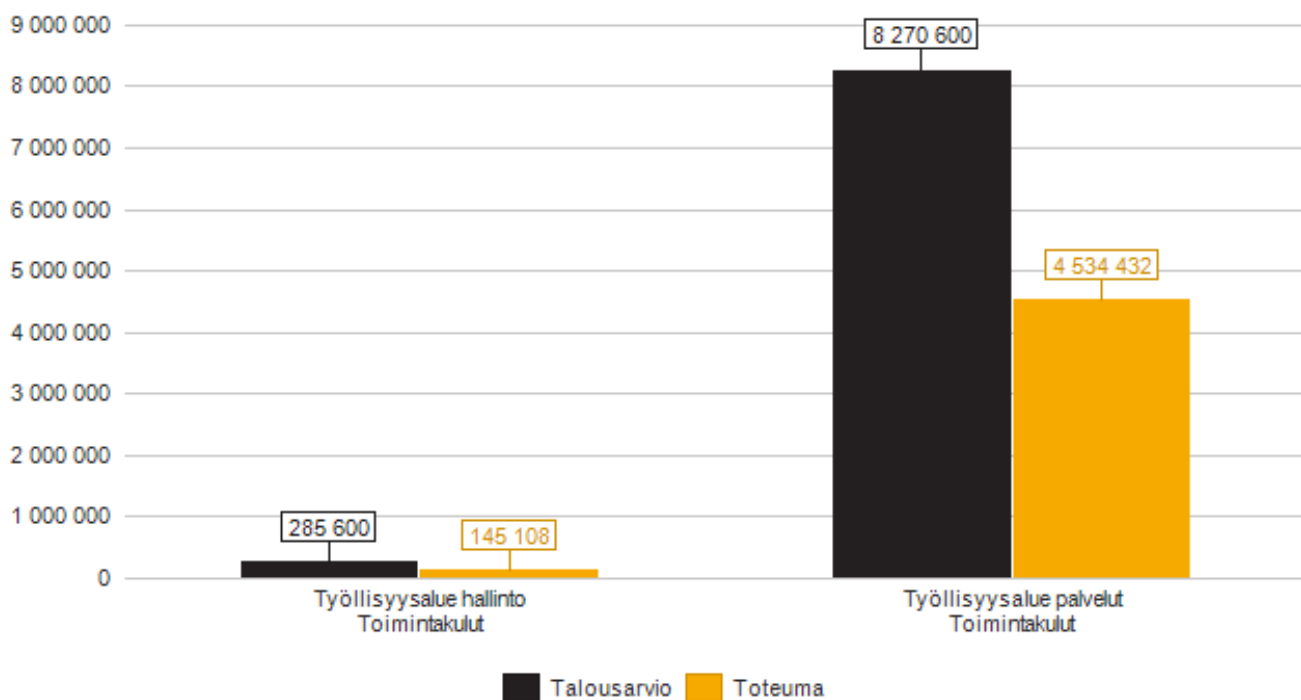
Tuloslaskelmaosa

Sitova tilikauden ylijäämä (alijäämä)

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Liikevaihto	7 344 067	6 258 525	8 556 200	6 501 809	76,0 %	2 054 391	8 640 859
Muut tuet ja avustukset	1 212 214	1 212 214	0	0	0,0 %	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	64 587	21 575	0	0	0,0 %	0	0
Materiaalit ja palvelut	-996 913	-488 313	-1 190 900	-716 639	60,2 %	-474 261	-1 149 936
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-19 191	-13 173	-20 300	-6 952	34,2 %	-13 348	-13 823
Palvelujen ostot	-977 722	-475 141	-1 170 600	-709 687	60,6 %	-460 913	-1 136 112
Henkilöstökulut	-3 821 922	-2 525 186	-4 387 000	-2 543 103	58,0 %	-1 843 897	-3 951 867
Palkat ja palkkiot	-3 086 640	-2 038 550	-3 557 800	-2 064 935	58,0 %	-1 492 865	-3 199 340
Henkilösivukulut	-735 282	-486 636	-829 200	-478 168	57,7 %	-351 032	-752 527
Eläkekulut	-634 665	-419 203	-695 100	-412 911	59,4 %	-282 189	-644 611
Muut henkilösivukulut	-100 617	-67 434	-134 100	-65 257	48,7 %	-68 843	-107 916
Liiketoiminnan muut kulut	-3 802 033	-2 319 501	-2 938 300	-1 409 716	48,0 %	-1 528 584	-3 192 212
Liikelylijäämä (-alijäämä) yhteensä	0	2 159 313	0	1 822 269	0,0 %	-1 822 269	323 429
Vyörytysrämenot	-8 666 675	-5 696 157	-285 600	-5 736 722	2 008,7 %	5 451 122	-5 831 922
Vyörytysräätulot	8 666 675	5 696 157	285 600	5 736 722	2 008,7 %	-5 451 122	5 831 922

Vastuualuekohtainen määrärahan jakautuminen

Liiketoiminnan kulut yhteensä

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue

Vastuutaho: Kim Strömmer, sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Palvelualuejohtajan katsaus

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen tehtävänä on omalla työllään, yhdessä muiden toimijoiden kanssa, pyrkiä varmistamaan kokonaisvaltainen ja monialainen hyvinvointityö ja huomioida maakunta- ja SOTE-uudistuksen vaikutukset toimintaympäristöön. Muutoksessa sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen keskeinen tehtävä on toiminnallisuuden varmistaminen, jotta kuntaan jäävät peruspalvelut vastaavat mahdollisimman hyvin kuntalaisten tarpeisiin.

Varhaiskasvatuksessa toimintaa kehitetään ja sopeutetaan joustavasti vastaamaan hoidontarvetta. Osallistumisasteen nousu on myös mahdollinen vuoden 2026 aikana, jolla voi olla vaikutusta paikkojen saatavuuteen. Varhaiskasvatuksen palvelutarpeeseen vaikuttaa paljon asiakkaiden valinnat, joten sen ennustettavuus on usein vaikeaa. Lukuvuonna 2024-2025 perusopetuksessa 2 380 oppilasta. Lukuvuonna 2025-2026 oppilaita 2 251 elokuun 15. päivä. Edelliseen lukuvuoteen verrattuna vähennystä 129 oppilasta. Oppilaiden tuen tarve ja koulupudokkuus on asioita, joihin etsimme ratkaisuja sekä toimintamalleja myös tänä vuonna. Palvelun uudet toimintamallit esimerkiksi koulupudokkuuden ehkäisyä varten perustetut ryhmät ovat olleet hyvä lisätukimuoto palvelun sisällä.

Kankaan koulun rakennus tuhoutui 10.8.2025 tulipalossa. Valtuusto päätti 10.11.2025 § 73, että Kankaan koulu toteutetaan uudishankkeena moduulikouluna siten, että se vastaa palanutta koulua ja on kooltaan 2 300 brm². Koulu rakennetaan samalle tontille, jossa vanha koulu sijaitsi. Koulun kalusteiden kilpailutus toteutettiin alkuvuodesta. Uuteen kouluun ei päästy muuttamaan koulutyön alettu vaan muutto siirtyi seuraavalle kuukaudelle.

Kunnanhallitus päätti 18.8.2025 käynnistää Hollolan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelmatyön. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelman tavoitteena on toteuttaa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kokonaistarkastelu siten, että siinä tarkastellaan ja yhteensovitetään paitsi valtuuston toivomusponnen ja valtuustoaloitteen sisältämiä kysymyksiä, myös valtuustokaudella 2021-2025 sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan erillisarviointeja ja -päätöksiä (muun muassa 5-6 luokkien palauttamista kyläkouluihin, lukiokoulusta ja oppilaaksiottoalueita, Salpakankaan ja Heinsuon koulujen oppilasohjausta), palveluverkkoa sekä elinkaarikoulujen Heinsuo ja Kalliola sekä Kankaan koulun tulevaisuutta osana kokonaisuutta. Keskeistä suunnitelmassa on yhteensovittaa myös oppilaiden tuen palveluja, palvelualueen lasten ja nuorten palveluja sekä elinvoiman palvelualueen siivous- ja ruokahuollon ja joukkoliikenteen palveluja.

Palvelusuunnitelman tarkoituksena on luoda valtuustokauden yli ulottuva (2030-2035) kokonaisvaltainen laadukkaiden palvelujen, investointien ja talouden yhteensovittava tarkastelu. Suunnitelma sisältää myös esitettävät poliittiset tavoitteet ja linjaukset. Tähän liittyen Hollolan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelmaa varten on perusteltua nimetä poliittinen ohjausryhmä, jonka tehtävänä on ylläpitää ryhmien tietoisuutta ja sitoutumista laaja-alaiseen valmisteluun. Palvelusuunnitelman keskeinen osa on palvelutarpeen arviointi. Pohjatyö on tarkoituksenmukaista tehdä laaja-alaisesti ja ammatillisesti hyödyntäen valtakunnallisten vastaavien selvitysten toteuttamismalleja analyysin luotettavuuden ja vertailtavuuden lisäämiseksi. Suunnitelman toteuttaa FCG Oy (Finnish Consulting Oy).

Kunnanhallituksen 2.2.2026 kokouksessa ei tehty jatkovalmistelua linjaavia päätöksiä, vaan se päätti pyytää sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan sekä elinvoimavalioikunnan kannat varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelman pohjaehdotukseen. Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta käsitteli kunnanhallituksen pohjaesityksen lausuntoasiaa ensimmäisen kerran 18.2.2026. Valiokunnalle pidettiin työpaja varhaiskasvatuksen- ja perusopetuksen palvelusuunnitelmasta aiheista 4.3.2026. Lausunto valmisteltiin 18.3.2026 kokoukseen, mutta valiokunta päätti palauttaa sen valmisteluun. Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta hyväksyi lausunnon 15.4.2026 ja lähetti sen kunnanhallitukselle. Sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan käsittelyssä lausuntoon tehtiin lisäys, jossa

kiinnitettiin huomiota tarpeeseen tarkemmasta ja kokonaisvaltaisemmasta tarkastelusta.

Oppimisen tuen uudistukseen liittyen Opetushallitus on antanut 13.2.2025 määräyksen perusopetuksen järjestäjille. Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta on 20.8.2025 hyväksynyt tarvittavat muutokset opetussuunnitelmaan. Jatkossa perusopetuslaissa säädetään nykyisten tuen tasojen sijaan konkreettisista oppimisen ja koulunkäynnin tukitoimista, joiden lähtökohtana on oppilaiden tuen tarpeet. Uudistuksen tarkoituksena on, että oppilas saa tuen oppimiseensa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ja matalalla kynnyksellä. Riittävästi ja oikea-aikaisesti oppilaita auttavilla palveluilla on arvioitu voitavan vähentää vahvempien tukitoimien tarvetta pitkällä aikavälillä. Oppilaiden tukemisen vahvistaminen perustuu myös koulun opetus- ja kasvatushenkilöstön väliseen entistä suunnitelmallisempaan yhteistyöhön. Uudistuksessa oppimisen ja koulunkäynnin tukeen kuuluvat ryhmämuotoiset tukimuodot, oppilaskohtaiset tukitoimet sekä perusopetuksen oppimäärää ja opetussuunnitelman tavoitteita rajaavat viimesijaiset toimet.

Hollolan sivistys- ja hyvinvointivaliokunta hyväksyi 10.6.2026 Hollolan perusopetuksen opetussuunnitelmaan tehdyt määräysmuutokset ja paikalliset tarkennukset. Näiden päivitysten mukainen Hollolan perusopetuksen opetussuunnitelmaan. Muutokset tulivat voimaan 1.8.2026 alkaen. Samassa kokouksessa hyväksyttiin myös päivitetyt esiopetuksen sekä valmistavan opetussuunnitelmat.

Vapaa-aikapalveluiden osalta vuoden 2026 suurin muutos palvelurakenteeseen oli oman uimahallin peruskorjauksen valmistuminen. Samalla vuonna 2025 kuntakeskukseen avattavan nuorisotila tuo varmastikin hyvän pysyvän ratkaisun kunnan nuoristiloihin. Tilasta on tehty toistaiseksi voimassa oleva vuokrasopimus, joka astui voimaan 1.8.2025. Tilaa käytetään Hollolan kunnan vapaa-aikapalveluiden toimintoihin ja ensisijainen käyttötarkoitus on avoin nuorisotilatoiminta.

Hollolan kunnanvaltuusto hyväksyi 8.12.2025 kuntastrategian, joka ohjaa kunnan toimintaa ja päätöksentekoa kohti missiota: Onnistujia luonnostaan. Strategia määrittää kunnan arvot: Hirveen tulevaisuustaitoinen, Hirveen rohkee, Hirveen arvostava sekä Hirveen ketterä. Kaksiosaisen visiomme kuntastrategia kiteyttää seuraavasti: Hyvinvoiva Hollola ja Houkutteleva Hollola. Palvelualue on valmistellut hyvinvoivaan Hollolaan kahta hanketta alkuvuoden aikana. Kunnanhallituksen asettama ohjausryhmä on kokouksessaan 25.5.2026 päätti esittää kunnanhallitukselle valtuustokauden 2025-2029 hyväksytyn kuntastrategian edistämiseksi kuutta erillistä strategista hanketta. Valtuusto hyväksyi 8.6.2026 strategiset hankkeet. Sivistys- ja hyvinvoinnin palvelualueen hankkeiksi päätettiin Kohtaamisen Hollola- ja Liikunnallisen elämäntavan edistämisen- hankkeet. Ne ovat osa hyvinvoivaa Hollolaa.

Palvelukuvaus

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen toiminta on pääosin lakisääteistä tai lailla ohjattua. Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue muodostuu varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja vapaa-aikapalveluiden vastuualueista. Vapaa-aikapalveluiden vastuualue pitää sisällään nuoriso-, kirjasto-, kulttuuri- ja liikuntapalveluiden kokonaisuudet. Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue vastaa kyseessä olevien vastuualueiden toiminnan järjestämisestä, kehittämisestä, päätösten valmistelusta, toimeenpanosta ja seurannasta. Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen toiminnan painopiste on huolehtia kuntalaisten hyvinvoinnista, oppimisesta ja sivistyksestä sekä mahdollistaa kuntalaisten omia toimintamahdollisuuksia.

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen palvelulupaukset

Varhaiskasvatus

Tarjoamme lapsiystävällistä palvelua ja meille mahtuu hirveen monta luontoa.

- Kohtaamme jokaisen lapsen
- Kuuntelemme ja kasvatamme yhdessä
- Toimimme luotettavasti ja teemme turvallista arkea
- Teemme saumatonta yhteistyötä eri ammattilaisten kanssa

Perusopetus

Osallistumme ja opimme yhdessä uusissa ympäristöissä tulevaisuutta varten.

- Huomioimme opetuksessa oppilaiden yksilölliset tiedot ja taidot
- Varmistamme oikea-aikaisen kasvun ja oppimisen tuen
- Hyödynnämme kaikkien osaamista ja vahvuuksia
- Tuemme vanhemmuutta

Vapaa-aikapalvelut

Mahdollistamme kuntalaisille omanlaista, onnellista ja yhteisöllistä arjen hyvinvointia.

- Edistämme kuntalaisten vapaa-ajan toimintaa ja harrastamista
- Kehitämme yhdessä ja monialaisesti hyvinvointia tukevia rakenteita
- Tuemme kuntalaisten aktiivista ja turvallista elämää

Palvelusuunnitelma 2026

Hollolan varhaiskasvatuksessa edistetään lapsen kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhdessä lapselle tärkeiden aikuisten kanssa. Lapsi aloittaa kotoisan polkunsu ympärillään luotettavat ja turvalliset varhaiskasvatuksen aikuiset.

Varhaiskasvatukseen mahtuu monta luontoa - moniammatillinen henkilöstö huomioi jokaisen lapsen yksilönä mahdollistaen lapsen hyvän päivän toteutumisen. Varhaiskasvatus tarjoaa perheystävällistä palvelua eloisissa ja kotoisissa oppimisympäristöissä, vehreän luonnon juurella.

Kouluissa oppiminen perustuu aktiiviseen toimintaan ja yhdessä tekemiseen lapsia ja perheitä osallistamalla. Oppimisella on monta luontoa. Koulut ja lähiympäristö on tehty toimintaa varten. Nykyaikaiset opetuskokonaisuudet murtavat rajoja. Oppilaat kohdataan yksilöinä heidän koulupolullaan.

Hollolan vapaa-aikapalveluiden toiminnan keskiössä on hyvinvoiva kuntalainen. Tarjolla on kaikille toimivat ja laaja-alaiset, aikaan ja ilmiöihin reagoivat palvelut, joista löytyy jokaiselle jotakin. Vapaa-aikapalveluiden tärkein tehtävä on mahdollistaa kuntalaisille moninaiset mahdollisuudet omanlaiseen vapaa-ajan viettoon ja hyvinvoinnin tukeen. Tähän pääsemme tekemällä asioita yhdessä kuntalaisten, yhdistysten ja järjestöjen kanssa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET		
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet		
Tavoite: Digikompetenssin vahvistaminen: Kehitetään uusia ja vanhoja käytänteitä, malleja, toimintatapoja, työn/palvelun tekemisen/toteuttamisen tapa. Hyödynnetään uusia digitaalisia areenoja toiminnan toteuttamisessa. - osaamisen hankkiminen ja kehittäminen (henkilöstö, lapset ja nuoret) - uudet kyvyt, valmiudet, keinot ja tavat toimia ja toteuttaa toimintaa sekä asiakaspalvelua - kyvykkyys toimia tavoitteellisesti digitaalisissa ympäristöissä vahvistuu		
Mittarit		
Perusopetuksen opetushenkilöstöllä henkilökohtainen työpuhelin • lähtötaso 85 %, tavoitetaso 2026 100 %		
Varhaiskasvatuksella ryhmäkohtainen puhelin käytössä • Lähtötaso 100 %, tavoitetaso 100 %. Kartoitetaan vuonna 2026 tarvetta henkilökohtaisille työpuhelimille		
Varhaiskasvatuksessa 1 digilaite/7 lasta • lähtötaso 90 % • tavoitetaso 100 %		
Henkilökohtainen digilaite käytössä kaikilla 3-6 ja 7-9 -luokkalaisilla • lähtötaso 3-5 ja 7-8 -luokkalaisilla digilaite		
Arvio	Olemme tehneet aktiivista kehittämistyötä osaamisen, käytänteiden, mallien, toimintatapojen ja palvelun toteuttamisen suhteen.	
	Varhaiskasvatuksessa on kartoitettu tarvetta henkilökohtaisille puhelimille.	
	Perusopetuksessa koulunkäynninohjaajille hankittu henkilökohtaiset puhelimet.	
Vastuu	Sivistyksen - ja hyvinvoinnin palvelualueen johtoryhmä	

■ Aloittamatta ■ Käynnissä ■ Valmis

Tuloarviot ja määrärahat Sitova TOIMINTAKATE

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	3 490 510	1 967 237	3 846 200	2 495 299	64,9 %	1 350 901	3 786 908
Myyntituotot	2 174 799	912 891	2 059 800	1 250 858	60,7 %	808 942	2 193 992
Maksutuotot	771 685	479 230	1 159 600	665 958	57,4 %	493 642	1 081 091
Tuet ja avustukset	351 803	476 868	468 500	469 764	100,3 %	-1 264	350 339
Muut toimintatuotot	192 224	98 248	158 300	108 719	68,7 %	49 581	161 486
Toimintakulut	-58 605 937	-37 820 083	-61 307 300	-38 270 996	62,4 %	-23 036 304	-58 961 477
Henkilöstökulut	-30 021 775	-19 525 228	-31 432 800	-19 818 419	63,1 %	-11 614 381	-30 225 036
Palkat ja palkkiot	-24 321 058	-15 803 588	-25 440 200	-16 028 511	63,0 %	-9 411 689	-24 519 638
Henkilösivukulut	-5 700 717	-3 721 639	-5 992 600	-3 789 908	63,2 %	-2 202 692	-5 705 398
Palvelujen ostot	-15 730 066	-9 464 875	-16 029 100	-9 674 510	60,4 %	-6 354 590	-15 556 102
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 033 431	-811 708	-1 126 100	-831 357	73,8 %	-294 743	-1 131 828
Avustukset	-1 309 066	-966 650	-1 404 400	-1 014 591	72,2 %	-389 809	-1 382 310
Muut toimintakulut	-10 511 599	-7 051 622	-11 314 900	-6 932 119	61,3 %	-4 382 781	-10 666 201
Toimintakate	-55 115 427	-35 852 845	-57 461 100	-35 775 696	62,3 %	-21 685 404	-55 174 569
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 566	-1 941	0	-2 153	0,0 %	2 153	-2 153
Vuosikate	-55 117 993	-35 854 787	-57 461 100	-35 777 849	62,3 %	-21 683 251	-55 176 722
Poistot ja arvonalentumiset	-18 825	-12 823	-41 500	-22 285	53,7 %	-19 215	-36 119
Tilikauden tulos	-55 136 818	-35 867 610	-57 502 600	-35 800 134	62,3 %	-21 702 466	-55 212 840
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-55 136 818	-35 867 610	-57 502 600	-35 800 134	62,3 %	-21 702 466	-55 212 840
Vyörytysrämenot	-1 222 491	-789 568	0	-3 034 434	0,0 %	3 034 434	-3 034 434
Vyörytysrätulot	1 222 491	789 568	0	3 034 434	0,0 %	-3 034 434	3 034 434

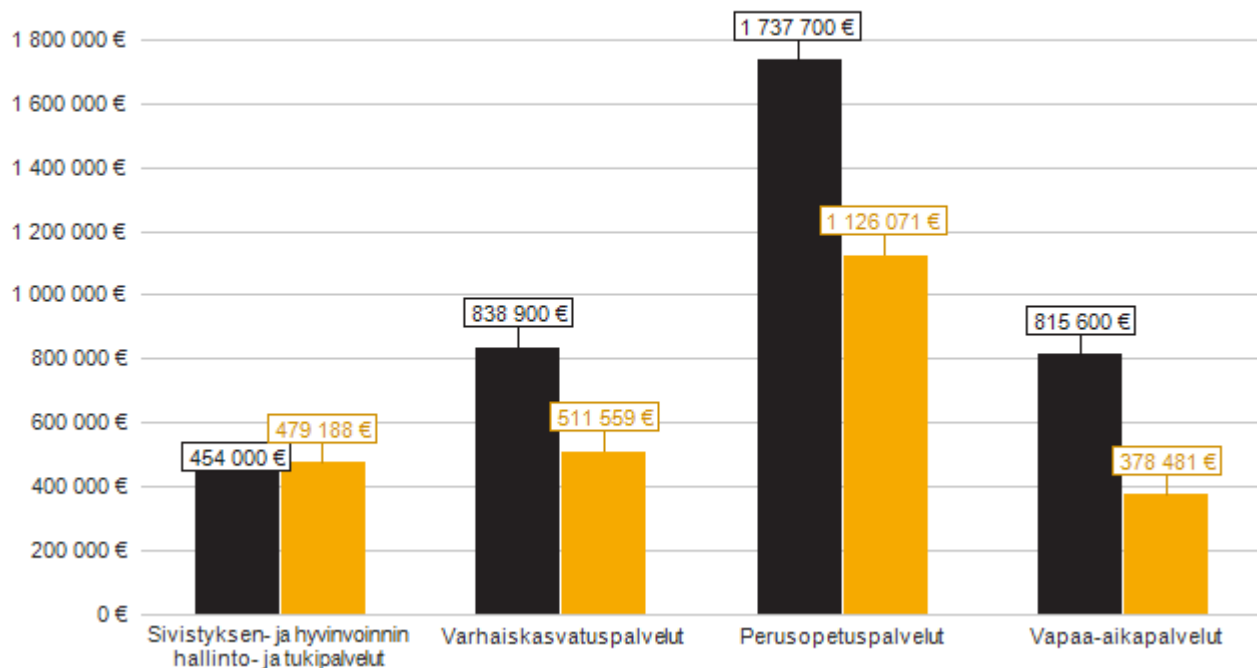
Sisäiset erät	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	180 270	21 587	126 400	34 688	27,4 %	91 712	150 569
Toimintakulut	-16 642 647	-10 576 941	-17 145 700	-10 685 655	62,3 %	-6 460 045	-16 593 948
Toimintakate	-16 462 377	-10 555 354	-17 019 300	-10 650 967	62,6 %	-6 368 333	-16 443 379

Arvio määrärahan toteutumisesta

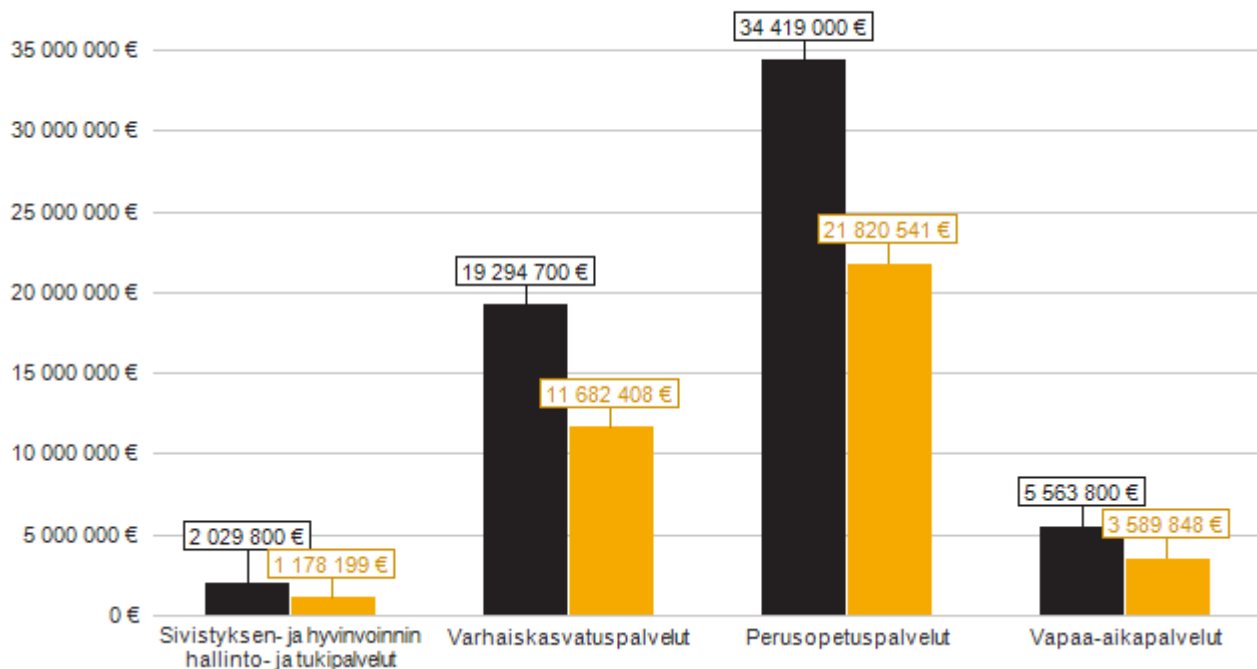
Varhaiskasvatuksen kustannusten kasvuvauhti on viimeisimpien tietojen mukaan hidastunut, toimintaan kohdistuu edelleen merkittäviä rakenteellisia ja lainsäädännöllisiä kustannuspaineita, jotka edellyttävät talouden jatkuvaa seurantaa sekä toiminnan rakenteiden että resurssien tiivistä tarkastelua. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen vuoden 2025 selvitys toi esille palveluiden kustannuksia, joita on syytä tarkastella seuraavaa lukuvuotta suunnitellessa. Opetustunteja muokautetaan vähentyvään oppilasmäärään.

Määrärahan toteutuminen vastualueittain

Toimintatuotot

Toimintakulut

Elinvoiman palvelualue

Elinvoiman palvelualue

Vastuutaho: Heli Randell, elinvoimajohtaja

Palvelualuejohtajan katsaus

Lakiin perustuvat muutokset siirryttäessä vuoteen 2026

Lakimuutos kuntouttavasta työtoiminnasta on tullut voimaan 1.1.2026, jonka johdosta työtoiminta sosiaalipalveluna päättyy vuoden 2026 loppuun ja siirtymä vaihe kestää kesäkuuhun 2027 asti. Sosiaali- ja terveysministeriössä valmistellaan tilalle uutta, ei-velvoittavaa mallia, jossa painopiste siirtyy muihin työvoima- ja sosiaalipalveluihin. Hallituksen esitys korvaavasta palvelusta on tarkoitus antaa syksyllä 2026. Palvelun järjestäminen siirtyisi mahdollisesti kunnille vuoden 2027 alusta. Muutokset määrittävät työllisyyttä edistävien työpajatoimintojen tuottamisen järjestelyn huomioiden lain vaatimukset.

Useiden vireillä olevien lakihankkeiden seuraaminen ja kunnasta annettujen lausuntojen valmistelu on työllistänyt vuoden aikana huomattavasti. Alueidenkäyttölain uudistus on edennyt alkuvuoden aikana ja sen voimaantuloon 2027 alussa tulee varautua kuluvan vuoden lopulla. Vuoden 2026 alusta alkaen tuli voimaan uudistettu vesihuoltolaki, joka toi uusia velvoitteita esim. kunnan vesihuoltosuunnitelman ja vesihuoltolaitoksen omaisuudenhallintasuunnitelman laatiminen vuoden 2027 loppuun mennessä.

Toiminnalliset muutokset

Työllisyyspalveluiden toiminnassa nousee entistä vahvempana elinkeinopalveluiden kanssa tehtävä yhteistyö ja yrityksille tarjottavien palveluiden ratkaisut. Ratkaisuja yrityksille käydään esittelemässä yhdessä työllisyys- ja elinkeinopalveluiden kanssa sekä hyödynnetään Ladecin tarjoamia palveluita.

Tämän lisäksi nuorten palveluissa Ohjaamo- toimintaa ja nuorisopalveluiden kanssa tehtävää yhteistyötä tiivistetään sekä huomioidaan kotoutumislain muutos ja sitä kautta vastuiden kasvaminen kuntasektorilla esimerkiksi kielitaidon testaamiseen sekä valtion korvauksiin liittyen kotoutumisen järjestämiseen. Nuorisopalveluiden kanssa tehtävää yhteistyötä on tiivistetty uimahallin oppisopimusopiskelijoiden myötä, Ohjaamon palveluita on mittavasti kehitetty alkuvuoden aikana. Kunnontiimin työpaja valmentaa ja työllistää aktiivomalla ja työllistämällä työnhakijoita eri työtehtäviin. Kunnan työllisyyspalvelut tuottavat hollolalaisille työnhakijoille valmennuksia, jotka keskittyvät ihmisten työllistämiseen ja työkykyarvioihin. Näihin palveluihin ohjataan asiakkaita.

Vesihuoltolaitoksen tulot riippuvat vedenkulutuksesta sekä liittymismaksuista, jotka vaihtelevat vuosittain myös maailmanlaajuisista kriiseistä ja taloustilanteesta johtuen. Talouden tasapainossa pitämiseksi sekä kiihtyviin saneerausinvestointeihin varautuen joudutaan jatkossakin arvioimaan vesihuoltolaitoksen asiakasmaksuja.

Puunmyyntitulot ovat vaihdelleet vuosittain. Jatkossa vuosittaiset myyntitulot pyritään pitämään tasaisena Hollolan kunnan metsäohjelman mukaisesti. Toisaalta seurataan aktiivisesti puumarkkinaa ja pyritään hyödyntämään korkeita puun hintatasoja myynneissä.

Kuituoperaattoreiden työmäärät ovat vähentyneet vuonna 2026, odotettavissa ei ole samanlaista tarvetta kuin edellisinä vuosina. Yksittäisiä töitä toteutuu, mutta selvästi pienimuotoisempina kaivualueina. Valvonnan laatuun kiinnitetään huomiota jatkossakin.

Katualueiden ja yleisten alueiden ensimmäinen hoitovuosi täyttynyt ja laatu on parantunut. Asiakaskyselytulokset paranivat, mikä osoittaa kuntalaistenkin tyytyväisyyttä.

Kärkitoimintojen edistäminen

Hollola-talon edistäminen on edennyt siten, että kohteen rakentaminen on sijoitettu vuosien 2026-2028 valmisteilla

olevassa investointiohjelmassa, kohde valmistuu helmikuussa 2028. Hollola-talon urakoitsijasta tehtiin päätös elinvoimavaliokunnassa 28.4.2026, jonka jälkeen on allekirjoitettu urakkasopimus ja suunnittelutyö on käynnistynyt.

Maanhankinta on kunnan pitkäaikaisen kehittymisen edellytys. Maanhankinnan etenemistä arvioidaan valtuuston hyväksymässä "Maa ja mahdollisuudet" strategisessa hankkeessa toteutussuunnitelman mukaisesti.

Kaavoituksessa Nostava-Tikkakallion ja kierrätysalueen osayleiskaavahankkeet ovat edenneet. Työllä tavoitellaan laajoja asumisen ja elinkeinotoiminnan alueita.

Yritysten sijoittuminen kuntaan on erittäin tärkeää kunnan elinvoimaisuuden kannalta. Yritystonttien myynnin ja uusien yritysten sijoittumisen eteen työskennellään aktiivisesti. Tätä työtä tehdään yhteistyössä Business Lahden kanssa.

Palvelualueen talous

Investointiohjelman toteutus käynnistyy aktiivisemmin kesäkauden alkaessa. Kankaan koulun rakentaminen alkoi keväällä ja se otetaan käyttöön lähiaikoina. Investointiohjelmaan tehtiin muutoksia kunnanhallituksen kokouksessa 14.9.2026, muutokset on esitetty myöhemmin määräraha kohdassa.

Käyttösuunnitelmatalous on tasapainossa. Talouden liikkumavara etenkin työmarkkinatuen kuntaosuuksien kustannuksissa on kriittinen, tilannetta seurataan aktiivisesti.

Palvelukuvaus

Elinvoiman palvelualue edesauttaa monipuolisten asumismahdollisuuksien syntymistä ja huolehtii yritysten toimintaedellytysten kehittämistä. Palvelualue tuottaa asumisen ja elinkeinoelämän tarvitsemat maankäytön ja kuntatekniikan palvelut ja vastaa rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisen palveluiden järjestämisestä. Lisäksi palvelualue huolehtii työllisyysasioista (kuntapalvelut, ei lakisääteiset palvelut), elinkeinotoimen tehtävistä, joukkoliikennepalveluista (LSL) sekä päiväkotien ja koulujen ruoka- ja siivouspalveluista.

Yhtenä osakokonaisuutena vastuualueen käyttötaloudessa on varattu budjetti kunnan kiinteistöasioiden hoitoon (pl investoinnit, jotka tilataan erikseen). Työt tilataan Hollolan Tilapalvelut Oy: ltä.

Palvelualue toimii elinvoimavaliokunnan ohjauksessa tuottaen tehokkaita, taloudellisia ja asiakaslähtöisiä palveluita kuntalaisille ja yrityksille. Elinvoimavaliokunnan alaisuudessa toimii seitsemän vastuualuetta: kehitys- ja kaavoituspalvelut, kuntatekniikka, rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu, vesihuoltolaitos, ruoka- ja siivouspalvelut, työllisyys- ja kotoutumispalvelut sekä elinvoiman hallinto (sis. elinkeinopalvelut, joukkoliikenne ja hankkeet).

Palvelualueen organisaatioon kuuluu Päijät-Hämeen ympäristöterveydenhuollon taseyksikkö. Ympäristöterveydenhuolto toimii ympäristöterveyslautakunnan alaisuudessa, joka hyväksyy taseyksikön talousarvion. Ympäristöterveyslautakunnan alaiset vastuualueet ovat: eläinlääkintähuolto, terveydensuojelu sekä ympäristöterveydenhuollon hallinto ja lautakunta. Ympäristöterveydenhuolto palvelee seudullisesti yhdeksän kunnan tarpeita.

Toinen yhdeksän kuntaa palveleva kokonaisuus on Päijät-Hämeen työllisyysalue, joka tuottaa sopimuskunnilleen lakisääteiset työ voimapalvelut. Työllisyysalue toimii työllisyyslautakunnan alaisuudessa, joka hyväksyy taseyksikön talousarvion.

Palvelusuunnitelma

Palvelualue jatkaa normaalia toimintaansa. Vastuualuekohtaisissa palvelusuunnitelmissa on esitetty muutokset vuoteen 2025 verrattuna sekä pääpiirteiset palvelusuunnitelmat vuosille 2027-2029. Uuden valtuuston kuntastrategia työ on käynnistynyt elokuussa 2025. Työssä päivitetään kunta strategia ja sovitaan uusista strategisista muutosohjelmista valtuustokaudelle 2025-2029. Kuntastrategia muutosohjelmineen valmistuu loppuvuodesta 2025.

Edellisen valtuustokauden aikana määriteltiin strategiset ohjelman ja niiden hankkeet. Elinvoiman palvelualueella suurin osa hankkeista valmistui ja niiden toimintamallit ja -suunnitelmat ovat kirkastaneet perustehtäviä ja sisältö on integroitu osaksi perustehtäviä.

Kunnan kehityksen ja tulevaisuuden kannalta tärkeimmät tehtävät ovat maanhankinnassa onnistuminen ja kuntakeskustan kehittäminen. Maanhankinnan pohjalta toteutetaan asumisen ja yrittämisen alueita strategisen yleiskaavan ohjaamana. Keskustan kehittämisen tavoitteena on parantaa kuntakeskuksen vetovoimaa, luoda kuntakeskuksesta hollolalaisten yhteinen asioinnin ja oleskelun paikka sekä houkutella alueelle lisää palveluja.

Jatkossa joudutaan arvioimaan sitä, miten kunta saa hankittua maanomistusta kaavoittaakseen asumiselle ja yrittämiselle uusia avauksia. Tämän hetken arvion mukaan uusien alueiden toteutusmahdollisuudet tyrehtyvät ennen vuosikymmenen loppua, jos maanhankinnassa ei päästä eteenpäin. Oletus on, että maapoliittisen ohjelman mukaisesti arvioidaan kaikkien maanhankintakeinojen käyttöä, maanlunastus huomioiden. 1.8.2025 astui voimaan uudistettu lunastuslaki. Sen keskeisiä uudistuksia ovat korvauserusteen muuttuminen markkina-arvoon, 25 % kiinteän lisäkorotuksen lisääminen kohteen- ja haitankorvaukseen sekä asemakaavoituksen aiheuttaman arvonnousun leikkaamista koskevien säännösten poistaminen. Muutoksen seurauksen maanhinta nousee ja sen vaikutus kuntatalouteen nähdään tulevina vuosina.

Kuntakeskuksen kokonaiskehittäminen viivästyy aiotuista tavoitteista, kun keskustan keittämisen kumppanuussopimus päätettiin vuoden 2024 lopussa. Viivästymiseen vaikuttaa myös yleinen taloustilanne vaikkakin positiivista virettä on odotettavissa. Vanhan viraston purkaminen valmistui elokuussa 2025. Hollola- talon suunnittelussa on edetty ohjausryhmän päätöksen myötä siten, että kunta rakentaa talon itse. Hankinnan kilpailutus alkaa vuoden vaihteessa ja urakoitsijasta päätetään alkuvuonna. Töiden odotetaan käynnistyvän kesälomien jälkeen.

MAL-sopimus kaudelle 2024-2027 kuntien ja valtion välillä on tehty joulukuussa 2024. Hollolan kuntaa tulevilla kaudella kiinnostavat eniten Rantatien kevytväylän rakentaminen välillä Pyhäniementie-Messilä ja Valtatie 24 parantaminen, Kalliolan liittymässä ja välillä Paimelantie-Rajaharjuntie Oivantien kevytväylän osuudella. Alustavan tiedon mukaan valtion tavoitteena on aloittaa hankintojen kilpailutukset loppusyksyn 2025 aikana, jolloin rakentaminen molemmissa kohteissa saataisiin käynnistettyä vuoden 2026 aikana. Kunta on varautunut hankkeisiin alustavassa investointiohjelmassaan.

Hollolan kunnan ilmastosuunnitelma hyväksyttiin joulukuussa 2024. Suunnitelma pitää sisällään kaikkien palvelualueiden tavoitteet ja tavoitteelliset toimenpiteet, joiden edistymistä seurataan vuosittain. Kirjauksia ja seurantaa koordinoi elinvoiman palvelualueen projektiasiantuntija kunnan palvelualueiden rajat ylittävän ilmastotyöryhmän johdolla. Toimenpiteiden seurantaa tehdään kaksi kertaa vuodessa.

Investointiohjelman toteutuksella vastataan sekä kuntatekniikan, vesihuollon, palvelujen (kiinteistöt) ja väestön ja elinkeinoelämän tarpeisiin.

Varautumisen harjoittelu

Vuoden 2025 aikana palvelualueen valmiussuunnitelmaa arvioitiin ja edistettiin mm. koulutus- ja harjoitus suunnitelman toteuttamisella. Vuoden 2026 harjoitusohjelman päivitys on kesken. Palvelualueella toteutetaan kriittisen infran ja datan arvioinnin yhteydessä kirjattuja toimenpiteitä.

Työssä onnistuminen

Toiminnan jatkuvuuden ja tehokkaan työskentelyn varmistamiseksi on edelleen tarpeellista kiinnittää huomiota nykyisten resurssien pysyvyyteen ja kyvykkyyteen. Resurssit ovat edelleen tiukoilla ja huoli työntekijöiden jaksamisesta on suuri. Tämä näkyy myös työhyvinvointikyselyn tuloksissa. Tulosten perusteella vastuualueet ovat tehneet kehittämissuunnitelmat, joiden toteutumista seurataan.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma on laadittu. Koulutussuunnitelmalla edistetään osaamisen kehittymistä ja suoriutumista. Työllisyyspalveluiden toiminnoissa tulee tehtäväkuvamuutoksia, jos lakiesitys kuntoutuksen työtoiminnan siirtämisestä kuntiin toteutuu. Muutostilanne onnistuu yhdessä tekemällä ja haasteisiin heti tarttumalla.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET		
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet		
Tavoite: Hollola - talon rakentaminen, toteutusvaihe		
Mittarit		
Urakoitsija valittuna ja rakennustyöt aloitettuna 9/2026 mennessä		
Arvio	Urakkakilpailutus suoritettu, urakoitsijavalinnan päätös tehty, urakkasopimus allekirjoitettu. Urakkaan kuuluva suunnittelu käynnistynyt kesäkuussa. Työt tontilla alkavat vesihuoltolinjojen siirrolla 9/2026 alkaen.	
Vastuu	Pekka Laitinen kehityspäällikkö, Heli Randell elinvoimajohtaja	
Tavoite: Työllisyyttä - ja kotoutumista edistävien palvelujen tehostaminen sekä elinkeinoelämän tukeminen työllisyystoimilla.		
Mittarit		
Asiakasmäärät		
Työllistymis-/eteenpäin ohjautuneiden määrä		
Yrityskontaktit		
Arvio	Asiakasmäärä: työllisyys- ja kotoutumispalvelut 300 henkilöä, nuorten matalankynnyksen Ohjaamopalvelut 800 henkilöä. Eteenpäin ohjautuneet: yht. 200 henkilöä (työllistynyt 100, työkokeilut 80, koulutukseen 20 ja muuhun palveluun 29) Yrityskontaktit: 70	
Vastuu	Työllisyys- ja kotouttamispalveluiden päällikkö	
Tavoite: Yritysvaikutusten arvioinnin mallin arviointi ja rakentaminen		
Mittarit		
Sidosryhmien kanssa arvioitu ja rakennettu toimintamalli yritysvaikutusten arviointiin		
Arvio	Yritysvaikutusten arvioinnin mallin arviointi ja rakentaminen on aloitettu tutustumalla vaikutusten arvioinnin työkaluihin ja tapoihin toimia. 5/26 julkaistiin Yrittäjien kuntabarometri ja Hollolan osalta Barometrin tulokset on käyty läpi. Hollolan yrittäjät ovat esittäneet elinvoimalupauksen kirjoittamista Hollolan kunnan ja Yrittäjien välille. Osana elinvoimalupausta arvioidaan myös yritysvaikutusten arvioinnin mallia. Malli käydään sisäisesti läpi syksyllä 2026 ennen elinvoimalupauksen allekirjoitusta.	
Vastuu	Tiia Irri Elinkeinopäällikkö	
Tavoite: Maanhankinnan edistäminen		
Mittarit		
Maanhankinta 25 ha/vuosi		
Arvio	Maanhankintaneuvotteluja jatketaan edelleen.	
Vastuu	Ilkka Korhonen kaavoitus- ja maankäyttöpäällikkö	

Aloittamatta
 Käynnissä
 Valmis

Tuloarviot ja määrärahat
Elinvoiman palvelualue (sisältää Vesihuoltolaitoksen)
Sitovuus toimintakate

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/2026	Toteuma- %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	25 571 258	16 722 478	24 178 500	15 471 538	63,99 %	8 706 962	24 109 874
Myyntituotot	10 883 244	7 074 293	10 881 700	6 854 357	62,99 %	4 027 343	10 660 426
Maksutuotot	291 992	234 382	269 000	121 120	45,03 %	147 880	207 453
Tuet ja avustukset	642 761	275 814	230 000	142 493	61,95 %	87 507	369 160
Muut toimintatuotot	13 753 260	9 137 990	12 797 800	8 353 569	65,27 %	4 444 231	12 872 835
Valmistus omaan käyttöön	75 427	0	50 000	2 223	4,45 %	47 777	52 223
Toimintakulut	-27 239 829	-15 874 841	-27 884 600	-15 498 183	55,58 %	-12 386 417	-27 515 133
Henkilöstökulut	-5 654 977	-3 654 282	-6 197 400	-3 728 962	60,17 %	-2 468 438	-5 694 762
Palvelujen ostot	-13 161 210	-7 441 260	-12 809 800	-6 782 455	52,95 %	-6 027 345	-12 747 669
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 205 537	-1 922 664	-3 844 200	-2 146 918	55,85 %	-1 697 282	-3 678 318
Avustukset	-2 417 355	-1 407 496	-2 366 000	-1 515 994	64,07 %	-850 006	-2 850 328
Muut toimintakulut	-2 800 751	-1 449 139	-2 667 200	-1 323 852	49,63 %	-1 343 348	-2 544 055
Toimintakate	-1 593 144	847 637	-3 656 100	-24 421	0,67 %	-3 631 679	-3 353 036
Rahoitustuotot ja -kulut	-304 614	-152 350	-304 700	-152 473	50,04 %	-152 227	-304 769
Vuosikate	-1 897 759	695 287	-3 960 800	-176 895	4,47 %	-3 783 905	-3 657 805
Poistot ja arvonalentumiset	-8 334 672	-5 275 213	-7 767 200	-5 201 614	66,97 %	-2 565 586	-7 790 680
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 288 011	-5 275 213	-7 767 200	-5 201 614	66,97 %	-2 565 586	-7 790 680
Arvonalentumiset	-46 661	0	0	0	0,00 %	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-10 232 431	-4 579 927	-11 728 000	-5 378 508	45,86 %	-6 349 492	-11 448 485

Elinvoiman palvelualue (ilman Vesihuoltolaitosta)

Sitovuus toimintakate

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	20 633 182	13 595 417	19 044 500	12 109 637	63,6 %	6 934 863	19 036 640
Myyntituotot	6 021 626	3 947 232	5 747 700	3 513 563	61,1 %	2 234 137	5 608 298
Maksutuotot	291 992	234 382	269 000	121 120	45,0 %	147 880	207 453
Tuet ja avustukset	624 169	275 814	230 000	142 493	62,0 %	87 507	369 160
Muut toimintatuotot	13 695 396	9 137 990	12 797 800	8 332 462	65,1 %	4 465 338	12 851 729
Valmistus omaan käyttöön	75 427	0	50 000	2 223	4,4 %	47 777	52 223
Toimintakulut	-24 761 691	-14 222 442	-25 055 200	-13 838 968	55,2 %	-11 216 232	-24 792 785
Henkilöstökulut	-5 578 492	-3 562 525	-6 114 100	-3 676 496	60,1 %	-2 437 604	-5 614 529
Palkat ja palkkiot	-4 519 457	-2 881 618	-4 942 500	-2 970 283	60,1 %	-1 972 217	-4 517 783
Henkilösivukulut	-1 059 035	-680 907	-1 171 600	-706 214	60,3 %	-465 386	-1 096 747
Palvelujen ostot	-10 958 884	-5 994 071	-10 272 200	-5 312 358	51,7 %	-4 959 842	-10 311 705
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 016 843	-1 815 086	-3 643 900	-2 016 772	55,3 %	-1 627 128	-3 481 405
Avustukset	-2 417 355	-1 407 496	-2 366 000	-1 515 994	64,1 %	-850 006	-2 850 328
Muut toimintakulut	-2 790 118	-1 443 264	-2 659 000	-1 317 348	49,5 %	-1 341 652	-2 534 817
Toimintakate	-4 053 081	-627 025	-5 960 700	-1 727 108	29,0 %	-4 233 592	-5 703 923
Rahoitustuotot ja -kulut	-20	-4	0	-458	0,0 %	458	-458
Vuosikate	-4 053 101	-627 029	-5 960 700	-1 727 567	29,0 %	-4 233 133	-5 704 381
Poistot ja arvonalentumiset	-6 324 927	-3 949 729	-5 767 300	-3 825 083	66,3 %	-1 942 217	-5 747 516
Kertaluonteiset poistot	-276 620	0	0	0	0,0 %	0	0
Tilikauden tulos	-10 378 027	-4 576 759	-11 728 000	-5 552 649	47,3 %	-6 175 351	-11 451 897
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-10 378 027	-4 576 759	-11 728 000	-5 552 649	47,3 %	-6 175 351	-11 451 897

Sisäiset erät	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	14 436 311	9 510 165	15 119 600	9 351 296	61,8 %	5 768 304	14 568 342
Toimintakulut	-1 238 233	-714 121	-1 219 700	-784 917	64,4 %	-434 783	-1 191 484
Toimintakate	13 198 077	8 796 044	13 899 900	8 566 379	61,6 %	5 333 521	13 376 858

Arvio määrärahan toteutumisesta

Käyttötalous

Työllisyyspalveluiden taloustilanne elää loppuvuoden aikana riippuen kunnan maksamista työmarkkinatuen kuntaosuuksista, jotka tulevat nousemaan, yleisen työllisyystilanteen heikkenemisen johdosta sekä pitkäaikaistyöttömyyden lisääntymisen vuoksi. Ennusteen mukaan vuoden kuntaosuus tulee olemaan noin 2,5 miljoonaa euroa, kun budjetoitu on 2,1 miljoonaa euroa. Säästöjä syntyy kunnan työllistämismäärärahoista, joita on käytetty alkuvuonna budjetoitua vähemmän.

Joukkoliikenteessä tasataksa astui voimaan 1.6.2026 LSL: n kesäliikennöinnin alkaessa. Muutos on kasvattanut joukkoliikenteen käyttöä jonkin verran, tarkempaa tietoa datasta saadaan myöhemmin. Kunnan maksuosuus kasvaa tämän hetken tiedon mukaan noin 0,1 miljoonaa euroa loppuvuonna.

Metsätaloudessa tulot ovat toteutuneet ensimmäisellä vuosikolmanneksella. Koko vuoden osalta tulot tulevat ylittymään noin 0,1 miljoonaa euroa. Toimintakulut toteutunevat vähintään budjetoidun mukaisesti.

Rakennusvalvonnan lupamaksutulojen ennuste on jäämässä alle talousarvion tason, mutta sen ennustetaan kompensoituvan saman vastuualueen sisällä kulujen alittumisella, jolloin toimintakate ei olennaisesti poikkeaisi arvioidusta.

Käyttötalouden osalta elinvoiman palvelualueen määrärahojen toteutuminen on pysymässä talousarviossa. Mikäli muospaineita ilmenee, pyritään ne hoitamaan ensisijaisesti palvelualueella sisäisesti.

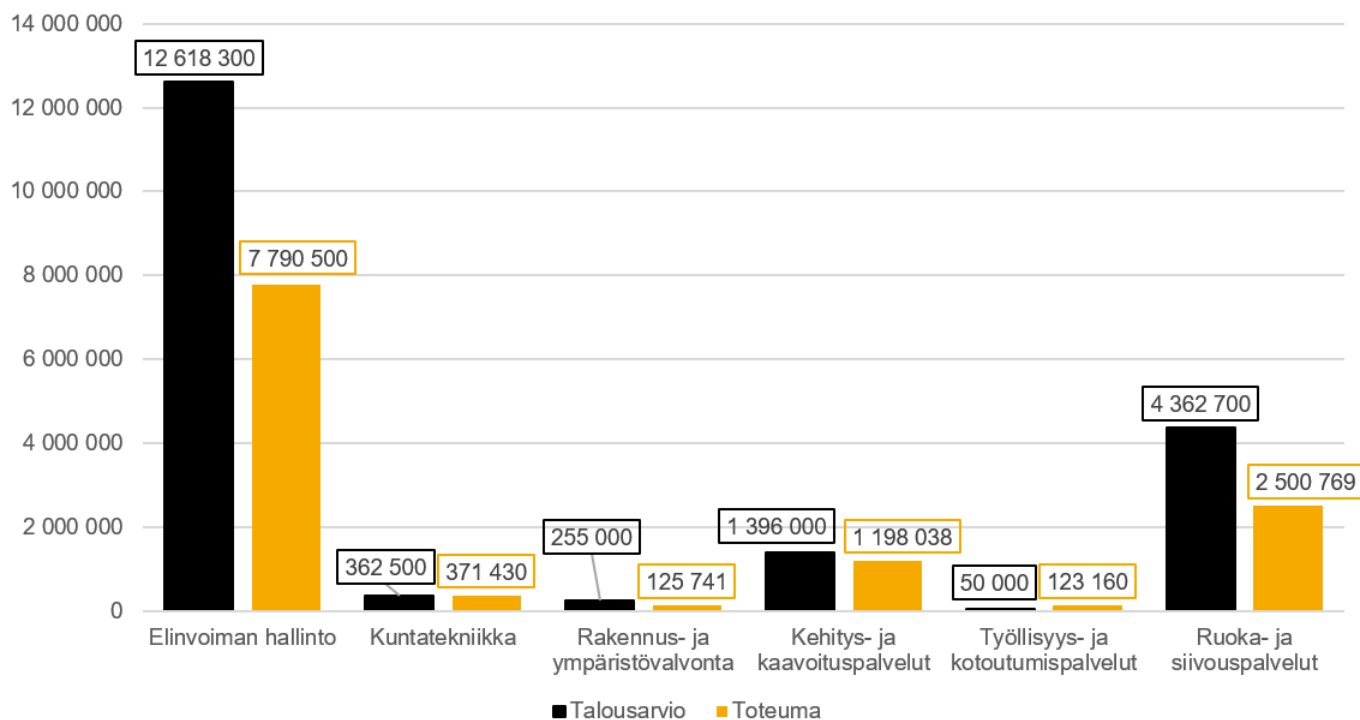
Investoinnit

Valtuusto päätti syyskuun kokouksessa seuraavat investointien talousarviomuutokset:

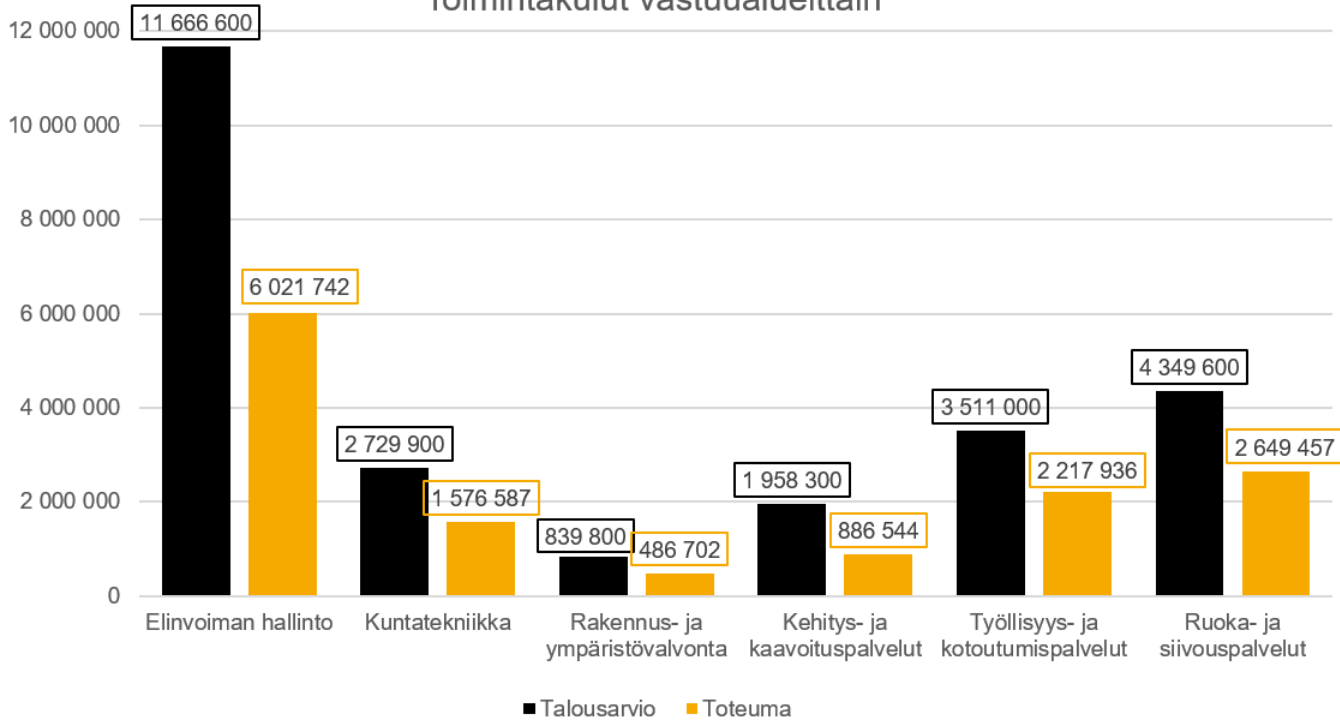
- Talonrakennus Hollola talon investoinnista toteutusta siirtyy vuodelle 2027, investointimäärärahaa pienennetään 1,8 miljoonaa euroa.
- Talonrakennuksen perusparannusinvestoinnit toteutuvat arvioitua pienempänä, investointimäärärahaa pienennetään 0,2 miljoonaa euroa.
- Kadunrakennus ja muut yleiset alueet
 - Keskuskadun, Kansankadun ja Kuntoilijan kujan ympäristön parantaminen siirtyy vuosille 2027 ja 2030, investointimäärärahaa pienennetään 0,8 miljoonaa euroa ja siirtyy siten, että vuonna 2027 käytetään 0,5 miljoonaa euroa ja vuonna 2030 0,3 miljoonaa euroa.
 - Kuha-hanke, mt 2956 Messilä-Pyhäniemi investoinnista toteutusta siirtyy vuodelle 2028, investointimäärärahaa pienennetään 0,9 miljoonaa euroa.
 - Siltojen peruskorjaukset (2026 Koskikaran ja Laguksen sillat) investoinnista Laguksen sillan toteutus siirtyy vuodelle 2027, investointimäärärahaa pienennetään 0,2 miljoonaa euroa
 - Rinnepolku (P) investointi toteutuu arvioitua pienempänä, investointimäärärahaa pienennetään 50 tuhatta euroa.
 - Katuvalaistuksen uusiminen toteutuu arvioitua pienempänä, investointimäärärahaa pienennetään 30 tuhatta euroa
 - Elinkeinopoliittiset investoinnit ei toteudu suunnitellusti vuonna 2026, investointimäärärahaa pienennetään 1,2 miljoonaa euroa.

Vastuualuekohtainen määrärahan jakautuminen

Toimintatuotot vastualueittain

Toimintakulut vastualueittain

Vesihuoltolaitos

Vastuutaho: Riikka Johansson, vesihuoltopäällikkö

Vastuualuepäällikön katsaus

Hollolan vesihuoltolaitos vastaa kunnan yleisen vesihuollon huolehtimisesta vesihuoltolain ja muun lainsäädännön mukaisesti. Hollolan kunta on sopinut vesihuoltopalvelujen tuottamisesta Lahti Aqua Oy: n kanssa konsessiosopimukseen perustuen vuodesta 2008 alkaen. Sopimusta tarkastellaan ja päivitetään tarpeen mukaan viiden vuoden välein niin, että uusin sopimuskausi astui voimaan 1.1.2026 alkaen. Hollolan vesihuoltolaitos omistaa vedenottamot, talousvesi-, jätevesi- ja hulevesiverkostot sekä Hämeenkosken jätevedenpuhdistamon ja vastaa investointien suunnittelusta, toteutuksesta ja rahoituksesta.

Vuoden alusta alkaen on otettu käyttöön korotettu Hollolan vesihuoltolaitoksen hinnasto sekä uudistettu vesihuoltolaki, jonka mukaisiin uusiin velvoitteisiin on perehdytty. Uudistuneen vesihuoltolain mukaisesti tulee vuoden 2027 loppuun mennessä laatia kunnan vesihuoltosuunnitelma sekä vesihuoltolaitoksen omaisuudenhallintasuunnitelma, joka laaditaan yhteistyössä Lahti Aqua Oy: n kanssa.

Alkuvuoden aikana on päätetty kunnan ja vesihuoltolaitoksen kustannusajosta tilanteissa, joissa kunnan tahtotilasta aiheutuu lisäkustannuksia vesihuoltolaitokselle. Kustannustenjaossa noudatetaan aiheuttamisperiaatetta 1.4.2026 alkaen siten, että investointipäätösten yhteydessä tarkastellaan kunnalle tuleva kustannusosuus tapauskohtaisesti. Myös sammuksen veden toimittamisen kustannusajasta on sovittu kunnan ja vesihuoltolaitoksen välillä osana Päijät-Hämeen sammuksen vesisuunnitelman päivitystä.

Lahti Aqua Oy: n kanssa on selvitetty Norolanpellon asemakaava-alueen muutokseen liittyen Karjusaarentien ja Purolantien alueen kiinteistöjen siirtämistä Lahti Aqua Oy: lta Hollolan vesihuoltolaitokselle. Kiinteistöt sijaitsevat Hollolan vesihuollon toiminta-alueella, minkä vuoksi kiinteistöt on tärkeää siirtää kyseisen vesihuoltolaitoksen asiakkaiksi. Tavoitteena on saada siirto voimaan 1.1.2027 alkaen.

Kevään aikana on kilpailutettu Salpakankaan entisen jätevedenpuhdistamon purku-urakka, johon sisältyy myös allasrakenteet korvaavan vesihuoltolinjan rakentaminen sekä kahden vanhan altaan kunnostaminen tasaus- ja varoalaksi mahdollisten häiriötilanteiden varalle. Töiden on määrä alkaa syyskuussa. Kyseisellä laitosalueella tapahtui toukokuussa tukos, minkä seurauksena jätevettä päätyi yli kahden kuukauden ajan käsittelemättömänä vanhojen altaiden kautta Vähäjokeen ja edelleen Porvoonjokeen. Lahti Aqua Oy: n operoitavana olevan laitoksen vanhan purkuputken ylivuototunnistin ei toiminut, eikä myöskään poikkeavaa puhdistamolle johdettua virtaamaa huomattu. Lahti Aqua Oy on ottanut vastuun tapahtumasta ja tehnyt ylivuodosta häiriötilanneilmoituksen jätevedenkäsittelyä valvovalle lupa- ja valvontavirastolle. Tapahtunutta ympäristöpäästöä ja jatkotoimenpiteitä on selvitetty yhteistyössä Lahti Aqua Oy: n, LVV: n, Hollolan vesihuoltolaitoksen sekä paikallisten ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisten kanssa.

Kukkilan uuden vedenottokaivon 3 ja sen yhdysvesijohto vedenkäsittelylaitokselle on valmistunut, mutta käyttöönotto odottaa terveydensuojeluviranomaisten hyväksyntää. Kukkilan vedenottamon vedestä tehtiin heinäkuussa poikkeavia makuhavaintoja, minkä vuoksi laitoksen toiminta on keskeytetty ja korvaava vesi on johdettu Lahdesta. Vedenottamon pohjaveden laatua on selvitetty, eikä vedenottamon vedestä ole tutkimusten perusteella löytynyt syytä makuhavainnoille. Pohjavedessä havaittiin vuonna 2022-2023 bensiinin lisäaineita, jotka aiheuttivat tuolloin makuhaittoja veteen. Nyt tehtyjen pohjavesitutkimusten perusteella ei ole viitteitä uudesta päästöstä pohjaveteen, eikä makuhaitta viittaa bensiinin lisäaineisiin.

Kesän aikana ovat valmistuneet Aleksintien vesihuollon tonttiliittymän sekä Notkolantien ja Rinnepolun- ja tien hulevesiviemäreiden rakennustyöt osana katusaneerausta. Ystävyyskuntaraitin ja Terveystien alkupään vesihuollon saneeraustyöt alkoivat toukokuun lopussa ja valmistuvat lokakuun loppuun mennessä. Kesän aikana on alkanut myös Herralan siirtoviemärin kahden jätevesipumppaamon saneeraukset yhteisurakkana Kärkölän Veden kanssa Hakosillassa ja Nostavalla.

Hollola -talon urakan yhteydessä on päätetty siirtää Kauppakujan vesihuollon runkolinjat sekä rakentaa uutta vesijohtoa Virastotielle.

Hollolan - Lahden vesilaitoskuntayhtymän uuden runkovesijohdon rakentaminen on käynnissä Hollolassa.

Kaavoituksen ja kuntatekniikan kanssa yhteistyössä on edistetty uusien asemakaava-alueiden vesihuollon yleissuunnittelua ja kuntatekniikan kanssa olemassa olevien katualueiden ja vesihuollon saneeraussuunnittelua mm. Keskuskadulla.

Palvelusuunnitelma

Vesihuoltolaitos huolehtii vedenhankinnasta ja jakelusta sekä viemäröinnistä kunnan hyväksymällä toiminta-alueella, jota tulee päivittää tarvittaessa vastaamaan toteutunutta ja suunniteltua yhdyskuntakehitystä.

Vesihuoltolain muutos on valmisteilla ja sen odotetaan tulevan voimaan vuoden 2026 alusta alkaen. Lakimuutosehdotuksen mukaisesti tulisi jatkossa laatia kunnan vesihuoltosuunnitelma ja vesihuoltolaitoksen omaisuudenhallintasuunnitelma korjausvelan kasvun hillitsemiseksi. Myös varautumissuunnitteluvaihtoehtoja tarkennetaan ja vesihuollon toiminta-alueella on päivitettävä säännöllisesti. Vuoden 2026 aikana käynnistetään lain edellyttämät toimenpiteet.

Vesihuoltolain periaatteiden mukaisesti asiakkailta perittävien maksujen tulee kattaa vesihuoltotoiminta ja uusinvestointien lisäksi myös saneeraukset pitkällä aikavälillä. Hollolan vesihuoltolaitoksen pitkän tähtäimen taloussuunnitelman tavoitteena on, että tulevina vuosina tilinpäätös olisi ylijäämäinen niin, että kerätään varoja tulevaisuudessa kiihtyviin saneerausinvestointeihin. Tämä edellyttää, että asiakkailta perittäviä vesihuoltomaksuja nostetaan vaiheittain tulevina vuosina. Seuraava hintojen korotus tulee voimaan 1.1.2026 alkaen. Vuoden 2026 aikana on tavoitteena tarkentaa myös vesihuoltomaksujen periaatteita.

Lahti Aqua Oy: n perimät palvelumaksut perustuvat vedenkulutukseen, jätevesimääriin, verkostopituuksiin sekä Lahden jätevedenkäsittelyn käyttö- ja investointi kustannuksiin. Palvelumaksujen yksikköhinnat on sidottu kuluttajaindeksiin. Jäteveden virtaamaosuuteen vaikuttaa myös Kärkölästä Lahteen käsiteltäväksi johdettavien jätevesien määrä. Lahti Aqua Oy: n palvelumaksujen muodostumista, ennusteita ja toteutumista seurataan yhteistyöryhmän kokouksissa.

Tulevan kauden suurimpia investointikohteita ovat vesihuoltoverkoston saneeraukset Salpakankaan Ystävyyskuntaraitilla ja Terveystiellä. Kuntoilijankujan vesihuollon saneeraukseen vaikuttaa käytettävissä olevat resurssit ja yhteensovittaminen mahdollisen Hollola-talon kanssa. Jätevedenpumppaamoita pyritään saneeraamaan vähintään neljä kappaletta. Lisäksi entisen Salpakankaan jätevedenpuhdistamon altainen purkutöitä edistetään ja niiden ohitusviemäröinti uusitaan.

Vesihuollon verkostoinvestoinnit rakennutetaan yhteistyössä kuntatekniikan kanssa tai ostopalveluna. Laitosinvestointien rakennuttamisessa hyödynnetään Lahti Aqua Oy: n erityisosaamista.

Hollola sisältyy Lahti Aqua Oy: n vuosittain teettämään asiakaskyselytutkimukseen, minkä lisäksi vesihuoltopalvelut sisältyvät kunnan yhdyskuntateknisten palveluiden asukaskyselyyn. Kyselyiden tuloksia seurataan ja niiden perusteella kohdennetaan tarvittaessa toimenpiteitä.

Vesihuoltolaitos osallistuu aktiivisesti kunnan sisäiseen suunnitteluun muun muassa maankäyttöön, kaavoitukseen, kuntatekniikkaan ja ympäristönsuojeluun liittyen sekä hulevesimaksun käyttöönoton selvitystyöhön.

Tuloarviot ja määrärahat

Tuloslaskelmaosa

Sitova tilikauden ylijäämä (alijäämä)

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Liikevaihto	4 861 618	3 127 061	5 134 000	3 340 795	65,1 %	1 793 206	5 052 128
Muut tuet ja avustukset	18 593	0	0	0	0,0 %	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	57 864	0	0	21 107	0,0 %	-21 107	21 107
Materiaalit ja palvelut	-2 477 918	-1 641 667	-2 737 900	-1 600 244	58,4 %	-1 137 656	-2 632 877
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-189 164	-108 049	-200 300	-130 147	65,0 %	-70 153	-196 913
Palvelujen ostot	-2 288 755	-1 533 618	-2 537 600	-1 470 097	57,9 %	-1 067 503	-2 435 964
Henkilöstökulut	-76 510	-45 778	-83 300	-52 466	63,0 %	-30 834	-80 232
Palkat ja palkkiot	-61 984	-36 915	-67 600	-42 618	63,0 %	-24 982	-65 151
Henkilösivukulut	-14 526	-8 863	-15 700	-9 848	62,7 %	-5 852	-15 081
Eläkekulut	-12 441	-7 561	-13 200	-8 295	62,8 %	-4 905	-12 695
Muut henkilösivukulut	-2 085	-1 302	-2 500	-1 553	62,1 %	-947	-2 386
Poistot ja arvonalentumiset	-2 009 746	-1 325 484	-1 999 900	-1 376 531	68,8 %	-623 369	-2 043 164
Liiketoiminnan muut kulut	-10 633	-5 875	-8 200	-6 504	79,3 %	-1 696	-9 238
Liikelylijäämä (-alijäämä) yhteensä	363 268	108 258	304 700	326 156	107,0 %	-21 456	307 723
Rahoitustuotot ja -kulut	-304 594	-152 346	-304 700	-152 015	49,9 %	-152 685	-304 311
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	58 674	-44 088	0	174 141	0,0 %	-174 141	3 411

Arvio määrärahan toteutumisesta

Vedenkulutus ja vesihuollon maksutulot ovat käyttö- ja perusmaksutulojen osalta hieman budjetoitua korkeampia. Vesihuollon liittymismaksutuloja ei ole kertynyt odotetusti, koska ympäristövalvonnan vesihuollon liittymisvelvollisuuden kehotushanke on loppunut, eikä uusien kiinteistöjen rakentaminen ole piristynyt. Myös uusista yritysikiinteistöistä saatavat liittymismaksutulot ovat jääneet pieniksi maksuperusteisiin aiemmin tehtyjen muutosten myötä. Vedenkulutuksen, uusien liittymien ja sitä kautta maksutulojen ennustetarkkuus paranee vuoden edetessä. Vastaavasti myös käyttötalouden menot ja suurimpana Lahti Aqvan palvelumaksut tarkentuvat vasta vuoden vaihteessa. Käyttötalouden puolelle kirjataan vasta syksyllä alkavan Salpakankaan entisen jätevedenpuhdistamon purkukustannukset, jotka jakaantuvat osittain vuoden 2027 puolelle. Tässä vaiheessa ei ole ennustettavissa talousarvioon olennaisia muutoksia.

Toisen osavuosisijakson loppuun mennessä on saatu valmiiksi pienempiä urakoita, kuten Aleksintien vesihuollon tonttiliittymän, Notkolantien sekä Rinnepolun ja -tien hulevesiviemäreiden rakentaminen sekä saneerattu Kalakujan, Rekolanraitin ja Alankotien jätevesipumppaamot. Ystävyyskuntaraitin ja Terveystien alun vesihuollon ja kadun sekä Herralan siirtoviemärin Hakosillan ja Nostavan jätevesipumppaamoiden saneeraukset ovat käynnissä. Salpakankaan entisen puhdistamon vesihuollon ja purkun urakka on alkamassa.

Talousarviossa olleen Kuntoilijankujan saneerauksen sijasta toteutetaan Terveystien alkuun laajentuneen Ystävyyskuntaraitin saneerausinvestointi, jonka kustannusarviota ei ollut vielä käytettävissä talousarviota tehdessä. Alunperin vuodelle 2025 budjetoidu Keskuskortteleihin liittyvä Kauppakujan vesihuoltoverkostojen siirrot toteutetaan Hollola -talon urakan yhteydessä, jolloin kustannus jää selvästi arvioitua alhaisemmaksi. Salpakankaan entisen jätevedenpuhdistamon purun yhteydessä tehtävän vesihuoltolinjan ja tasausaltaan rakentamisen urakkaosuus hankinnasta on noin 350 tuhatta euroa, mutta investointiohjelmassa määrärahaa on varattu 150 tuhatta euroa. Suunnitteluvaiheen kustannusarviossa ei osattu riittävästi huomioida kahden ison jäteveden runkolinjan haastavia liitos- ja ohitusjärjestelyitä eikä suunniteltujen materiaalien kustannuksia, jotka ovat maailmantilanteesta johtuvien hinnankorotusten lisäksi nostaneet selvästi kustannusta. Koska osa investointiohjelman muita vesihuollon saneerausinvestointeja on siirtymässä myöhemmin toteutettavaksi, kokonaisuutena vesihuoltolaitoksen investointien arvioidaan tässä vaiheessa säilyvän vuoden 2026 määrärahojen puitteissa.

Konserniyhtiöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Yleiset tytäryhteisöjä koskevat tavoitteet:

- Tytäryhtiöiden tulee toimia kunnanvaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti ja konserniohjetta noudattaen
- Sisäisen valvonta ja riskienhallinta tulee järjestää konserniohjeiden mukaisesti ja niistä raportoitaessa noudatetaan konserniohjetta
- Kaikilta yhtiöiltä edellytetään tervettä pitkäjänteistä taloudenpitoa ja kannattavuutta
- Tytäryhteisöjen tulee mahdollisuuksien mukaan hyödyntää tukityöllistäminen
- Konsernin sisäiset palveluostot on keskitettävä tarkoituksenmukaisesti koko konsernin etu huomioiden

Talouteen liittyvä tavoite:

- Käyttökateprosentin pysyminen vähintään vuoden 2025 tilinpäätöksen tasolla tai parantaminen
- Kunnan korjausvelkaselvitykseen osallistuminen

Yhtiön talous ja tase

Hollolan Asuntotalot Oy:n liikevaihto oli noin 2,3 miljoonaa euroa, mikä alitti talousarvion noin 0,2 miljoonalla eurolla. Verrattuna edelliseen vuoteen vähennystä oli noin 59 tuhatta euroa. Liikevaihdon alitukseen vaikuttivat erityisesti vuokrauksen käyttöasteen heikentyminen.

Henkilöstökulut olivat odotetusti talousarviota enemmän, johtuen budjetoimattomasta määräaikaisesta lisäresurssoinnista. Käyttö- ja huoltokulut olivat lähes 0,1 miljoonaa euroa budjetoitua suuremmat. Merkittävimmät kuluerät ovat olleet huoneistojen palovaroittimien asennukset ja vaihdot, usean kiinteistön lukitusten uusinnat, sekä lisääntyneet kylmälaite ja liesi hankinnat.

Lämmityskustannukset ovat alkuvuoden osalta olleet alle talousarvion. Myös veden, jäteveden ja jätehuollon kustannukset toteutuivat kokonaisuutena talousarviota edullisempina. Kerrostalokohteisiin asennetut huoneistovesimittarit ovat vähentäneet veden kulutusta noin 2 377 m³ (11,4 prosenttia), kulutuksen ollessa aikavälillä 1–8 / 2026 yhteensä 18 421 m³.

Korjauskulut ovat mittavat ja sisältää osin myöhemmin taseeseen kirjattavia menoeriä. Osa kuluvan vuoden korjaustarvesuunnitelman mukaisista töistä on siirretty myöhemmäksi, ilmenneiden kiireellisempien korjaustarpeiden vuoksi. Odottamattomia korjauskuluja ovat olleet maavajoaman vuoksi korjattu kulkuväylä asfaltointineen ja vaaralliseksi muodostuneen piha-aidan uusinta. Sadevesien tuomien haasteiden vuoksi on myös toteutettu kahdessa kohteessa sadevesiviemäriin kunnostus ja huuhtelu. Yhdessä kohteessa on korjattu julkisivussa ilmennyt rakenteellinen virhe. Yhdessä kohteessa jouduttiin korjaamaan ison oleskelutilan valokate turvallisuussyistä. Asukasvaihtuvuuden lisääntymisen takia myös huoneistoremontit ovat lisääntyneet merkittävästi, vaikka työn rajoja on arvioitu tarkemmin. Työruuhkan purkamiseksi käytettiin myös jonkin verran ulkopuolisia urakoitsijoita. Alkuvuodesta toteutettiin myös yhdessä käyttövesisaneerauskohteessa usean kylpyhuoneen ja saunan remontit. Huoneistoissa esiin tulleiden ilmapuotojen vuoksi on kolmessa huoneistossa tehty tiivistysremontit. Kampanjatarjousta hyödyntäen toteutettiin useaan kohteeseen uusien vakuutusyhtiön hyväksymien pyörätelineiden hankinnat. Suurin osa edellä mainituista töistä on toteutettu vikojen ilmetessä ja ei ole ollut korjaustarvesuunnitelmassa.

Tilikauden tulos 31.8.2026 ennen tilinpäätössiirtoja oli noin -0,7 miljoonaa euroa (talousarvio -0,1 miljoonaa euroa). Tuloksessa on tällä hetkellä mukana taseeseen siirtämättömät erät, noin 0,6 miljoonaa euroa.

Vuokrasaamiset ovat kaudella 1–8/2026 olleet keskimäärin noin 30 tuhatta euroa, joka on liki 5 tuhatta euroa (20,5 prosenttia) enemmän kuin vuosi sitten. Perinnässä olevien aktiivisten ja passiivisten velkojen määrä (noin 90 tuhatta euroa) sekä hädöt ovat myös lisääntyneet merkittävästi. Perinnässä olevat velat on kirjattu luottotappioihin ja mahdolliset tuotot kirjautuvat jälkiperintä- ja korkotuotoiksi.

Yhtiöllä on pankkilainaa 31.8.2026 yhteensä noin 7,5 miljoonaa euroa. Aineellisten hyödykkeiden tasearvo oli yhteensä noin 11 miljoonaa euroa. Lainojen korot Kuntarahoituslaina 3,53 prosenttia, Handelsbanken keskiarvo 2,9 prosenttia. Yhtiön vuokratuottotilien käyttövarat olivat 31.8.2026 yhteensä noin 0,9 miljoonaa euroa, sisältäen 0,6 miljoonaa euroa SVOP rahaa. Kunnan tilittämästä 1,5 miljoonan euron SVOP rahoituksesta on tähän mennessä osoitettu noin 1,0 miljoonaa euroa ARA (nykyisin VARKE) päätöksen mukaisesti ARA kohteiden korjauksiin.

Omistajan asettamien tavoitteiden toteutuminen

Asukasdemokratiaa toteutetaan kuluvana vuonna sekä talokohtaisin kokouksin että yleisen asukaskokouksen kautta. Eri talojen edustajista muodostettu asukastoimikunta kokoontuu muutamia kertoja vuodessa. Yhtiön hallituksessa on kaksi paikkaa varattu asukasedustajille.

Kiinteistökannan kuntoisuusluokka on 52 prosenttia (asteikko 20–100 prosenttia), mikä vastaa tyydyttävää tasoa. Kuntoisuuden jäädessä alle 70 prosenttia korjausvelka alkaa kasvaa. Kansankatu 1 kiinteistöllä on aloitettu parveke- ja julkisivukuntokartoitus. Osaan kiinteistöjä on haettu VARKE rajoituksista vapautusta vuokrattavuuden parantamiseksi. Osana kiinteistökannan kehitystyötä yhtiö on päättänyt luopua Vanhatalon alueesta.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tuloksen parantamiseksi on käynnistetty useita toimenpiteitä, ja taloudellisen tilanteen kehittymistä seurataan aktiivisesti. Toimenpiteitä arvioidaan ja toteutetaan jatkuvasti talouden tasapainottamiseksi. Yhtiön kassaa tulee loppuvuodesta rasittamaan Lahti Energian palvelusopimuksen päättymisen vuoksi lunastettavat LJH-laitteet, arvoltaan noin 0,2 miljoonaa euroa.

Käyttöasteiden heikkeneminen, asukasvaihtuvuuden kasvu, kiinteistökannan ikääntyminen sekä muuttuvat sääolosuhteet haastavat yhtiön taloutta ja pitkän aikavälin kunnossapitosuunnittelua. Sadevesien aiheuttamien vaurioiden lisääntyminen sekä kosteuden ja hellejaksojen vaikutukset kasvattavat korjaus- ja investointitarpeita, ylläpitokustannuksia sekä heikentävät asumisviihtyvyyttä. Valtaosa kiinteistöistä on koneellisella poistoilmanvaihdolla varustettuja, eikä nykyinen ilmanvaihto kaikissa kohteissa enää riitä ylläpitämään tavoiteltuja sisäolosuhteita muuttuvissa olosuhteissa.

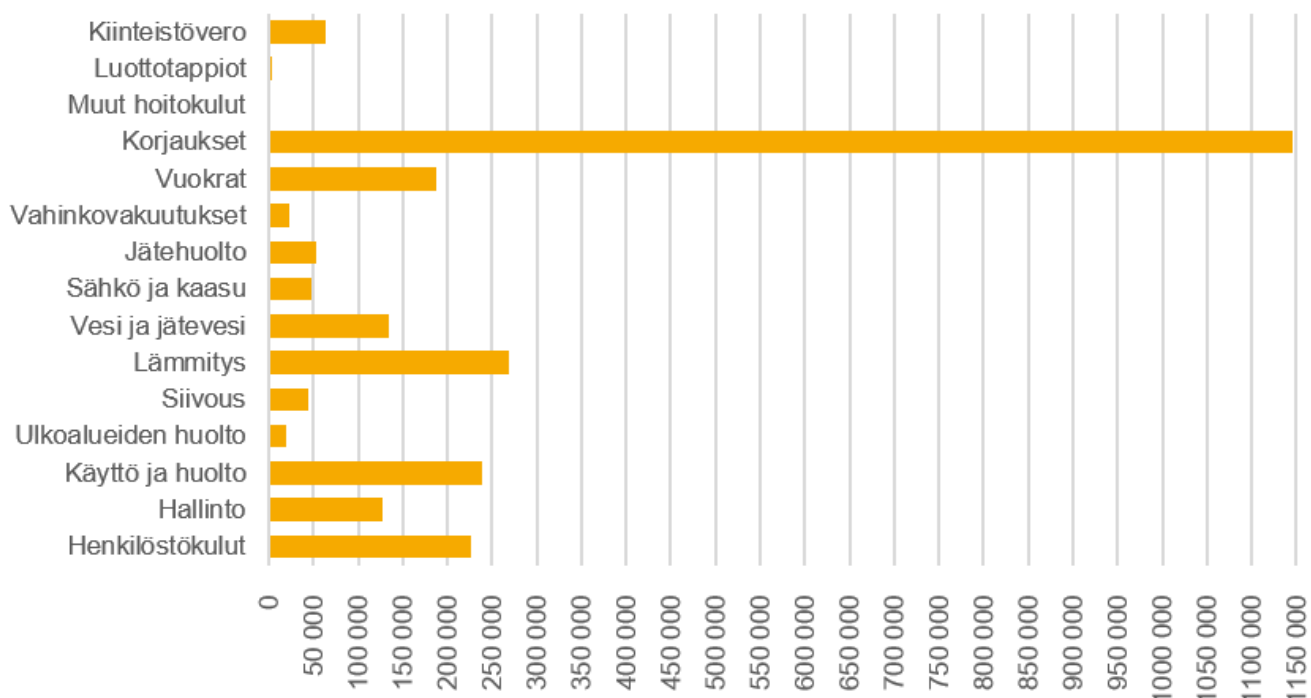
Valtion asuntopoliittisen ohjauksen ja tukien vähentyessä kunnan ja sen omistaman vuokralayhtiön merkitys kohtuuhintaisen vuokra-asumisen turvaajana korostuu. Tämä edellyttää koko kiinteistökannan pitkäjänteistä suunnittelua, jossa huomioidaan kiinteistöjen tekninen kunto, tulevat korjaus- ja investointitarpeet, asuntokysynnän muutokset sekä yhtiön taloudelliset edellytykset. Asumisviihtyvyyden ja kiinteistökannan kilpailukykyyn turvaamiseksi jatketaan lämmitys- ja ilmanvaihtojärjestelmien kehittämistä sekä arvioidaan muita pitkän aikavälin ratkaisuja kiinteistöjen elinvoimaisuuden varmistamiseksi.

Hallinnossa vakituisena henkilönä työskentelee toimitusjohtaja - isännöitsijän lisäksi kiinteistösihteeri. Apulaisisännöitsijän määräaikainen työsopimus päättyy 30.9.2026. Tilalle ei palkata loppuvuoden ajaksi lisäresursseja. Elokuussa aloittanut harjoittelijan sopimus jatkuu 15.1.2026 saakka. Ensi vuoden talousarvioon on laskettu mahdollisuus lisäresurssille, joka tarkentuu myöhemmin. Toimistohenkilöstön osalta toimintahäiriöiden riskit ovat suuret johtuen pienestä henkilöstömäärästä. Erillistä asumisneuvontaa ei ole tarjolla, mikä aiheuttaa lisätyötä asumisen haasteiden ja vuokranmaksunhäiriöiden osalta. Työkuormaa lisää edelleen erityisesti hallinnollisten asioiden saattaminen ajan tasalle useiden vuosien takaa. Edellä mainitut seikat ovat johtaneet työtehtävien priorisointiin sekä henkilöstöresurssien jatkuvaan arviointiin. Tämä on aiheuttanut muun muassa kilpailutusten ja töiden viivästymisiä, puutteita asukastiedottamisessa sekä viivytyksiä asumishäiriöihin puuttumisessa.

Uudistettu laki asuinhuoneiston vuokrauksesta tulee voimaan 1.10.2026. Laissa olevat vuokrasopimuksen päättymisajankohdan täsmennys, vuokran korotuksista ilmoittamisen sekä vakuuden palauttamisen ajankohdat eivät aiheuta yhtiössä muutoksia jo olemassa oleviin käytäntöihin. Lain myötä sähköisen asioinnin mahdollisuudet laajentuvat, jota on aiemmalla ohjelmistovaihdoksella pystytty ennakoimaan. Syyskuun lopulla yhtiössä käsitellään asukastoimikunnan esitys tupakoinnin poikkeuslupien sallimisen mahdollisuuksista. Muissa vuokralayhtiössä on pääsääntöisesti edetty lain hengessä ja poikkeuslupia ei sallita.

Hollolan Asuntotalot Oy	Tilinpäätös 2025	Toteuma 08/2025 KUM	Budjetti 08/2026 KUM	Toteuma 08/2026 KUM	Ero €	Toteuma-%
LIKEVAIHTO	3 541 024	2 375 222	2 519 594	2 316 275	-203 319	-8,10 %
Henkilöstökulut	-344 062	-241 361	-192 439	-225 848	-33 409	17,40 %
Liiketoiminnan muut kulut	-2 256 416	-1 597 479	-2 021 948	-2 358 537	-336 589	16,60 %
KÄYTTÖKATE	940 546	541 475	311 348	-265 983	-577 331	-185,40 %
Poistot ja arvonalentumiset	-454 663	-260 202	-258 192	-287 556	-29 364	11,40 %
LIKEVOITTO	511 417	281 273	53 156	-553 539	-606 695	-1141,30 %
TILIKAUDEN TULOS	37 229	159 960	-138 076	-652 168	-514 092	372,30 %

Kulujen jakautuminen 1-8/2026

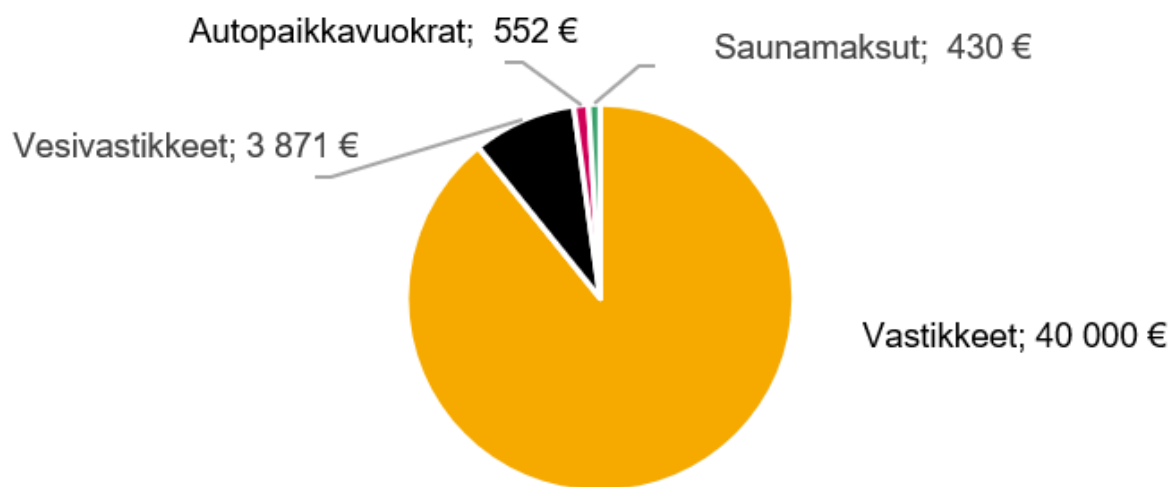
TOIMINNALLISET TAVOITTEET		
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet		
Tavoite: Asukkaiden pysyvyys		
Mittarit		
Asukkaiden vaihtuvuus alle 3,5 %/kk. Lähtötaso 4 %. Vuonna 2024 keskimäärin 1,3 %.		
Käyttöaste yli 95 %, lähtötaso 93,5 %. Vuonna 2024 käyttöaste 95,5 %.		
Arvio	Asukasvaihtuvuus keskiarvoisesti 1–8/2026 keskimäärin 1,9 %/kk. Vaihtuvuus on jonkin verran lisääntynyt, ollen kuitenkin tavoitearvossa. Taloudellinen käyttöaste keskiarvo 1–8 /2026: HAT 91,6 % (VARKE rajoitteiset 90,8 %) ja ja kuntakohteet 93,7 %. VARKE kohteiden käyttöaste on ollut laskusuhdanteinen koko vuoden ajan.	
Tavoite: Pitkän tähtäimen korjaus- ja kehityssuunnitelman toteuttaminen kestävän kehityksen ratkaisut huomioiden (esim. aurinkoenergian hyödyntäminen).		
Mittarit		
Suunnitelman toteutuminen		
Arvio	Korjaustarvesuunnitelma on laadittu talousarvion liitteeksi, jota noudatetaan ja päivitetään tarpeen mukaan. PTS on tehty teknisten käyttöikien perusteella.	
Tavoite: Asukkaiden tyytyväisyys		
Mittarit		
Asiakaspalautteet vähintään edellisen vuoden tasolla. Lähtötaso 4,0. Vuonna 2024 asiakastyytyväisyys 4,0 %.		
Arvio	Asukaskysely toteutettiin alkuvuodesta 2025. Kokonais-tyytyväisyys 4,09 (4,0). Vas-tausprosentti oli 25 % (31 %).	
Tavoite: Kuntastrategian mukaisten hankkeiden edistäminen konserniohjauksen sekä kuntayhteistyön kautta.		
Mittarit		
Asumisen PTS-suunnitelma osana strategisia ohjelmia laadittu.		
Arvio	PTS tullaan päivittämään yhtiön kiinteistökehityssuunnitelman myötä vuosien 2026–2027 aikana.	

Aloittamatta
 Käynnissä
 Valmis

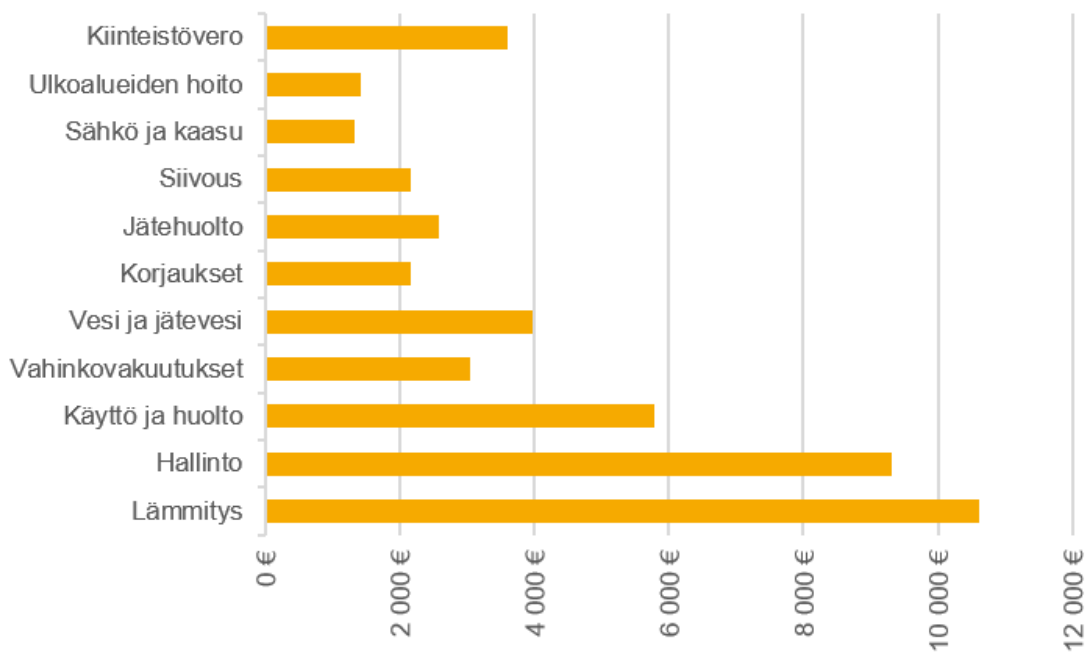
Asunto Oy Hollolan Tervasmiiilu

Asunto Oy Hollolan Tervasmiiilu	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8 /2025	Toteuma 1-8/2026
Kiinteistön tuotot	109 359,57	39 007,81	22 395,11
Kiinteistön hoitokulut	-72 205,00	-46 628,93	-24 160,26
HOITOKATE	37 154,57	-7 621,12	-1 765,15
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	20 947,30	17 190,83	18 245,00

Kiinteistön tuotot 1-8/ 2026

Hoitokulut 1-8/ 2026

Yhtiön talous ja tase

Yhtiön liikevaihto koostui palvelumaksuista (ylläpito, rakentaminen, läpilaskutettavat erät ja ulkopuoliset), jotka olivat tarkastelujakson aikana 12,8 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut olivat tarkastelujaksolla noin 0,5 miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muut kulut olivat yhteensä 12,1 miljoonaa euroa. Tarkastelujakson tilikauden tulokseksi muodostui lähes 0,2 miljoonaa euroa ennen tilinpäätössiirtoja. Kiinteistöjen investointi- ja korjauskulut olivat jakson aikana 8,1 miljoonaa euroa.

Yhtiön taseen arvo oli 31.12.2025 noin 3,0 miljoonaa euroa ja nyt 31.8.2026 noin 3,4 miljoonaa euroa. Yhtiöllä on 3 miljoonan euron luottolimiittisopimus kuntakonsernin kanssa.

Yhtiön maksuvalmius on 0 euroa ja limitin kanssa 3,0 miljoonaa euroa. Konsernimyyntisaamiset ovat yhteensä noin 2,9 miljoonaa euroa.

Yhtiö toteuttaa myös palvelusopimuksen kiinteistökohtaista virtuaalista tulosseurantaa.

Kankaan koulun investointiin ei ole tehty varausta investointiohjelmaan, koska vakuutusyhtiö kustantaa hankkeen.

Henkilökunta

Yhtiössä on tällä hetkellä 13 henkilöä vakituudessa työsuhteessa. Maaliskuussa lopetettiin yhden henkilön palkanmaksu. Henkilöstön kanssa on pidetty viikoittain johtoryhmän palaverit, sekä kuukausipalaveri pidettiin 6.5.2026. Henkilöstön työhyvinvointipäivä pidetään 8.10.2026

Yhtiön hankkeet ja toiminta

Kankaan koulun työmaan aloituskokous pidettiin 15.4.2026 ja hanke käynnistyi. Hankkeen valmistumisen ajankohdaksi sovittiin 3.9.2026 ensimmäisessä työmaakokouksessa. Hanke ei ole edennyt kesän aikana suunnitelman mukaisesti, joten arvioitu valmistusajankohta on 25.9.2026.

Hollola- talon tarjouspyyntöä valmisteltiin alkuvuoden aikana ja tarjouspyyntö julkaistiin Hilmassa 15.2.2026. SR-urakka tarjoukset pyydettiin 14.4.2026 klo 12.00 mennessä.

Selonottoneuvottelu tarjouskilpailun voittaneen yrityksen kanssa pidettiin 16.4.2026. Selonottoa jatkettiin sähköpostitse, jonka vuoksi Elinvoimavaliokunnan päätöksentekoa siirrettiin 12.5.2026 kokoukseen. Hankkeen toteuttajaksi valittiin Pallas Länsi-Suomi Oy. Hanke käynnistyi suunnittelukokouksella 11.6.2026 ja arvioitu valmistusajankohta on 31.1.2028.

Kesän muut hankkeet (noin 44 kpl) toteutettiin kesän aikana.

Toimitilaohjelmaa valmisteltiin kevään aikana kunnan viranhaltijoiden kanssa ja se esiteltiin elinvoimavaliokunnassa 7.4.2026 ja kunnanhallituksessa 27.4.2026. Valtuusto käsitteli sen 11.5.2026 kokouksessa.

Jakson aikana toteutettiin seuraavat merkittävimmät investointihankkeet: Kankaan koulun rakennushanke, Hollola-talon hanke, Pyhäniemen koulun välipohjahanke 2025, Salpakankaan koulun hankkeet ja jäähallin kaukalon uudishanke.

Investointeihin käytettiin yhteensä noin 8,2 miljoonaa euroa.

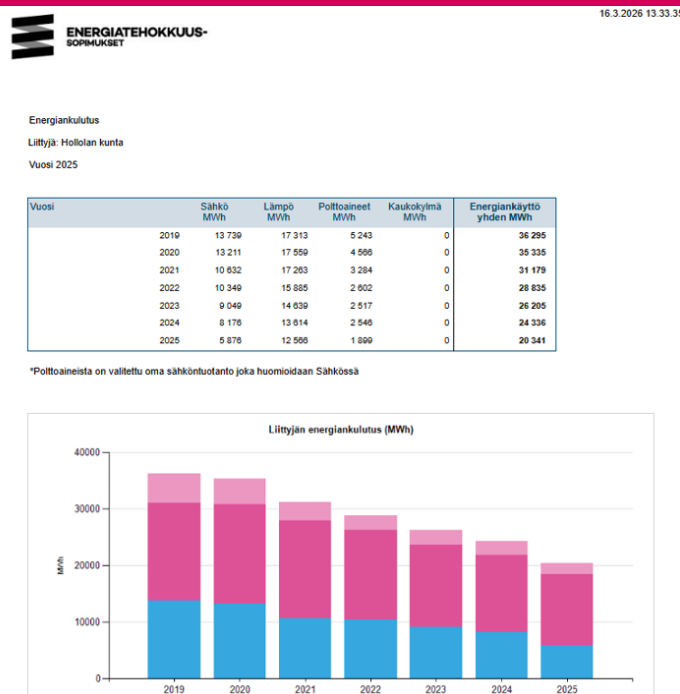
Jakson aikana toteutettiin seuraavat merkittävimmät PTS-hankkeet: Salpakankaan koulun PTS-hanke ja usean kohteen ilmanvaihdon nuohoukset. Tiilikankaan koulun purkuhanke tehdään loppusyksyn aikana.

PTS-korjauksiin käytettiin yhteensä lähes 0,2 miljoonaa euroa.

Toimitusjohtajan rekrytointiasiaa käsiteltiin hallituksien kokouksissa 18.2 ja 27.5.2026. Kunnanhallitus hyväksyi ennakkokannan 16.3.2026 kokouksessa. Rekrytointi-ilmoitus julkaistiin Kunta-rekryssä 19.8.2026 ja hakuaika päättyy 15.9.2026.

Energiat, energiansäästö ja ympäristövaikutukset

Hollolan kuntakonsernin energiatehokkuuden kehitys 2019-2025

Energian käyttö:
2019 yhteensä 36.295 MWh
2025 yhteensä 20.341 MWh

Energiaa on säästynyt 15.954 MWh
44 % vuoden 2019 jälkeen

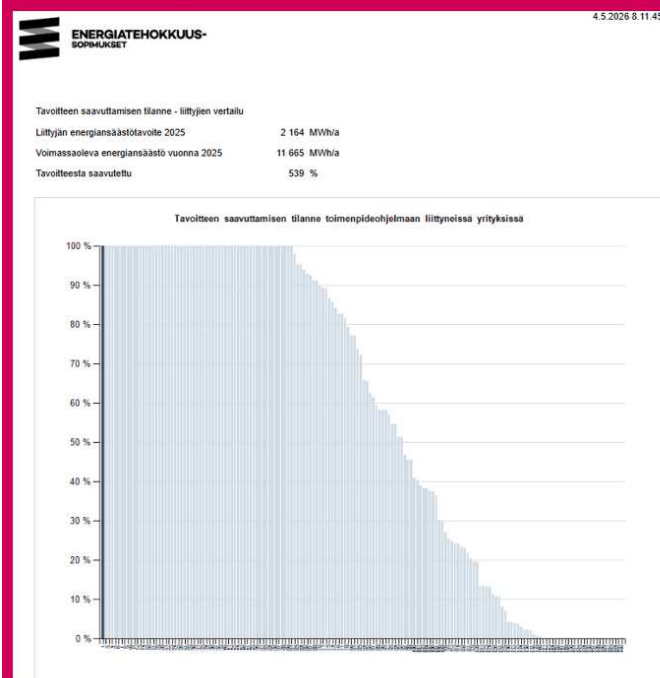
Vastaa noin 800 sähkölämmitteisen omakotitalon
vuotuista sähkön kulutusta

Säästökustannus n. 1,8 M€

Hollola

Hollolan energiatehokkuus, kuntakonsernin KETS säästötavoitteen toteutuminen

Hollola sijalla 1 säästötavoitteen toteutumisessa
suhteessa KETS- sopimuksessa asetettuun
tavoitteeseen Suomen sopimuskunnista

Tehty toimenpiteitä 11.665 MWh edestä

Hollola liittyi ensimmäisenä julkisen alan
toimijana uuteen julkisen alan
energiatehokkuussopimukseen JETS:iin

Hollola

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

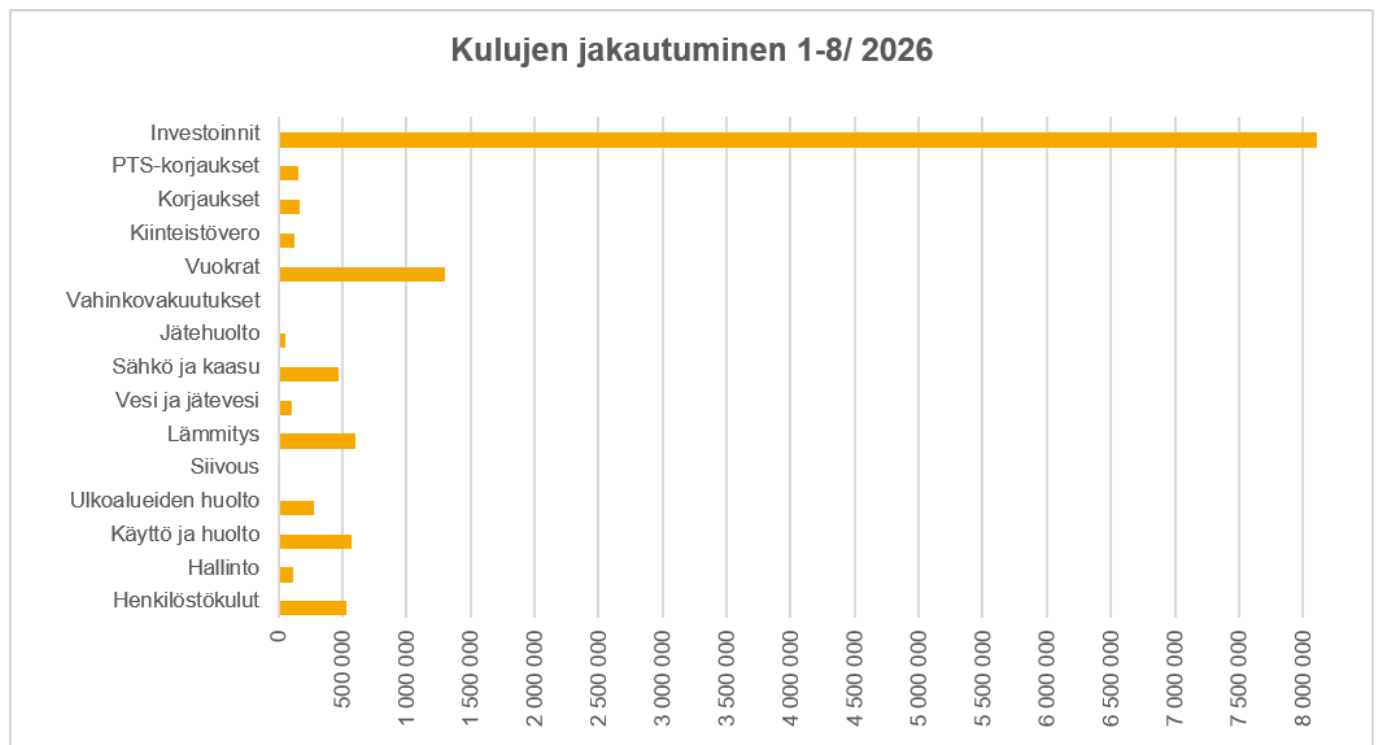
Yhtiön talous toteutuu seuraavan jakson aikana talousarvion mukaisesti. Riskinä tunnistetaan lämpöenergiakustannusten vuosittainen nousu.

Kiinteistöjen osalta suoritetaan toimenpiteitä talousarviossa hyväksytyn rakentamishjelman 2026 mukaisesti, sekä normaaleja ylläpidon korjaustoimenpiteitä.

Hollola- talon hanke käynnistyi kesäkuussa ja hanke jatkuu vuoden 2028 alkupuolelle.

PTS-korjauksiin on yhtiön talousarviossa varattu 0,8 miljoonaa euroa ja investointeihin 4,8 miljoonaa euroa kuluvalle vuodelle.

Hollolan Tilapalvelu Oy	Tilinpäätös 2025	Toteuma 01–08/2025 KUM	Budjetti 01–08/2026 KUM	Toteuma 01–08/2026 KUM	Ero €	Toteuma- %
LIIKEVAIHTO	17 436 029	11 154 990	9 024 286	12 835 385	3 811 099	142,2 %
Henkilöstökulut	-812 598	-525 059	-687 187	-532 301	154 886	77,5 %
Liiketoiminnan muut kulut	-16 609 354	-10 620 215	-8 275 934	-12 149 056	-3 873 122	146,8 %
KÄYTTÖKATE	27 217	21 832	61 165	157 051	95 886	256,8 %
LIIKEVOITTO	27 217	21 832	61 165	156 989	95 824	256,7 %
TILIKAUDEN TULOS	23 615	35 091	61 165	155 302	94 137	253,9 %

TOIMINNALLISET TAVOITTEET		
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet		
Tavoite: Kiinteistöjen korjausvelan pitäminen kohtuullisella tasolla.		
Mittarit		
Vuonna 2026 pitkän ajan korjausvelkatavoite määritetty.		
Arvio	Ei ole vielä määritelty.	
Tavoite: Kunnan energiasäästöohjelman laadintaan ja täytäntöönpanoon osallistuminen.		
Mittarit		
Vuodelle 2026 osoitetut Tilapalvelujen toimenpiteet suoritettu.		
Arvio	RAU- laitteet uusittiin useaan kohteeseen, Salpakankaan koulun C-osan LED valohanke ja kiinteistöjen ulkovalojen saneeraushanke.	

Aloittamatta
 Käynnissä
 Valmis

Riskien hallinta, Hollolan kunnan strategiset riskit

Riskit		
Riski		Todennäköisyys (1-4)
Sosiaalisten ongelmien kasvu kuten syrjäytyminen ja työttömyys.		2
Strateginen riski	Yksinäisyyden kokemusten kasvu, syrjäytymisen ja pitkäaikaistyöttömyyden kasvu	
Hallintatoimenpiteet	Yksinäisyyttä, syrjäytymistä ja työttömyyttä vähentävien toimenpiteiden lisääminen ja osallisuuden edistäminen.	
Vaikutus	Palveluiden tarve kasvaa, kustannukset kasvavat	
Vastuutaho	työllisyysvastaava, vapaa-aikapääällikkö, hallinto- ja talousjohtaja	
Arvio	Yksinäisyyden tuntemukset laajasti väestössä jatkuvat. Uudet aktivointimuodot otettu hyvin vastaan, mutta passiivisten kuntalaisten osuus edelleen korkea.	
Riski		Todennäköisyys (1-4)
Henkilöstön saatavuus		2
Strateginen riski	Avainhenkilöiden ja tiettyjen henkilöstöryhmien vaihtuvuus ja saatavuus, joita ei pystytä korvaamaan ostopalveluin.	
Hallintatoimenpiteet	Johtamisjärjestelmän ja työn johtamisen työkalujen uudistaminen. Aktiivinen rekrytointi, optimaaliset kelpoisuusehdot, työyhteisötaitojen kehittäminen, rekrytointiprosessin kehittäminen	
Vaikutus	Palvelutuotanto vaarantuu, kustannukset nousevat.	
Vastuutaho	Koko johtoryhmä /kaikki palvelualueet, henkilöstöpääällikkö	
Arvio	Työntekijöiden saatavuudessa edelleen lievää vajetta, niin suoritusportaan kuin asiantuntijatehtävien osalta. Hollolan kiinnostavuudessa selvää kasvua, kun tarkastellaan avoimien tehtävien hakemusmäärää.	
Riski		Todennäköisyys (1-4)
Kunnan vetovoima ja pitovoima heikkenee.		3
Strateginen riski	Yritysten määrän lasku, muuttotappion kasvu.	
Hallintatoimenpiteet	Markkinointi ja viestintä – positiivisen kuntakuvan edistämiseksi, tarpeiden mukaiset palvelut, keskustan elävöittämiseksi tehtävät toimet, yritysmarkkinointiin panostaminen. Kysynnän ja tarjonnan synkronointi perustelu: jos näin ei tehdä ennakoivasti, käytettävää rahoitusta vetovoiman edistämiseen vähemmän ja vähemmän.	
Vaikutus	Vaikuttavat palvelurakenteeseen kustannuksia nostavasti ja heikentävät palvelutasoa. Kunta näivettyy. Verorahoitus heikkenee.	
Vastuutaho	Koko johtoryhmä /kaikki palvelualueet	
Arvio	Syntyvyys ja muutto eivät riitä kattamaan kuolleiden määrän kasvua.	

Riski		Vaikutus (1-4)	Todennäköisyys (1-4)
Tulorahoituksen heikkeneminen		3	2
Strateginen riski	Kustannustason merkittävät nousut. Investointitaso. Lainamäärä kasvu, jonka johdosta rahoitusriskit kasvavat. Kertynyt ylijäämä pienenee.		
Hallintatoimenpiteet	Perustehtävien sekä investointien priorisointi ja mahdollinen karsinta, palveluverkon tarkastelu, rahoitusriskeiltä suojautumisen välineiden käyttäminen.		
Vaikutus	Palveluiden taso heikkenee. Investoinnit lykkääntyvät ja korjausvelka kasvaa.		
Vastuutaho	Koko johtoryhmä /kaikki palvelualueet		
Arvio	Työterveyshuollon kustannukset nousseet merkittävästi, palvelusopimuksen uudistamisella pyritään tilannetta parantamaan. Verotulokehitys hidastunut ja jäämässä selvästi alle tavoitteen. Investointien rajaamislinjaus pienentänyt rahoitustarvetta sekä poistokustannuksia.		
Riski		Vaikutus (1-4)	Todennäköisyys (1-4)
Toimintaympäristön ennakoimattomuus		3	2
Strateginen riski	Ennakoitavuus muuttuu nopeasti, äkillisten tilanteiden vaatimien resurssien rajallisuus, kunnille uusia velvoitteita yllättäen ilman lisärahoitusta, lainsäädännön muutokset, kuntien roolin muuttuminen, poikkeusjärjestelyt.		
Hallintatoimenpiteet	Sopeutuminen, toimintamallien muuttaminen toimintaympäristön muutokseen vastaamiseksi.		
Vaikutus	Palvelutuotantorakenne ei vastaa riittävän nopeasti muutokseen tai odotuksiin, eriarvoistuminen lisääntyy, talouden tasapaino heikkenee.		
Vastuutaho	Johtoryhmä, kaikki palvelualueet		
Arvio	Talouspaineiden kasvu lisännyt sopeuttamistarvetta merkittävästi. Hankintalain muutosvalmistelu luo merkittävää painetta kuntien yhteisen tahtotilan löytämiseen.		
Riski		Vaikutus (1-4)	Todennäköisyys (1-4)
Laajoihin kansanjoukkoihin kohdistuvat uhat ja hybrdivaikuttaminen		3	3
Strateginen riski	Pandemiat, turvallisuusuhat, pitkäkestoiset valmiustilat, valeutiset.		
Hallintatoimenpiteet	Valmiussuunnitelmien ajantasaisuus, harjoitukset, poikkeustilaohjeet, tietoturvallisuudesta ja viestinnästä huolehtiminen.		
Vaikutus	Palveluverkkoa koskevat rajoitukset tai käytön estyminen, turvattomuuden ja epävarmuuden kasvu, kustannusten nousu		
Vastuutaho	Johtoryhmä, kaikki palvelualueet		
Arvio	Kyläturvallisuus-hanke aloittanut positiivisella tulokulmalla. Varautumisen valmistelua jatkettu ja valmisteltu syksyn suurta LVV-harjoitusta.		

Riski		Vaikutus (1-4)	Todennäköisyys (1-4)
Tietojärjestelmäriskit		2	3
Strateginen riski	Ongelmat tietoverkossa, kyberrikollisuus		
Hallintatoimenpiteet	Tietoturvariskitietoisuus ja -taidot, tietohallinnon tiekartta kehittämisessä.		
Vaikutus	Palvelutuotannon hidastuminen / lamautuminen, tiedonkulun ongelmat.		
Vastuutaho	Konsernipalvelut/tietohallinto		
Arvio	Omavalvontakyvykkyyden edistämistä jatkettu ja kyvykkyyden parantamisen ratkaisuja valmisteltu. Henkilökunnan tietoisuutta tietoturvan näkökulmasta edellyttää lisätoimia, uusien uhkien noustessa esiin.		
Riski		Vaikutus (1-4)	Todennäköisyys (1-4)
Palveluinfraan kohdistuvat onnettomuudet		3	2
Strateginen riski	Tulipalo, rakennuksen käyttökielto		
Hallintatoimenpiteet	Valmiussuunnitelmien ajantasaisuus, harjoitukset, poikkeustilaohjeet, viestinnästä huolehtiminen		
Vaikutus	Palvelutuotantorakenne ei vastaa riittävän nopeasti muutokseen, kustannusten nousu		
Vastuutaho	Koko johtoryhmä /kaikki palvelualueet		
Arvio	Kankaan koulun palosta saatuja oppeja on pyritty huomioimaan osana varautumista.		

Vaikutus: 1=riski on pieni, 2=riski on suuri, 3=riski on erittäin suuri

Todennäköisyys: 1=epätodennäköinen, 2=todennäköinen, 3=erittäin todennäköinen